The Latvian Newspaper for Canada and U. S. A.
Published twice weekly by Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi",
— Editorial and Business Offices: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telephone. EM 8-0792.
Editor in U.S.A. — A. Zvēriņš, 63 - 43 Bunnecke Court, Ridgewood 27, N.Y., U.S.A. Tel. EV 1-5212
AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA.
WEDNESDAY, SEPTEMBER 23, 1959.

LATVIJA
AMERIKĀ

76./901. n-rs. TREŠDIEN, 1959. GADA 23. SEPTEMBRĪ 9. gads.

Latviešu laikraksts Amerikā
iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi", inkorporēta. Redaktori: I. Vīksna, J. Vītols, A. Gailīte. Redakcija un kantoris: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Tel. EM 8-0792. ASV red.— A. Zvēriņš, 63 - 43 Bunnecke Court, Ridgewood 27, N.Y., U.S.A. Tel. EV 1-5212.
Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par 1 mēn. $1.50; 3 mēn. $4.50; 6 mēn. 8.50; par 1 gadu $16.00.
Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.00 tekstā $3.20—$6.40 par vienu collas sleju tekstā

SOLĪTĀ PĀRSTEIGUMA VIETĀ — VECIE NIĶI

CHRUŠČEVS „PROPONĒ" VISPASAULES ATBRUŅOŠANOS

UZRUNĀJOT APVIENOTO NĀCIJU PILNSAPULCI, PADOMJU SAVIENĪBAS VARAS VIRS STĀSTA SAVAS VECĀS PASAKAS.

Jau kopš ierašanās Sav. Valstīs, padomju premjērs bija izmantojis katru izdevību, lai sakāpinātu pasaules uzmanību par viņa paredzēto uzstāšanos Apvienotajās Nācijās ar „jaunajiem" priekšlikumiem starptautiskā saspīlējuma mazināšanai, 18. septembrī gaidītais bridis arī pienāca. Un ja arī veselu stundu ilgās runas laikā Chruščevam savus klausītājus izdevās pārsteigt, tad vienīgi ar to, ka viņam nebija absolūti nekā jauna, ko pasacīt. Visa viņa runa veidojās ap to, ka visām pasaules valstīm jālikvidē visi ieroči, kas izdarāms jau nākamo 4 gadu laikā. Chruščevs uzsvēra, ka viņš esot reālists un, proti, ja viņa vispārējās atbruņošanās projekts izrādītos nepieņemams, viņš būtu gatavs uzsākt sarunas par daļēju atbruņošanos — vispirms par atomieroču mēģinājumu pārtraukšanu un vēlāk par visu ārvalstu karaspēku izvākšanu no Viduseiropas. **Par sava atbruņošanās plāna pārraudzību padomju Ch. izteicās visai neskaidri, tikai pasakot, ka pārraudzībai būtu jāiet roku rokā ar pašu atbruņošanos;** viņš nekādā ziņā nepiekrītot pārraudzībai bez atbruņošanās, jo sevišķi tādai pārraudzībai, ko citas valstis varētu izmantot spiegošanas nolūkiem.

Apvienoto Nāciju pilnsapulcei Chruščevs apsolīja, ka nākotnē Padomju Savienība piedalīsies daudz dzīvāk dažādu palīdzības programmu realizēšanā, kas tiek kārtotas ar Apvienoto Nāciju starpniecību.

Īsumā Chruščevs pakavējās arī pie Ķīnas jautājuma, deklarējot, ka Čangkaišeka pārstāvju klātiene Apvienotajās Nācijās salīdzināma ar mironi, kas pēc nāves tiek turēts mājās vēl ilgi pēc tam, kad sen jau būtu bijis laiks apglabāšanai. Pārmetumus saņēma arī Drošības padome. Pēdējā, neievērojot padomju veto, nosūtīja uz Laosu 4 nāciju pārstāvjus, lai noskaidrotu, vai taisnība Laosas apvainojumiem, ka turienes kaŗā kā agresors pret Laosu iesaistījusies komūnistu Ziemeļvietnama. Chr. uzsvēra, ka veto neievērošana var novest Apvienotās Nācijas vienīgi pie tām pašām kaitēm un slimībām ,kas savā laikā nobeidza Tautu Savienību.

Lai gan pieklājības pēc Rietumu diplomāti izteica nepieciešamību sīkāk iepazīties ar Chruščeva atbruņošanās priekšlikumiem, viņa runas teksts vien jau nepārprotami pierāda, ka atkal, jau gadiem ilgi apbružātā ietērpā, pasniegts tikai tas pats, par ko šķēpi lauzti daudz un dažādās konferencēs. „Tiklīdz sāk runāt par daļēju atbruņošanos," sacīja Chruščevs, „tūdaļ rodas valstis, kas baidās, ka tām var nākties zaudēt tos ieročus, uz kuŗiem tās paļaujas visvairāk". Tādēļ jālikvidējot visi ieroči (atstājot vienīgi pistoles iekšējas kārtības uzturēšanai).

Kad Chruščevs savu dūzi bija izspēlējis — pilnsapulcē iestājās dziļš klusums; pēc tam knada un čuksti, jo Chruščeva dūzis izrādījās izvilkts no kādas pagalam appufējušas kāršu gubas: visu ieroču likvidēšana bija 1932. gadā padomju ārlietu min. Litvinova prpoponētā atbruņošanās plāna pamatā . . . Ja dažādu apsvērumu dēļ Rietumu valstis negribētu uzsākt galīgu atbruņošanos, aizrādīja Chruščevs, tad to varētu panākt arī pa daļām — sekojot attiecīgajam Padomju Savienības izstrādātam plānam, ar ko Rietumu lielvalstis tika iepazīstinātas īsi pēc valdību galvu konferences 1955. gadā Ženēvā. Vispirms Padomju Savienība apsolās neatsākt atomieroču mēģinājumus tik ilgi, kamēr no tā atturēsies Rietumu atomvalstis. (Amerikāņi bija paredzējuši jaunu mēģinājumu seriju vēl šī gada rudenī, bet prezidents Eizenhauers jau pirms Chruščeva vizītes deva rīkojumu to atlikt vismaz līdz nākamā gada sākumam). Tālākie Chruščeva daļējās atbruņošanās noteikumi ir — bruņoto spēku atvilkšana no Viduseiropas un no atomieiročiem brīvas joslas izveidošana (Polijas ārlietu ministra Rapacka plāna atkārtojums); militāro bāzu likvidēšana Eiropā; neuzbrukšanas līgums starp Ziemeļatlantijas organizācijas un Varšavas pakta valstīm; vienošanās, kā radīt apstākļus, kuŗos būtu iespējams izvairīties no pārsteiguma uzbrukuma.

TIKAI TUKŠI VĀRDI...

Dīfenbeikers uzaicina Chruščevu pārbaudīt Kanadas ziemeļu apgabalus, ja Padomija atļaus pārbaudīt savus ziemeļus.

Kanadas ministru prezidents Dīfenbeikers un opozicijas vadītājs Pīrsons ir vienās domās par Chruščeva atbruņošanās priekšlikumiem.

O t a v ā. Uzrunājot franču valodā iznākošo nedēļas laikrakstu izdevēju apvienības sanāksmi Mont Tremblo, Kvebekā, ministru prezidents Dīfenbeikers daudz uzmanības veltīja Chruščeva runai Apvienoto Nāciju pilnsapulcē.

Dīfenbeikers uzsvēra, ka viņš apsveic Chruščeva priekšlikumu pilnīgas atbruņošanās īstenošanai. Tai pašā laikā viņš aizrādīja, ka to, **ko Chruščevs piedāvājis Apvienotām Nācijām, Rietumi jau vairākkārt piedāvājuši Chruščevam, bet pēdējais piedāvājumus vienmēr noraidījis. Tie nav pieņemti tādēļ, ka Pad. Savienība noraidījusi atbruņošanās pārraudzību — vienīgo veidu, kā viena puse var pārliecināties, ka otra puse tur vārdu.**

Atgriezdamies pie agrākiem Chruščeva uzbrukumiem Kanadai, ministru prezidents Dīfenbeikers pieminēja kādu gadījumu, kad pirms pāris gadiem Chruščevs pārmetis Kanadas valdībai, ka tā atļauj Sav. Valstīm izmantot savus ziemeļu apgabalus agresīviem nolūkiem. **„Es tagad piedāvāju premjēram Chruščevam,"** sacīja Dīfenbeikers, **„pārbaudīt, kuŗu Kanadas ziemeļu apgabalu viņš vien vēlas —, ko pēc viņa domām Sav. Valstis izmanto agresīviem nolūkiem. Bet tikai ar vienu norunu — ka mums ir tiesība pārbaudīt apgabalus Padomju Savienībā tais pašos platuma grados."** Kanadas ministru prezidents uzsvēra, ka, tikmēr, kamēr nav noorganizēta efektīva pārraudzība, — atbruņošanās priekšlikumi ir tikai tukši vārdi.

Līdzīgos ieskatos šai jautājumā ir arī Kanadas liberāļu vadītājs Pīrsons. Pēdējais paskaidroja, ka Chruščeva atbruņošanās priekšlikumi, ja to aizmugurē nestāv kāda pārraudzības sistēma, piemēram, starptautiska policija, ir pilnīgi bezvērtīgi. Ar Chruščeva priekšlikumiem gan vajadzētu pamatīgi iepazīties, lasot ne tikai starp rindiņām, bet arī aiz tām.

ASV RAĶEŠVĪRI NAV ATPALIKUŠI

Jauns amerikāņu satelits

V a š i n g t o n ā. Pagājušās nedēļas nogalē (pēc daudzkārtējām neveiksmēm) Vangarda raķešzinātniekiem izdevās ievadīt orbitā ap zemi jaunu satelītu. Šis ir tikai trešais gadījums no 11 mēģinājumiem, kad Vangarda raķete attaisnojusi uz sevi liktās cerības. Jaunais satelits joņo ap zemes lodi ar 18.567 jūdžu ātrumu stundā, savā augstākā punktā sasniedzot 2.329 jūdžu, bet zemākā noslīdot līdz 319 virs zemes. Orbitā ap zemes lodi amerikāņiem pašreiz ir astoņi sateliti, kamēr viens atrodas orbitā ap sauli.

ATLASA RAĶETE KAUJAS GATAVĪBĀ

KRIEVI GAN TRĀPĪJUŠI MĒNESIM, BET VAI TIE VARĒTU TRĀPĪT ARĪ ASV?

V a š i n g t o n ā. Ja Sav. Valstīm izdosies nākamais raķetes raidījums mēnesī virzienā, tad tas informācijas ziņā būs daudz vērtīgāks par padomju sniegumu. Amerikāņu zinātnieki grib iesēdināt satelītu orbitā ap mēnesi tā, lai iegūtu ziņas par mēness nekad neredzēto pusi.

Kamēr miermīlīgā „raķeškarā" amerikāņu mazvērtības sajūta jau sāk pāriet, militārie raķešvīri ar saviem panākumiem ir ļoti apmierināti un domā pat, ka gatavības ziņā viņi krieviem aizsteigušies priekšā. Sav. Valstīm Atlasa starpkontinentālā raķete jau ir kaujas gatavībā — un drīzi tādu būs ļoti daudz, viņas iepriekš notēmētas uz mērķiem Padomju Savienībā — līdz pat 6300 jūdžu tālu. Dažu gadu laikā, sakarā ar Sav. Valstu rūpniecības potenciālu, amerikāņiem pret Padomju Savienību būs vērstas ap 1.000 atomraķešu.

Amerikāņu kardināļi uzgāž Chruščevam

Ņ u j o r k ā. Pagājušās nedēļas nogalē pret Chruščeva vizīti Sav. Valstīs noteiktu nostāju ieņēma kardināļi Spelmans, Kušings. Kardināls Spelmans, iesvētot kādu dievnamu, Chruščevu vārdā tieši nesauca, bet runāja par kādu vārdotāju un slepkavu, kas kā narkotiku mēģina Sav. Valstīm iesmērēt miermīlīgu saimniecisku sacensību un draudzīgu kokeksistenci.

Kardināls Kušings savu uzbrukumu vērsa tieši pret Chruščevu: „Mēs lūdzam Dievu par cilvēkiem jūsu apspiestajās zemēs," sacīja kardināls, „un par tiem neskaitāmiem mirušajiem, ko jūs esat priekšlaicīgi nosūtījis kapā."

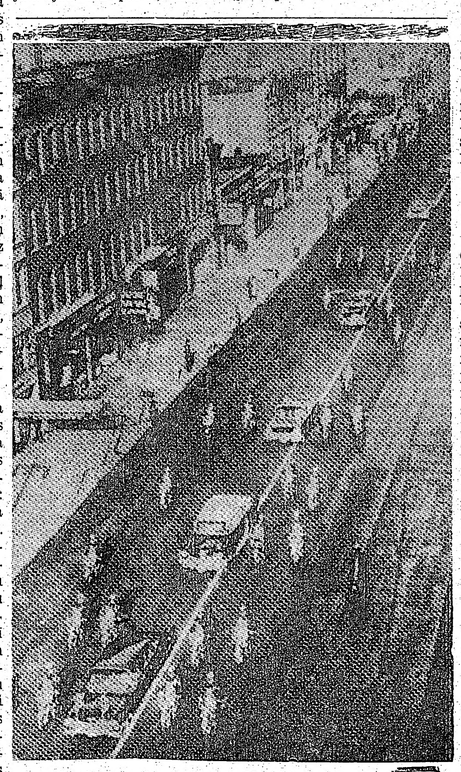

Maskavas laikraksti ziņo, ka Ņujorkā Chruščevu sagaidījušas un izvadījušas milzu ļaužu masas. Īstenībā tā izskatījās 125. iela (attēlā), kad pa to brauca Ņikita, atstājot Ņujorku.

AN PĀRSTĀVJI LAOSĀ

APVIENOTO NĀCIJU DELEĢĀTI PRATINĀS KAĻA GŪSTEKŅUS.

V i e n t i a n ē. Laosas valdība iesniegusi Apvienoto Nāciju izmeklēšanas komisijai pirmo dokumentu seriju, lai pārliecinātu starptautisko organizāciju, ka ziņā pret karalisko armiju iesaistīti arī komūnistu Ziemeļvietnamas spēki. Tuvāko dienu laikā 4 valstu izmeklēšanas komisijas pārstāvjiem tiks dota iespēja sastapties ar kaŗa gūstekņiem, kas, kā apgalvo Laosa, pieder pie Ziemeļvietnamas regulārajiem spēkiem. Padomju Savienība, kas izmeklēšanas komisijas nosūtīšanai uz Laosu nepievienojās, domā, ka Laosas situācijas atrisināšana būtu jāuztic tām valstīm, kas 1954. gadā Ženēvā parakstīja noteikumus Indoķīnas kaŗa izbeigšanai. Laosa šādu varbūtību neatzīst, soloties tai pretoties Apvienoto Nāciju pilnsapulcē.

KASEMS LIKVIDĒ OPOZICIJU

Pagājušās nedēļas nogalē Bagdades radio paziņoja, ka nošauti 13 Irakas armijas virsnieki un pakārti 4 civilisti, kas atzīti par vainīgiem sazvērestībā pret Kasema valdību. Visi nošautie virsnieki bijuši aktīvi šīgada marta revolūcijā Mosulā. Nošauto starpā ir arī Irakas 2. divizijas komandieris, kuŗa stābs atradās augšminētā pilsētā. Apkarojot Kasema valdības kreisās tendences, grupa Irakas virsnieku gatavojās gāzt Kasemu, lai vēlāk apvienotos ar Apvienotās Arabu Republikas prezidentu Naseru. Premjērs Kasems sacelšanos apspieda un tās vadītāji tagad likvidēti.

DV FONDA VALDE LIELBRITANIJĀ

sasauc delegātu sanāksmi 17./18. oktobrī Birminghamā, Poļu invalīdu apvienības kluba telpās, 18-20 Soho Rd. Handsworth, Pilnsapulces sākums 17. oktobrī, plkst. 11.00.

Darba kārtība: Pilnsapulces atklāšana, Mandātu komisijas ziņojums un pilnsapulces vadības vēlēšanas, apsveikumi, DVF priekšsēža ziņojums, revīzijas komisijas ziņojums, debates, nodaļu un kopu ziņojumi, dažādi jautājumi.

DV Fonda valde lūdz nodaļas un kopas piesūtīt savus priekšlikumus un ierosinājumus. Ja kādiem no pilnsapulces dalībniekiem būtu vajadzīgas naktsmājas, tas jāpiesaka J. Blīgznam, 47 Francis Rd., Birmingham 16, vai A. Bekam, 37 Station Rd, Birmingham 14. Pieteikumi jāizdara rakstveidā līdz 10. oktobrim.

LNJAK 5. KONGRESA NIAGARĀ DALĪBNIEKU KOPGRUPA

1. r. no kr: (otrs) kongresa vadītājs un līdzšinējais LNJAK valdes pr-dis G. Liepiņš (Londona, Ont.), ASV viesis — ALJA's jaunais valdes pr-dis Juris Šlesers (Hartforda), Vinnipegas latviešu jauniešu pulciņa pr-ks Aivars Daumants un citi. Par jaunās valdes pr-di ievēlēja Valdi Zariņu (Toronto latv. jaun. darba kopa, 2. rindā piektais no kr.). Atreferējums nākošajā n-rā. J. Ligera uzņ.

NEPATIKŠANAS ‚ENĢEĻU PILSĒTĀ'

Chruščevs draud pārtraukt apmeklējumu

Līdz šim vienīgi Holīvudas „zvaigznes apspīdējušas" Chruščeva vizīti Sav. Valstīs.

L o s a n d ž e l o s ā. Pēc Ņujorkas, kur pretkomūnistiskiem plakātiem bruņojušies ārzemnieki skandēja slepkava, slepkava, kamēr Chruščevs uzrunāja Apvienoto Nāciju pilnsapulci, padomju premjērs ieradās Losandželosā, ko drīz vien jau nožēloja. Viņu sagaidīt bija ieradušās vienīgi pilsētas amatpersonas. Pilsētas vecākā Norisa Poulsona uzruna bija īsa un strupa: „Eslet sveicināts Losandželosā, eņģeļu pilsētā, kur vienmēr notiek neiespējamais." Un tas arī bija viss. Chruščevam jau bija pasniegta viņa atbildes runa. Bet, mirkli padomājis, viņš to nemaz neatvēra un tāpat vienā teikumā pateicās par sagaidīšanu un ļaunprātīgi apmeklēt pilsētu.

No lidlauka Chruščevs tūdaļ devās uz pusdienām Twentieth Century Fox filmu fabrikā, kur jau vairākas nedēļas bija notikuši asi iekšēji kari, kamēr bija izraudzīti 400 laimīgo, kas varēja pusdienot ar Chruščevu. Piesardzības dēļ Locandželosas iedzīvotājiem nebija ieprieks paziņots, pa kādu ceļu Chruščevs no lidlauka ieradīsies filmu pasaulē. Rezultātā, ielu malās nebija neviena sagaidītāja.

Lai gan viesošanās Holīvudā noritēja vienos smaidos, arī tā nebeidzās bez savas drāmas. Chruščevs bija iedomājies apskatīt Valta Disneja izpriecu pilsētu, bet to viņam neatļāva, jo nevarot galvot par viesa drošību. Tas Chruščevu vareni sakaitināja, un viņš Losandželosas pilsētas tēvu rikotajā pieņemšanā ieradās jau pavisam sliktā omā. Un tad runāja pilsētas vecākais Poulsons. Lai gan Chruščevs jau savas preses konferences laikā, mēģināja izlocīties, sacīdams, ka viņš amerikāņus „aprakt" nav domājis fiziskā nozīmē, bet vienīgi, ka komūnisms uzvarēs kapitālismu, taču Poulsons vēlreiz skaidri nopratīja, ko Chruščevs īsti domājis ar saviem aprakšanas draudiem un vairākām citām pret Sav. Valstīm vērstām piezīmēm? Poulsons Chruščevam pateica, ka amerikāņi nebūt nav ar viņu vienās domās: „Jūs mūs neapraksit. Mēs negribam aprakt arī jūs. Mēs varam tikai jums pasacīt iespējami draudzīgākā veidā, ka mēs uz bērēm negatavojamies — ne mūsēju, nedz arī jūsēju."

Līdz sestdienas vakaram saspīlējums Losandželosā bija tā pieaudzis, ka Chruščevs sāka draudēt ar priekšlaicīgu aizbraukšanu.

Tas savukārt sacēla veselu pānikas vilni Vašingtonā, aizejot pat tik tālu, ka ārlietu ministrs Herters atrada par nepieciešamu aģādināt visiem turpmākiem Chruščeva namatēviem — neapgrūtināt prezidenta viesi ar dažādiem provokatīviem jautājumiem.

IESPĒJAMA EIZENHAUERA VIZĪTE INDIJĀ

V a š i n g t o n ā. Pirms Indijas un komūnistu Ķīnas robežsadursmēm bija gandrīz jau nolemts, ka pēc savas vizītes Bonnā, Londonā un Parīzē Sav. Valstu prezidents apmeklēs arī Indijas galvaspilsētu. Sākotnēji Indijas un komūnistu Ķīnas nesaskaņām, nodoms tika atmests. Bet tagad, kad šīs nesaskaņas ir iegājušas runāšanas un notu apmaiņas fazē, prezidenta Eizenhauera vizītes iespēja atkal parādījusies dienas gaismā.

Vizītes iniciātīvu ir uzņēmušies Jaundelhi un prezidents Eizenhauers aicinājumu viesoties jau saņēmis. Ziņas no Vašingtonas liecina, ka prezidenta tuvākie līdzstrādnieki mudina viņu ielūgumu pieņemt, lai tā turpinātu prezidenta miera misiju, kas tika uzsākta Eiropā. Gadījumā, ja prezidents izšķiras par braucienu uz Indiju, viņš pie viena piestāsies arī Japānā, Filipīnu salās un Havajā. Augšminētā vizīte varētu notikt vienīgi pēc prezidenta sarunām ar padomju premjēru Chruščevu. Arī pēdējais pēc konferences ar Eizenhaueru nesēdēs dikā, bet brauks tieši uz Pekingu, lai Maocetungam atreferētu sarunu gaitu ar Eizenhaueru.

ZIŅAS ĪSUMĀ

● Pagājušās ceturtdienas vakarā Sav. Valstu Ekonomiskais klubs rīkoja pusdienas padomju premjēram Chruščevam, kuŗu laikā pēdējam nācās dzirdēt vairākas nepatīkamas piezīmes. Nule kā publicētā vēstulē kluba prezidents Vudmans atvainojies Chruščevam par dažu pusdienotāju „sliktajām manierēm". Chruščevs atvainošanos arī akceptējis, atbildes vēstulē paskaidrodams, ka viņš ļoti labi saprot, ka nedraudzīgās piezīmes nebūt nereprezentē amerikāņu veikalnieku aprindu, ne amerikāņu tautas domāšanu.

● Vēl pagaidām nenosakāma apmēra tīrīšanas sākušās komūnistu Ķīnā, pie tam vēl pašā augšgalā. No amatiem jau atcelti aizsardzības ministrs, armijas stāba priekšnieks, divi ārlietu viceministri un viens no vadošiem saimniecības plānotājiem. Vašingtona domā, ka tīrīšanas notiek vienīgi sakarā ar iekšējām neveiksmēm: lauksaimniecība un rūpniecība nespēj tikt ne tuvu klāt nosprausttajām normām, un armijas rindās sākusies vispārēja neapmierinātība ar pārāk biežo kaŗaviru nodarbināšanu lauksaimniecības komūnās.

JAUNIEŠU IESVĒTE LONDONĀ, ONTARIO

No kr.: Arija Albertiņa, māc. J. Prauliņš un Inta Grīna.

LATVIJA

Draugi grib mūs asimilēt,
Ienaidnieki grib mūs iznīcināt,
Bet mēs gribam palikt latvieši.
Archibīskaps T. GRINBERGS

LATVIJAS UNIVERSITĀTES DIBINĀŠANAS 40 GADU ATCEREI

P. DREIMANIS

Savas brīvvalst laikā latvju tauta ir veikusi vērtīgu un svētīgu darbu visās kultūras nozarēs. To vainago augstākā izglītības iestāde — Latvijas Universitāte — ar saviem sasniegumiem.

Jau 1582. gadā Polijas ķēniņa paredzētā un 1873. gadā, latvju tautas atmodas laikmetā par nepieciešamu atzītā, iedzivotāju intellektuālai, tikumiskai un materiālai attīstībai (Kronvalda Atis), tā nodibināta 1919. g. 28 septembrī, kad latvju tautas Pagaidu valdība jau vadīja nacionālo valsti un lēma par tās vajadzībām. Tie spēki, kas kavēja Latvijas valsts dibināšanu, aizkavēja arī augstskolas atklāšanu un noorganizēšanu. Brīvības cīņu laikā, par spiti daudzām grūtībām, tapa latvju tautas augstākā mācības iestāde.

Tās mācības spēki, latviešu zinātnieki, pulcējās gandrīz vai no visām pasaules malām, kur viņi jau strādāja augstskolas vai līdzīgu darbu. Viņi nāca no Tērbatas un citām Krievijas universitātēm, no Vācijas, pat no Amerikas. Piesaistīja arī jaunākos zinātniekus, kas īsā laikā ieguva vajadzīgos piedzīvojumus un stažu.

Nebija viegli strādāt jaunajā universitātē. Mācības spēkiem sākumā bija jārēķinās ar mācības līdzekļu trūkumu. Rigas Politechniskā Institūta bagātā bibliotēka, laboratoriju inventārs bija aizvests uz Krieviju, no kurienes nekas vairs nav atdabūts atpakaļ. Tāpēc, inkorporējot šīs augstskolas fakultātes Latvijas universitātē, arī tās bija jāiekārto no jauna, par citām fakultātēm nemaz nerunājot — tām nebija nekā. Jelgavas Pētera akadēmijā arī bija kādreiz astronomijas un fizikas instrumenti kabinetos, kā arī viena no vērtīgākām sava laika bibliotēkām; bet arī tur vairs nebija nekā, un ēka bija nodedzināta.

Bet par spiti visām nepilnībām un grūtībām, Universitātes mācības spēki darbojās necerēti veikli, jau pirmajos gados novērsa lielākos trūkumus, un augstskola ieguva sev pamatotu atzinību. Tika izstrādāta speciālā terminoloģija latviešu valodā un izdotas augstskolas vajadzībām piemērotas mācības grāmatas. Papildinājās kabinetī un laboratorijas, vairojās grāmatu skaits universitātes bibliotēkā. Līdz ar to Latvijas universitāte varēja arvien labāk veikt savu pirmo uzdevumu — sagatavot akadēmiski izglītotus darbiniekus Latvijas demokratiskās republikas un latviešu tautas vajadzībām, kā arī jaunus zinātniekus savam universitātes darbam.

Lielais studentu skaits, kādā ziņā Latvija ieņēma pirmo vietu Eiropas tautu saimā, straujš jauno mācības spēku pieaugums, iekārtotie kabineti un laboratorijas, arvien papildināmā bibliotēka, institūti un iespēja studentiem praktizēties slimnīcās un lauksaimniecības farmā, liecināja par to, ka Latvijas universitāte īsā laikā ir izveidojusies par līdzīgu mācības iestādi citām Eiropas augstskolām, kāpēc tā arī bija atzīta šo mācības iestāžu saimē. Pēc krievu-vācu-krievu okupācijas Latvijas universitātes normālā attīstības gaita tika nopietni ierobežota un pat traucēta. Tika grozīts arī tās nosaukums — Latvijas vietā Rigas universitāte. Nebija brīvības vairs arī agrākiem mācības spēkiem, piem., dažiem no viņiem aizliedza lasīt lekcijas un visiem aizsturēja uz laiku zinātniskās publikācijas latviešu valodā. Bet turpretim trimdā bij. Latvijas universitātes mācības spēkiem ir iespējams turpināt zinātnisko darbu un kļūt pat populāriem savas nozares speciālistu aprindās.

STIPENDIJAS STUDĒJOŠIEM

Amerikas latviešu apvienības Kultūras birojs informē, ka arī šogad, jaunajām mācības gadam sākoties, būs iespējams izsniegt vairākas stipendijas latviešu studentiem, kam nepieciešams atbalsts.

Piešķiršanā būs Bernharda Klinta nodibinātā stipendija mirušās dzīves biedres Edes Klints piemiņai, kas $315,- apmērā piešķirama kādam medicinas studentam-tei — Latvijas pavalstniekam-cei.

Bez tam, ALA's Kultūras biroja stipendiju komisijas ricībā būs vēl inž A. Jekstes nodibinātā Dzintras stipendija, studentu korporācijas Lettgallia, mirušā Teodora Skujas un citas. Stipendiju komisija paredz vēl piešķirt kādu stipendiju no Kultūras fonda valdes, šim nolūkam atvēlētiem līdzekļiem un arī no summām, kas šīsi rudeni vēl ziedojumu veidā šim mērķim ienāktu.

Studējošie, kam stipendijas nepieciešamas un vēlētos tās saņemt, var iesniegt lūgumus ALA's Kultūras birojam, adresējot: **American Latvian Association, Inc. — 1727 Kenyon Street, N. W., Waschington 10, D. C. U. S. A.** Ierosinājumu stipendiju piešķiršanai var iesniegt arī organizācijas un to pārstāvji. Stipendijas var pieprasīt arī citu zemju (piem., Rietumvācijas) studējošie latvieši. Lūgumiem pievienojami dzīves apraksti ar apliecinājumiem par studiju gaitu un sekmēm. **Lūgumi iesūtāmi līdz š. g. 1. oktobrim.**

ALA's Kultūras birojs aicina Latvietiešu organizācijas un tautiešus sakarā ar Latvijas universitātes 40. gada dienu 28. septembrī — atbalstīt Stipendiju fondu, iesūtot savus ziedojumus universitātes atceres gadījumā uz Apvienības augšminēto adresi. Kultūras birojs it seviški lūdz nepalaist šim aicinājumam garām tos tautiešus, kuri savā laikā jau izjutuši Stipendiju fonda atbalstu un Latvijas universitātē guvuši izglītību, kas vēlākā dzīvē viņiem devusi stingru materiālu pamatu.

Amerikas Latviešu Apvienības Kultūras birojs.

APSPIESTO TAUTU ATGADINĀJUMS

Lai Chruščevam atgādinātu apspiesto tautu prasības, pie AEN Asamblejas nama iepretim Apvienoto Nāciju debesskrāpim 15. septembrī svinīgā ceremonijā uzvilka pusmastā 9 apspiesto nāciju karogus ar sēru lentām, bet ASV karogu uzvilka masta galā. Nama fasādi aizklāj melns plakāts ar uzrakstu: „Apvienotās Nācijas: Mēs prasām brīvību un neatkarību Albanijai, Bulgārijai, Čechoslovakijai, Igaunijai, Latvijai, Lietuvai, Polijai, Rumānijai, Ungārijai." Runāja Austrumeiropas izcelsmes amerikāņu apvienības priekšsēdis monsinjors J. Balkunas un AEN Asamblejas priekšsēdis S. Karbonskis. Klātesošiem ap roku bija sēru lentas.

Redakcija patur tiesības manuskriptus saīsināt.

Neizlietotos manuskriptus neuzglabās, bet uz vēlēšanos sūtīs atpakaļ, ja būs pievienota pastmarka.

Ar autora vārdu vai iniciāļiem paraktitajos rakstos izteiktās domas var arī neatbilst redakcijas viedoklim.

PIRMIE DESMIT GADI

Šī gada septembra mēnesī paiet desmit gadu no tā laika, kad toreiz vēl samērā mazais latviešu trimdinieku pulciņš Notinghamā sapulcējās un nodibināja DVF Notinghamas nodaļu. Reizē ar to par biedriem pieteicās 3. dalībnieks.

DVF Notinghamas nodaļas rikotajā jubilejas sarīkojumā, kurš notika Odeona restorāna telpās š. g. 5. septembrī un bija pulcējis kuplu apmeklētāju saimi, ziņojumu par nodaļas darbību 10 gados sniedza nod. valdes priekšsēdis A. Platacis.

Sava ziņojuma turpinājumā viņš sacija: . . . „Biedri-dibinātāji varbūt nebija iedomājušies, ka nodaļas darbības lauks izaugs tik plašs. Liela daļa uzstādīto mērķu ir sasniegti, kaut to vietā ir izauguši jauni.

No Notinghamā un apkārtnē dzīvojošiem tautiešiem nodaļai pievienojušies 270 biedri. No tiem tālāk izceļojuši, aizgājuši dzīves vietas maiņas dēļ, miruši, izslēgti vai izstājušies 150. Nodaļas darbības sākuma periodā pie tās darbojušās divas kopas — Castle- Douingtonā ar pilnvaroto A. Plataci un Ņuarkā ar pilnvaroto Medni.

1950. g. pie nodaļas nodibināta pirmā Vanadžu komiteja. Tās dalībnieču skaits caurmērā bijis ap 35. Vanadžu čaklās rokas daudz palīdzējušas pie nodaļas sarīkojumu izkārtošanas un sevišķu vērību veltījušas slimo tautiešu apmeklējumiem slimnīcās vai mājās.

Nodaļas kase šajā darbības periodā ir apgrozījusi ap £7.000. No tām £1.500 ienākušas biedru naudās, £350 ziedojumos, ziedojumos DV namam Vācijā un DVF namam Londonā £150. No biedru naudām £200 izmaksātas pabalstos uz vietas, pārējā summa, saskaņā ar statūtiem, nosūtīta uz centru DVF valdei.

Notikuši 120 dažādi sarīkojumi un sanāksmes. Nodaļas valde noturējusi 200 valdes sēdes un notikušas 20 nodaļas biedru pilnsapulces. Nodaļa ir izdevusi 100 numurus nod. apkārtraksta, caurmērā 130 eks. katru. Nod. albumā sakārtoti 200 fotografiski attēli no nod. dzīves un chronoloģiskā kārtībā atzīmēti 400 dažādi notikumi.

Sastādīts nodaļas sabiedrisko darbinieku saraksts, kurš aptver apm. 50 personu.

Kultūrālā laukā un pašdarbības veicināšanai pie nodaļas darbojas vai darbojušās sekojošas vienības: ļoti rosīgi darbojas vīru dziesmu vienība „Mežezers" un tautu deju kopa „Rota". Drāmatiskā kopa pašreiz savā darbībā apstājusies vairāku dalībnieku izceļošanas dēļ. No jaunatnes sekcijas ir nākuši vairāki vadoši darbinieki. Ir cerības atjaunot latviešu svētdienas skolu. Pa daļai darbojas sporta kopa un šacha sekcija. Nodaļas latviešu bibliotēkā atrodas apm 700 sējumu.

Nodaļas valde pašreiz darbojas sekojošā sastāvā: valdes priekš A. Platacis, sekretārs un saimniecības nozares vadītājs — A. Rudzītis, kasieris — A. Bruzīks, kultūrāli - sabiedriskās nozares vad. — G. Rožkalns, informācijas nozares vad. — A. Veichelis, aprūpes nozares vad. — L. Zariņa un biedrzinis — E. Ozoliņš - Ozols.

Par darbu DV organizācijā un nodaļā atzinības rakstus saņēmuši šādi nod. biedri: J. Frišvalds, A. Platacis, A. Liepiņš, A. Veichelis ,G. Tamsons, R. Ūsāns ,Eots, M. Burģelis, M. Mūsiņš.

DVF valdi jubilejas sarīkojumā reprezentēja valdes locekļi Fr. Kursietis un J. Frišvalds. Uzrunājot jubilejas sarīkojuma dalībniekus Fr. Kursietis teica:

„Pēdējos gados mēs piedzīvojam, ka mūsu organizācija Anglijā, kā arī tās atsevišķās nodaļas viena pēc otras atzīmē savu desmit gadu pastāvēšanu. Tad nu šis jubilejas un padarītais darbs liek padomāt, kas ir tās saites, kuŗas mūs saista kopā, kaŗ ir tas spēks, kas liek mums darboties — kopt latviešu kultūru svešumā un sniegt palīdzību, kur tas vajadzīgs?

Šīs saites un tuvības domas vienam par otru nāk mums līdz no Beļģijas, kur Zedelghemā vienkopus bija ļoti daudzi latviešu karavīri. Nenotika, kā daži to paredzēja, šķelšanās un dalīšanās — tapa vienība, tapa DV organizācija. Šeit radās pirmie lēmumi — pamati mūsu organizācijai, domas par to piemērotību trimdai vai atgriešanos Latvijā.

Mūsu organizācijas mērķis ir nepārprotami izsaciti DV organizācijas statūtos. Ir cilvēki, kaŗ saka, ka DV ir aprūpes organizācija vai politiska vai militāra apvienība. Īstenībā mēs neesam tikai aprūpes, politiska vai militāra organizācija — bet cīnītāji par Latvijas brīvību.

Ir laiks beidzot saprast, ka DV ir nacionāla latviešu cīnītāju kopība, kuŗa savās rindās uzņem ikvienu latvieti. Mūsu mērķi nav radikāli mainījušies, tie ir tādi paši, kā sākuma dienās. Kaut, kā mēs to zinām, darbojas daži ūdeņu dulķotāji, saprāts ir sacījis, lai tiem nesekojam.

Tomēr ir viena lieta, kas mums jāzina: visam šim lielajam darbam un mērķim tikai tad būs nozīme un vērtība, ja to nākotnē pārņems tālāk mūsu nākošās paaudzes. Vairākās vietās trimdas jaunatne ir pareizi izpratusi mūsu mērķus, un Notinghama ir viena no tām. DVF valdes vārdā sveicu jūs šīnī sarīkojumā."

Sekoja apsveikumi no vairākām DVF nodaļām gan mutvārdu, gan rakstveida.

Sarīkojuma vakara programmu izpildīja nodaļas dziesmu vienība „Mežezers", nodziedot vairākas latviešu komponistu dziesmas, dziedāja solists A. Talbergs N. Kaudoviča pavadījumā, un tautas deju kopa „Rota" demonstrēja latviešu tautas dejas. Saviesīgā dzīve, kas sekoja pēc tam, nobeidzās vēlā vakara stundā. **K. Zemdega.**

JAUNĀ AĶA'S VALDE

No kr.: J. Gžibovskis, prāv. N. Trepša (prezidents), J. Babra, B. Maikovskis. Otrā r.: M. Rītums, E. Počs, S. Belkovskis un D. Baranovskis.

KANADĀ

HAMILTONA

● HLB 11. gada svētki notiks sestdien, 26. septembrī, plkst. 6 p. p. Armēņu kluba telpās, 69 Princess St.. Programmā L. Zandberga svētku runa, dziedās M. Plostniece - Zemite un A. Kivlenieks, pie klavierēm I. Saks, deklamēs M. Plostniece - Martinova un G. Upīte. Pēc koncerta balle, kuŗu atklās ar polonēzi M. Kuncānes vadībā. Viesus gaida speciāls pārsteigums saviesīgā daļā. Darbosies pilna bufete un boles galds, spēlēs Babekas kapella. Sarīkojums notiks divās zālēs, bet augšējā deju zālē ierobežotos galdiņu skaits, kuŗi rezervējami pret 50c samaksu, zvanot JA 7-5679 vai sarīkojuma laikā pie kases.

Ieejā visam vakaram $1,50, koncertam vien pret ziedojumiem, sākot ar $1,-. Bērniem ieeja briba. Bez minētajiem sarīkojumā piedalās arī A. Kivlenieks no Toronto ar daiļamatniecības izstrādājumu stendu un HLB grāmatnīca ar jaunākām grāmatām. Sarīkojumu vadīs J. Matisons, un katrs 25. biletes ieguvējs pie ieejas saņems to par brīvu.

MONTREĀLĀ

● Pēc saulainās un karstās vasaras Montreālas Latviešu b-ba aicina visus tautiešus sirsnīgam un atsaucīgam sabiedriski - kultūrālam darbam. M.L.B. rudens un ziemas periodam iecerējusi rosīgu darba posmu. Paredzēti vairāki izcilu koncerti. Kā pirmais vērtīgo sarīkojumu virknē minams mūsu skaistā mecosoprāna Ksenijas Bidiņas koncerts, kuŗš notiks 3. oktobrī, pl. 8 švakarā, D'Arcy McGee zālē, 220 Pine Ave., W. Visi miļi aicināti.

DAŽOS VĀRDOS KANADĀ

Immigrācijas departaments ziņo, ka katru gadu arvien vairāk amerikāņu pārceļoties uz pastāvīgu dzīvi Kanadā. Šinī sakarā atvērti 2 jauni immigrācijas biroji Losandželosā un Minneapolē.

Divi Vindzoras jaunieši sodīti katrs ar $50,- naudas sodu par braukšanu ar 100 jūdžu ātrumu stundā. Toronto par šādu pārkāpumu sods būtu gandrīz dubultigs.

Federālā un provinču valdības šogad izdevušas 1.157.200.000 dol. jaunu ceļu būvei. Šī summa ir par 6,9% lielāka nekā iepriekšējā gadā.

Kāds acīgs Sarnijas policists pielicis parkošanas „tiketi" savam priekšniekam. Pēdējais izteicies: „Es biju atstājis savu mašinu tikai uz vienu minūti".

Kanadas valdība paziņojusi, ka šogad „Thanksgiving" diena tiks svinēta 12. oktobrī.

Kanadas tirdzniecības ministrs Gordons Čerčils ieradies Atēnās, kur ar grieķu valdību kārtos tirdzniecīskus darījumus.

RCAF piloţs Rasels Bagnels bijis vienīgais kanadietis, kas līdojis kopā ar Chruščevu krievu TU - 114 turbo džeta lidmašīnā.

Laikraksta „Toronto Daily Star" mūzikas kritiķis H. Tomsons atklājis kliķi Toronto Karaliskajā konservatorijā. Kanadiešu tenors Roberts Andervūds, kas mācījies dziedāšanu Milānas „La Scala" operas skolā, neesot uzņemts CBC operas sabiedrībā vienīgi tādēļ, ka viņš neesot bijis pazīstams konservatorijas direktoram un galvenajam operu režisoram. Andervūda vokālās spējas esot pilnīgi ignorētas. Nākošā dienā apsūdzētais CBC trio visus Andervūda apgalvojumus noliedza. Visspaniknotākais bijis rež. H. Geigers - Torels, bet konservātorijas direktors E. Makoleni šo notikumu uzņēmis ļoti vēsi. Neviens no augšā minētajiem nevarot atcerēties, ka R. A. būtu kādreiz viņu priekšā dziedājis. Vienīgi Maestro Barbini izteicies: „Viņam ir ļoti laba balss".

Garīgā un nacionālā pacilātībā

LATVIEŠU KATOĻU DIENAS ASV

No 5.-7. septembrim Čikāgā notika latviešu katoļu dienas. Šinī palšajā sarīkojumā ietelpa ALKA's kongres, rakstnieku vakars, koncerti, priekšlasījumi, diskusijas un citi sarīkojumi. Katoļu dienās piedalījās plaša tautiešu saime no dažādām ASV vietām, un ap 60 pārstāvju no Kanadas.

ALKA's kongress bija svarīgākais sarīkojumu virknē, un tas ar pārtraukumiem turpinājās visas trīs dienas. Kongresu ar lūgšanu un uzrunu atklāja V. E. biskaps J. Rancāns. Tam sekoja — Dievs, svētī Latviju. Kongresu sveica ungāru katoļu pārstāvis E. Zichi, lietuviešu pārstāvis pr. Boltaitis (ļoti labā latviešu valodā), Kanadas katoļu apvienības priekšnieks J. Niedra, LKSA Dzintars prezidents J. Motivāns. Šikāgas latviešu organizāciju apvienības pārstāvis māc. V. Landmanis, LKIA pārstāvis J. Dimants, Latviešu Preses biedrības pārstāvis Dr. H. Tichovskis u. c.

Ar rakstiem bija sveikuši: Vatikāna apustuliskais. delegāts ASV V.E. archibiskaps Vagnozi, V. E. biskaps A. Urbšs no Spānijas, lietuviešu bīskaps ASV V. E. Brisģis, pr. R. Mutulis no Vācijas, prelāts V. Strelēvičs, dekāns D. Mūrnieks, Dr. A. Dinsbergs, KLB priekšsēdis A. Bļodnieks, ALA's valdes priekšsēdis prof. P. Lejiņš, poļu katoļu ūnija ASV, lietuviešu katoļu apvienība ASV, DV ASV valdes priekšsēdis A. Vanags, ALJA, u. c.

Kongresa vadību uzticēja prāvestam N. Trepšam ar palīgiem — rakstn. J. Klidzēju un J. Gžibovsku. Kongresa goda prezidija ievēlēja V. E. biskapu J. Rancānu, KLKA priekšsēdi J. Niedru un visus klātesošos garīdzniekus. ALKA's valde un citas amata personas sniedza pārskatus par savu iepriekšējo darbību, kam sekoja spraigas debates ar ierosinājumiem un ieteikumiem. ALKA veikusi lielu ASV katoļticīgo latviešu apvienošanas un pārstāvēšanas darbu. Nodibinātas labas attiecības ar amerikāņu un citu tautu līdzīgām organizācijām un pasākumiem. Izmantotas visas iespējas Latvijas vārda celšanai un atņemtās brīvības atkaŗošanai.

Jaunāja ALKA's valdē nākamiem diviem gadiem ievēlēja: par prezidentu prāvestu N. Trepšu (Čikāga), viņa vietniekiem — B. Maikovsku (Ņujorka) un J. Gžibovsku (Indiānapole), ģenerālsekretāru D. Baranovsku (Čikāga), valdes locekļiem — inž. M. Ritumu (Čikāga), B. Selkovsku (Milvoki), J. Babri (Racine) un E. Poču (Čikāga). ALKA's sēdeklis arī nākamos divos gados paliks Čikāgā.

Par dažiem aktuāliem tematiem kongresa gaitā referātus nolasīja: prof. Dr. B. Kokins no Kanadas, Dr. L. Vārna no Demoines un mag iur. B. Čevers no Kanadas.

Katoļu dienu galveno dievkalpojumu krāšņajā sāpju Dievmātes bazilikā celebrēja un spredīki teica V. E. biskaps J. Rancāns, asistējot klātesošiem latviešu un vietējiem amerikāņu priesteriem. Mesu dziedāja Kanadas latviešu katoļu apvienības koris V. Rundāna vadībā. Šis bija laikam viens no kuplak apmeklētajiem latviešu katoļu dievkalpojumiem šinī kontinentā.

Rakstnieku vakaru ievadīja Dr. H. Tichovska no Kanadas referāts. Tam sekoja rakstnieku parādē, kuŗā piedalījās J. Klidzējs, A. Rupainis, Fr. Murāns, N. Neiksānietis, A. Rubulis, E. Taiga, P. Zalāne un V. Hermane. Rakstnieku vakara koncertdaļā dziedāja L. Lukste (soprāns) no Londonas, Ont., A. Vaivode (kontralts) no Milvokiem un A. Kitta (tenors) no Čikāgas, čikāgieša V. Vištelja klavieŗu pavadījumā.

Svētku koncertā ļoti spilgti izcēlās un plašu atsaucību guva Kanadas latviešu katoļu apvienības koris V. Rundāna vadībā, kas labā izpildījumā sniedza klasiskās baznīcas mūzikas piemērus — A. Mocarta Ave Verum, J. Grūbera Sanctus, G. Bizē un M. Filkes Agnus Dei. Divi Kanadas solisti — L. Lukste (soprāns) un A. Kivlinieks (tenors) izteiksmīgi dziedāja latviešu autoru dziesmās, bet M. Lukste (arī no Kanadas) sniedza klavieŗu solo. Spēcīgā kontralta un dedzīgā temperamenta īpašniece A. Vaivode ļoti labā priekšnesumā dziedāja pazīstamo operu ārijas. Plašo koncertu, kas bija seviški kupli apmeklēts, noslēdza Kanadas koris ar J. Vītola Trīs jaunas māsas un J. Ciruļa Dižens puisis. Pēdējo vajadzēja atkārtot, un dirigents izpelnījās ziedus.

Tā kā tanī pašā laikā arī LKSA Dzintars noturēja savu kārtējo sanāksmi, klāt bija lielā skaitā arī jaunākā paaudze. Agr. S. Reiņa nolasītais referāts — Latviešu students — izcēlās ar spilgtu nacionālisma apliecinājumu.

Jau pagājušā gadā Kanadas latviešu katoļu kongresā Toronto tika panākta vienošanās, ka ASV un Kanadas katoļticīgie latvieši noturēs pamīšus ik gadus plašākas katoļu dienas ar abu zemju tautiešu piedalīšanos. Šis pirmais lielākais Amerikas latviešu katoļu sarīkojums ikāgā ir pilnīgi attaisnojis uz to liktās cerības, dodot iespēju plaši izkliedētiem draugiem satikties, izmainīt domas un, vienam otru ierosinot, smelt spēkus nākamām dienām un darbiem. Čikāgas latviešu katoļu dienas izskanēja ne tikai garīgā spirdzinājumā un nacionālā pacilātībā, bet arī ciešā apņēmībā turpināt pasākto ceļu. Visparastākais draugu atsveicināšanās veids bija — uz redzēšanos nākamā gadā Toronto!

ĢENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3-5861
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel RE 8-7798, Montreal, P. Q.
5210 VICTORIA AVE. APT 16

I. Andrejsons, C.L.U.
41 Muircrest Drive,
DON MILLS, ONT. - HI 7-4323.
Auto, uguns, garantiju, publiskās atbildības, dzīvības u. c. veida apdrošināšana.

Lilitu Krieviņu un Pēteri Kelli salaulāja māc. A. Cops, Toronto. J. Kreiļa uzņ.

KAM 13. FEBRUĀRĪ SMAIDĪS LAIME?

Viens DV Tūrisma sekcijas dalībnieks-ce ar $1.000,00 ceļa naudas kabatā, 13. februārī varēs sākt īstenot savus sen sapņotus ceļojuma sapņus.

DV Kanadas delegātu pilnsapulce 1960. gada 13. februārī izlozes ceļā noskaidros to DV Tūrisma sekcijas dalībnieku, kas saņems ceļojuma naudu izlietošanai pēc patikas.

Laimīgās dalības zīmes pārdevēja-vējs tai pašā laikā saņems $100.00. Šai gadījumā laimes varbūtība ir ļoti vienkārša — jo vairāk dalības zīmju pārdos, jo lielākas izredzes, ka starp tām būs laimīgā ceļotāja dalības zīme.

$1.00, ieguldīts DV Tūrisma sekcijā var atvērt ceļu uz daudzām skaistām vietām. $1.000,00 ceļojuma nauda, pārvērsta Eiropas valūtās, aptuveni dotu:

375 Anglijas mārciņas,
25,000 Austrālijas šilingu,
4.000,00 Rietumvācijas marku,
½ miljona Itālijas liru,
5.000,00 Zviedrijas kronu,
350.000 Francijas franku.

Apvaicājieties savā bankā, ko $1.000,00 jums dotu tai zemē, kuru jūs vēlētos apceļot. Katrā tūristu aģentūrā ar prieku jums sniegs ziņas par ceļojumiem uz Eiropu, Ameriku vai kuru katru citu kontinentu un valsti, uz kuru jūsu sirds jūs velk.

BET VISPIRMS — ieguldiet savu dolaru DV Tūrisma sekcijas zīmē!

Dalības zīmes ir izsūtītas visām Daugavas Vanagu nodaļām Kanadā un Sav. Valstīs.

Pirmais maksājums par pārdotām dalības zīmēm saņemts no St Katarīnas Vanadžu kopas. Ir ienākušas ziņas, ka ļoti rosīgi dalības zīmes izplata arī Londonas (Ont.), Toronto, un Hamiltonas Vanadzes.

Pasteidzieties iegādāties savu dalības zīmi, kamēr tās vēl dabūjamas!

MONTREĀLĀ
Europe Stationary
1980 St. Catherine W.,
dabūjami
LATVIJA AMERIKĀ
atseviški numuri.

ST. CATHARINES
DAUGAVAS VANAGU NODAĻAS
V A N A D Ž U KOPAS
PLAUJAS SVĒTKI—BALLE
š. g. 26. septembrī, plkst. 7,30 vakarā,
A t l a n t a klubā Geneva ielā
Priekšnesumā: A P K Ū L Ī B A S.

OSKARS
PERRO
REALTORS

NO SIBIRIJAS UZ LATVIJ AMERIKU

LATVJU MĀMUĻA STĀSTA PAR PIEK JUMIEM DEPORTĀCIJĀ

Tveicīga bija 9. septembra priekšpusdiena Ņujorkā, kad kādreizējais būvuzņēmējs Ēriks Vents savā Buikā traucās uz Internacionālo lidlauku. Priecīgs bija viņam prāts, redzot no mākoņiem izniršam Skandinavijas gaisa linijas lidmašinu, kas veda dārgu un mīļi gaiditu viesuļu — krustmāti Helenu Ventu no okupētās Latvijas.

Māmuļai tagad jau 79. dzīves vasara staigājama. Bet toreiz, kad sarkanā armija ienāca Fürstenvaldē pie Berlīnes, viņai bija 65. Tas notika 1945. g. aprīlī. Maijā jau okupanti reģistrēja visus nevāciešus — ārzemniekus un sapulcināja sūtīšanai uz mājām. „Uz dzimteni"!

Lēnām kustējās cilvēkiem piekrautie preču vagoni uz austrumiem. Grodņas pilsētas cietums bija pirmā garākā atpūtas vieta. Arī pirmā vieta, kur „dzimtenes" braucēji pēc divi nedēļām dabūja siltu ūdeni un runkuļu zupu.

Apsardziba, neziņa, tukšs vēders, utis . . . Un tā pusotra mēneša. Tas bija tieši 1945. g. Jāņu vakarā, kad pavērās kameras durvis un atskanēja sarga balss: „Helena Vents — pie komandanta!"

Kādēļ jūs šeit? Kurp brauciet?" — „Es uz Rigu. Man tur dēls dzīvo," bailīgi atbild vecātē. — „Nekādēs dēls tur nedzīvo! Jūs — fašiste, bēgāt no sarkanās armijas, pazīstam tādas! Jūs brauksit strādāt, kurp mēs norikosim!"

Nakti, kad citkārt dzimtenē skaneja līgo dziesmas, sarkano vagonu rinda aizlocijās no Grodņas stacijas uz austrumiem.

Ilgi brauca. Dažkārt stacijās atkabināja pa vagonam, novirzot tos uz citām sliedēm. Bieži notika jaužu pārgrupēšanas no viena vagona uz otru. Jaunākos atlasija no veciem, vīriešus no sievietēm.

Septembŗa mēneša otrā pusē vagons, kuŗā brauca Helena Venta, bija apstājies Kustenoje stacijā, tālu aiz Uraliem. Visiem pavēlēja izkāpt. Tas nebija vienīgais vagons. Vairākiem simtiem deportēto Kustenoje apgabals bija izraudzīts par viņu dzīves vietu.

Vispirms darba sadales centrāle nosūtīja Helenu uz kādu apkārtnes kolchozu kartupeļu novākšanas darbos. Laimējās, ka kolchoza brigadieris, vērtēdams viņas gadus un novārgušo izskatu, rupji uzkliedza: „Bāba, kur tu? Mēs tevi šeit lietot nevaram!" Tā viņa nonāca Aleksandrovkas sādžā, norikota par virtuves strādnieci turienes karja invalidu mitrē.

Kaut arī darbs nebija viegls, taču siltumā, telpās. Arī lieks kartupeļis vai gaļas gabaliņš atlēca.

Tā pagāja vienpadsmit gadi.

Bija 1956. g. 16. maijs, kad Aleksandrovkas invalidu nama komandants aicināja pie sevis virtuves strādnieci Helenu Ventu un strupi paziņoja: „Staruška, (vecene), tu mums vairs neesi vajadziga. Tev dēls Rigā. Vai gribi braukt uz māju?"

Prieks atplaiksnija sirmās māmuļas vaigā, jo pēdējos gados tai bija izdevies jau dabūt rakstveida sakarus ar dēlu, kas strādāja Rigā par elektriķi un bija sūtījis naudu mātei uz Sibiriju.

Pēc daudziem gadiem atkal Latvijā. Ir jau 1956. g. vasara, kad vilciens, cauri Rēzeknei, Krustpilij, Ogrei, iebrauc senajā, milajā Rigas stacijā. Vedekla ieradusies sagaidīt, arī mazdēls tai līdzi. Bet kur dēls? To neredz — „Pagājušā nedēļā darbā notika nelaimes gadījums . . . Neuzmanigi strādājot ar augstspriegumu . . . Aizvakar apglabājām . . ." Raud vedekla, raud vecā māte. Drūms viņai pirmais solis atpakaļ dzimtenē.

Un nav jau prieka arī vēlāk: spiež 76 gadu nasta, valdība sodītiem no izsūtījuma atgriezušamies pilsoņiem pensiju nemaksā ,vedeklai pašai trīs bērni kopjami un apgādājami, bet darba izpelņa nav spoža. Sarkandaugavā, Lāpstu ielā, tiem

Kas jauns

Neatkārtojot mī
stā jau agrāk publ
no atbraucējas He
stāstījuma varētu t
Trīsvienības bazn
daugavā atkal sp
Irbe, kas kopā ar g
atgriezies no izsūt
stallais garīdznieks
tas saguris, slimīg
Bazničenu daudz,
gan veci laudis.
Bij. Brivības ie
nojaukts, tagad br
pulksteņa" pa Terī
lāk pa Matisa ielu
Miera ielām līdz
galam. Uz Mežapa
neiet, jo pie Br
jau vairākus gad
duktu pāri Saulkr
līnijai.
Senos pazīnas i
meklēt. Adresu g
bet tur prasa u
mās personas tē
vārdu, sīkus dzī
u. t. t. Ja tos nezi
izsniedz.
Laudis mazrunī
Visdrošāk jūtas t
zušies no izsūti
visvairāk iekšpil
namos, bet netrūk
kandaugavā, kur
vojusi. Nevienā
iekļūt bez rindas
ļa veikalu atvērti
Cenas, salīdzinot
pasakalni augstas
ra postījumi dau
mi, drupas nov
jauni apstādījumi
tījumi, Rīga ir
rāka un nemiliežā
kara. Satiksme
vairāk autobusu
Vairāk arī iedzīv

Indiāņu pēc liet

Šī gada Eiropa
ras dēļ Vācijā i
jies kāds Linebu
stacionētu kanad
nieks — kādas
(Sioux) galvas.
A. Gudvils, kas,
nību karavīru u
nieku lūgts, plāna
sācis dancot indiā
sītāju deju". Un
nadiešu bielgab
dams, divaini žes
vaikstīdamies ti
stundas izsaucīs
pilienus, kuri dr
visu gaidītā, ilgs
Kanadiešu „I
pateicīgajiem lau
jis, ka viņš dari
viņam kādreiz
kad indiāņiem
šams lietus. Vā
gan mēģina
uznākšana pēc
esot sagadīšanā
gabalnieks esot
zinējs.

GENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3-5861
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel RE 8-7798, Montreal, P. Q.
5210 VICTORIA AVE. APT 16

I. Andrejsons, C.L.U.
41 Muirecrest Drive,
DON MILLS, ONT. - HI 7-4323.
Auto, uguns, garantiju, publiskās atbildības, dzīvības u. c. veida apdrošināšana.

Lilitu Krieviņu un Pēteri Kelli salaulāja māc. A. Čops, Toronto. J. Kreiļa uzņ.

KAM 13. FEBRUĀRĪ SMAIDĪS LAIME?

Viens DV Tūrisma sekcijas dalībnieks-ce ar $1.000,00 ceļa naudas kabatā, 13. februārī varēs sākt īstenot savus sen sapnotus ceļojuma sapņus.

DV Kanadas delegātu pilnsapulce 1960. gada 13. februārī izlozes ceļā noskaidros to DV Tūrisma sekcijas dalībnieku, kas saņems ceļojuma naudu izlietošanai pēc patikas.

Laimīgās dalības zīmes pārdevēja-vējs tai pašā laikā saņems $100.00. Šai gadījumā laimes varbūtība ir ļoti vienkārša — jo vairāk dalības zīmju pārdos, jo lielākas izredzes, ka starp tām būs laimīgā ceļotāja dalības zīme.

$1.00, ieguldīts DV Tūrisma sekcijā var atvērt ceļu uz daudzām skaistām vietām. $1.000,00 ceļojuma nauda, pārvērsta Eiropas valūtās, aptuveni dotu:

375 Anglijas mārciņas,
25,000 Austrālijas šiliņu,
4.000,00 Rietumvācijas marku,
½ miljona Itālijas liru,
5.000,00 Zviedrijas kronu,
350.000 Francijas franku.

Apvaicājieties savā bankā, ko $1.000,00 jums dotu tai zemē, kuru jūs vēlētos apceļot. Katrā tūristu aģentūrā ar prieku jums sniegs ziņas par ceļojumiem uz Eiropu, Ameriku vai kuru katru citu kontinentu un valsti, uz kuru jūsu sirds jūs velk.

BET VISPIRMS — ieguldiet savu dolaru DV Tūrisma sekcijas zīmē!

Dalības zīmes ir izsūtītas visām Daugavas Vanagu nodaļām Kanadā un Sav. Valstīs.

Pirmais maksājums par pārdotām dalības zīmēm saņemts no St Katarinas Vanadžu kopas. Ir ienākušas ziņas, ka ļoti rosīgi dalības zīmes izplata arī Londonas (Ont.), Toronto, un Hamiltonas Vanadzes.

Pasteidzieties iegādāties savu dalības zīmi, kamēr tās vēl dabūjamas!

MONTREĀLĀ
Europe Stationary
1980 St. Catherine W.,
dabūjami
LATVIJA AMERIKĀ
atsevišķi numuri.

septembrī, plkst. 7,30 vakarā,
a n t a klubā Geneva ielā
sumā: APKŪLĪBAS.

OSKARS PERRO REALTORS
Lai pie labas mājas tieci . . .
Zvani Lennox piecreizpieci . . . .
LE 5-5555
1595 BLOOR ST., W., TORONTO.

UZMANĪBU! UZMANĪBU!
Sakarā ar mūsu biroja pārcelšanu, pārbūvi un paplašināšanu,
lūdzam mūsu bijušos, esošos un nākamos klientus ar draugiem un paziņām ierasties sestdien, š. g. 26. septembrī, no plkst. 18—22, uz modernizētā biroja apskati un „tēju".
1595 Bloor St., W., Toronto.
OSKARS PERRO REAL ESTATE
Īpašnieks, biroja vadība un darbinieki.

NO SIBIRIJAS UZ LATVIJU UN AMERIKU

LATVJU MĀMUĻA STĀSTA PAR PIEREDZĒJUMIEM DEPORTĀCIJĀ

Tveicīga bija 9. septembra priekšpusdiena Ņujorkā, kad kādreizējais būvuzņēmējs Ēriks Vents savā Buikā traucās uz Internacionālo lidlauku. Priecīgs bija viņam prāts, redzot no mākoņiem iznirstam Skandinavijas gaisa līnijas lidmašīnu, kas veda dārgu un mīļi gaiditu viešņu — krustmāti Helenu Ventu no okupētās Latvijas.

Māmuļai tagad jau 79. dzīves vasara staigājama. Bet toreiz, kad sarkanā armija ienāca Fürstenvaldē pie Berlīnes, viņai bija 65. Tas notika 1945. g. aprīlī. Maijā jau okupanti reģistrēja visus nevāciešus — ārzemniekus un sapulcināja sūtīšanai uz mājām. „Uz dzimteni"!

Lēnām kustējās cilvēkiem piekrautie preču vagoni uz austrumiem. Grodņas pilsētas cietums bija pirmā gaŗākā atpūtas vieta. Arī pirmā vieta, kur „dzimtenes" braucēji pēc divi nedēļām dabūja siltu ūdeni un runkuļu zupu.

Apsardzība, neziņa, tukšs vēders, utis . . . Un tā pusotra mēneša. Tas bija tieši 1945. g. Jāņu vakarā, kad pavērās kameras durvis un atskanēja sarga balss: „Helena Vents — pie komandanta!"

Kādēļ jūs šeit? Kurp brauciet?" — „Es uz Rīgu. Man tur dēls dzīvo," bailīgi atbild vaicātā. — „Nekāds dēls tur nedzīvo! Jūs — ļaušiste, bēgāt no sarkanās armijas, pazīstam tādas! Jūs brauksit strādāt, kurp mēs norīkosim!"

Naktī, kad citkārt dzimtenē skanēja ligo dziesmas, sarkano vagonu rinda aizlocijās no Grodņas stacijas uz austrumiem.

Ilgi brauca. Dažkārt stacijās atkabināja pa vagonam, novirzot tos uz citām sliedēm. Bieži notika ļaužu pārgrupēšanas no viena vagona uz otru. Jaunākos atlasīja no veciem, viriešus no sievietēm.

Septembŗa mēneša otrā pusē vagons, kuŗā brauca Helena Venta, bija apstājies Kustenoje stacijā, tālu aiz Uraliem. Visiem pavēlēja izkāpt. Tas nebija vienīgais vagons. Vairākiem simtiem deportēto Kustenoje apgabals bija izraudzīts par viņu dzīves vietu.

Vispirms darba sadales centrāle nosūtīja Helenu uz kādu apkārtnes kolchozu kartupeļu novākšanas darbos. Laimējās, ka kolchoza brigadieris, vērtēdams viņas gadus un novārgušo izskatu, rupji uzkliedza: „Bāba, kur tu? Mēs tevi šeit lietot nevaram!" Tā viņa nonāca Aleksandrovkas sādžā, norikota par virtuves strādnieci turienes kara invalīdu mītnē.

Kaut arī darbs nebija viegls, taču siltumā, telpās. Arī lieks kartupelis vai gaļas gabaliņš atlēca.

Tā pagāja vienpadsmit gadi.

Bija 1956. g. 16. maijs, kad Aleksandrovkas invalīdu nama komandants aicināja pie sevis virtuves strādnieci Helenu Ventu un strupi paziņoja: „Staruška, (vecene), tu mums vairs neesi vajadzīga. Tev dēls Rīgā. Vai gribi braukt uz māju?"

Prieks atplaiksnīja sirmās māmuļas vaigā, jo pēdējos gados tai bija izdevies jau dabūt rakstveida sakarus ar dēlu, kas strādāja Rīgā par elektriķi un bija sūtījis naudu mātei uz Sibiriju.

Pēc daudziem gadiem atkal Latvijā. Ir jau 1956. g. vasara, kad vilciens, cauri Rēzeknei, Krustpilij, Ogrei, iebrauc senajā, mīļajā Rīgas stacijā. Vedekla ieradusies sagaidīt, arī mazdēls tai līdzi. Bet kur dēls? To neredz — „Pagājušā nedēļā darbā notika nelaimes gadījums... Neuzmanīgi strādājot ar augstsprieguma . . . Aizvakar apglabājām . . ." Raud vedekla, raud vecā māte. Drūms viņai pirmais solis atpakaļ dzimtenē.

Un nav jau prieka arī vēlāk: spiež 76 gadu nasta, valdība soditiem no izsūtījuma atgriezušamies pilsoņiem pensiju nemaksā ,vedeklai pašai trīs bērni kopjami un apgādājami, bet darba jizpelņa nav spoža. Sarkandaugavā, Lāpstu ielā, tiem šaura pajumte. Nekas, arī vecajai mātei savs kaktiņš iznāk. Bet, ko ēdīsim? Kā iztiksim?

Un atkal ņem māmuļa spiekšti rokā, iet, staigā, taujā pēc darba. Viņai laimējas: gadās naktssardzes darbs ģimenes dārziņos par 8 rubļi naktī. Labi arī tā, kaut gan klinģeris maksā 65 kapeikas., mārciņa maizes 2,6 rbļ., tramvajs 30 kap. Bet viens dēls ir Vācijā, otrs Amerikā. Pienāk saiņi, tos var pārdot. Dēli brīvajā pasaulē sāk interesēties par mātes izsaukšanu pie sevis. Divi gadi un četri mēneši kārtojas dokumenti. Tad — „Variet braukt!" Kad 822 rubļi noskaitīti pie kases lodziņa un iekāpts divmotorīgā pasažieŗu lidmašīnā, tā paceļas no Spilves lidlauka, ņemdama virzienu uz Stokholmu. Pārējo ceļojuma daļu kārto „Scandinavian Airlines" un dēlu nauda.

Kodeļas baltumā ir galva latviešu māmuļai, kas sava mūža atvasarā tik daudz pārcietusi. Bet stipŗs ir viņas ticības spēks, ko atbraucēja apliecina vārdos, kad sēžam pie smaržīgas kafijas tases Ventu ģimenes mājā Port Vašingtonā pie Ņujorkas: „Manā dzīvē Dievs bija lēmis daudz laimīgu brīžu. Pateicība un ticība Dievam deva man spēku izturēt arī grūtības un bēdas." —

Kas jauns Rīgā?

Neatkārtojot mūsu laikrakstā jau agrāk publicētos faktus, no atbraucējas Helenas Ventas stāstījuma varētu teikt:

Trisvienības baznīcā Sarkandaugavā atkal spredikoņ māc. Irbe, kas kopā ar ģimeni 1957. g. atgriezies no izsūtījuma. Senāk staltais garidznieks, tagad izskatas saguris, slimīgs un vārgs. Baznīcēnu daudz, galvenokārt gan veci ļaudis.

Bij. Brīvības ielas tramvajs nojaukts, tagad brauc no „lielā pulkstena" pa Tērbatas ielu, tālāk pa Matīsa ielu, Karlines un Miera ielām līdz L. Ķāču ielas galam. Uz Mežaparku tramvajs neiet, jo pie Braslas stacijas jau vairākus gadus būvē viaduktu pāri Saulkrastu dzelzceļa līnijai.

Senos paziņas Rīgā grūti sameklēt. Adresu galds darbojas, bet tur prasa uzdot meklējamās personas tēva un mātes vārdu, sīkus dzimšanas datus u. t. t. Ja tos nezina, adresi neizsniedz.

Ļaudis mazrunīgi, neuzticīgi. Visdrošāk jūtas tie, kas atgriezušies no izsūtījuma. Krievu visvairāk iekšpilsētas lielajos namos, bet netrūkst to arī Sarkandaugavā, kur stāstītāja dzīvojusi. Nevienā veikalā nevar iekļūt bez rindas. Lielākā daļa veikalu atvērti līdz pusnaktij. Cenas, salīdzinot ar izpelņu, pasakaini augstas. Kaut arī kara postījumi daudz nav redzami, drupas novāktas, ierīkoti jauni apstādījumi un puķu dēstījumi, Rīga ir pelēkāka, netīrāka un nemiligāka nekā pirms kara. Satiksme ļoti dzīva, ir vairāk autobusu, trolejbusu. Vairāk arī iedzīvotāju.

— jg.

Indiāņu pēctecis izbur lietu

Šī gada Eiropas sausās vasaras dēļ Vācijā ievērību izpelnījies kāds Lineburgas apkārtnē stacionēts kanadiešu lielgabalnieks — kādas indiāņu ciltsgaļas (Sioux) galvas pēctecis Džons A. Gudvils, kas, citu NATO vienību karavīru un vietējo zemnieku lūgts, pilnā kaujas tērpā sācis dancot indiāņu „lietus taisītāju deju". Un raugi — kanadiešu lielgabalnieks dejodams, divaini žestikulēdams un vaikstīdamies tiešām arī pēc stundas izsaucis pirmos lietus pilienus, kuŗi drīz pārvērtušies visu gaidītā, ilgstošā lietū.

Kanadiešu „lietus taisītājs" pateicīgajiem laudīm paskaidrojis, ka viņš darījis tikai to, ko viņam kādreiz rādījis vectēvs, kad indiāņiem bijis nepieciešams lietus. Vācu meteorologi gan mēģina apgalvot, ka lietus uznākšana pēc indiāņu dejas esot sagadīšanās, vai arī lielgabalnieks esot labs laika pazinējs.

TORONTO SESTDIENAS SKOLĀ SĀCIES MĀCĪBU GADS

Augšā: skolēni svinīgā aktā. Apakšā: pieteicas jauni skolēni. No kr.: skolotāja E. Zuntaka, Elksnītes k-dze, A. Elksnītis, G. Rāms, P. Rāms, J. Rāms, M. Elksnītis, aizmugurē Rāma k-gs. J. Kreiļa uzņ.

Savienotas VALSTIS

ŅUJORKĀ

Septembŗa iezīmējas ar nepieredzētu rosību ģimenes dzīves dibināšanā Ņujorkas latviešu aprindās.

Inž. Atis Liepiņš (lettonis) saderinājies ar Dainu Irbi. A. Liepiņš beidzis Harvarda universitāti, kur saistījies zinātniskā darbā un gatavojas doktora disertācijai. Līgava studē Kolumbijas universitātē, ir korporācijas Daugaviete locekle un pazīstamā sabiedriskā darbiniekā un Risberga būvuzņēmuma direktora Erika Irbes meita.

Inž. Nikolajs Raumanis (lett.) saderinājies ar Līgu Rozēnu, studensu korporācijas Dzintra locekli. Kāzas paredzētas decembrī.

Dr. phil. Jānis Skrundēns (Patria) atradis savas dzīves laimi Bostonā un nāk. sestdienā ved pie altāŗa Ilzi Grīnbergu. Kāzās aicināta plaša Ņujorkas akadēmiskā saime.

Būvuzņēmumu „Bela" direktors - rikotājs Ilgarts Lapiņš saderinājies ar baletdejotāju Ernu Pilupi no Montreālas. Draugu pulks jau pošas uz kāzām Ziemassvētkos. Jaunais pāris dzīves vietai izraudzījis Longailendu pie Ņujorkas, kur jaunā kundze paredzējusi iekārtot baleta studiju.

Ausmu Straumiņu, kas pēdējos divos gados lepni nesa Ņujorkas latviešu skaistumkaraliene (Miss Latvian) kroni, pag. svētdienā Betlemes baznīcā, Bruklinā, māc. R. Zariņš salaulāja ar Imantu Sedlicki. Līgava ir studensu korporācijas Varaviksne locekle, līgavainis — selonis. Kāzu viesības piedalījās apm. 40 radu un draugu.

ČIKĀGĀ

Krolla Kultūras biroja rīkoto jauno mākslinieku izstādi Čikāgā slēdza 13. septembrī. Gleznu skati apmeklējuši pāri par 300 personu. Mākslinieki ar panākumiem apmierināti. Lielu interesi izpelnījās arī R. Eikena keramikas darbi, no kuŗiem gandrīz visus pārdeva. Beigās izlozēja gleznotāja Krūmiņa ainavu, kuŗu laimēja R. Birkene.

FILADELFIJĀ

Šī gada sabiedriskās darbības pašā sākumā šejienes latviešu trimdinieku nozīmīgajā pasākumā, latviešu radio raidījumu uzturēšanā, norisinājušās diezgan ievērojamas pārmaiņas. „Latviešu balss" Filadelfijā dibinātājs un līdzšinējais atbildīgais vadītājs Staņislavs Jaunzems šo svarīgo pasākumu nodevis Filadelfijas latviešu jaunatnes pulciņam. Atvadoties no klausītājiem ar īsu radio uzrunu, cienījamais sabiedriskais darbinieks sirsnīgi pateicās līdzšinējiem raidītāja atbalstītājiem, izcēla radio raidījumu nozīmi mūsu kultūras sadzīvē, un ar dibināšanas dienā saņemto novēlējumu: Lai latviešu balss neapklust! nodeva šo darbu turpmāk jaunajnes pulciņa zinā.

SAGINAVĀ

Saginavā sestdien ar lieliem panākumiem notika tālās viešņas Ks. Bidiņas pirmais koncerts. Māksliniecei vajadzēja dot piedevas, sekoja suminājumi un ziedu veltes. Pavadījumus ļoti uzmanīgi veica Valdis Treimanis.

KALAMAZŪ

Latviešu biedriba rīko svētdien, 27. septembrī, plkst. 6,00 vakarā Kalamazū kolledžas Stetsona kapellā, sarīkojuma cikla ietvaros, pianistes Dzidras Beimanes - Bonfiglio klavieŗu koncertu. Programmā: Bachs, Tausigs, Šopens, Bēthovens, Debisijs, Albeniċs un Vitols. Ieejai derīgas sarīk. cikla 1959./60. gada abonementu kartes, jeb $.150 pieaugušajiem un $0,75 mācību iestāžu audzēkņiem. Bērniem līdz 12 g. vecāku pavadībā ieeja brīva.

Ausmu Straumiņu, kas pēdējos divos gados lepni nesa Ņujorkas latviešu skaistumkaraliene (Miss Latvian) kroni, pag. svētdienā Betlemes baznīcā, Bruklinā, māc. R. Zariņš salaulāja ar Imantu Sedlicki. Līgava ir studensu korporācijas Varaviksne locekle, līgavainis — selonis. Kāzu viesības piedalījās apm. 40 radu un draugu.

ČIKĀGĀ

Krolla Kultūras biroja rīkoto jauno mākslinieku izstādi Čikāgā slēdza 13. septembrī. Gleznu skati apmeklējuši pāri par 300 personu. Mākslinieki ar panākumiem apmierināti. Lielu interesi izpelnījās arī R. Eikena keramikas darbi, no kuŗiem gandrīz visus pārdeva. Beigās izlozēja gleznotāja Krūmiņa ainavu, kuŗu laimēja R. Birkene.

FILADELFIJĀ

Šī gada sabiedriskās darbības pašā sākumā šejienes latviešu trimdinieku nozīmīgajā pasākumā, latviešu radio raidījumu uzturēšanā, norisinājušās diezgan ievērojamas pārmaiņas. „Latviešu balss" Filadelfijā dibinātājs un līdzšinējais atbildīgais vadītājs Staņislavs Jaunzems šo svarīgo pasākumu nodevis Filadelfijas latviešu jaunatnes pulciņam. Atvadoties no klausītājiem ar īsu radio uzrunu, cienījamais sabiedriskais darbinieks sirsnīgi pateicās līdzšinējiem raidītāja atbalstītājiem, izcēla radio raidījumu nozīmi mūsu kultūras sadzīvē, un ar dibināšanas dienā saņemto novēlējumu: Lai latviešu balss neapklust! nodeva šo darbu turpmāk jaunatnes pulciņa zinā.

SAGINAVĀ

Saginavā sestdien ar lieliem panākumiem notika tālās viešņas Ks. Bidiņas pirmais koncerts. Māksliniecei vajadzēja dot piedevas, sekoja suminājumi un ziedu veltes. Pavadījumus ļoti uzmanīgi veica Valdis Treimanis.

KALAMAZŪ

Latviešu biedriba rīko svētdien, 27. septembrī, plkst. 6,00 vakarā Kalamazū kolledžas Stetsona kapellā, sarīkojuma cikla ietvaros, pianistes Dzidras Beimanes - Bonfiglio klavieŗu koncertu. Programmā: Bachs, Tausigs, Šopens, Bēthovens, Debisijs, Albeniċs un Vitols. Ieejai derīgas sarīk. cikla 1959./60. gada abonementu kartes, jeb $.150 pieaugušajiem un $0,75 mācību iestāžu audzēkņiem. Bērniem līdz 12 g. vecāku pavadībā ieeja brīva.

Protesta demonstrācija Filadelfijā

Filadelfijā 11. septembŗa vakarā milzīgajā sporta stadionā notika liela protesta demonstrācija pret Chruščeva viesošanos ASV. Šo sarīkojumu organizēja un vadīja 20. gadsimta reformācijas kustība un tanī bija aicināti piedalīties arī visu apspiesto nāciju piederīgie. Lielajā sludinājumā šīs pilsētas laikrakstos Latvijas vārds pie tam bija minēts kā viens no pirmajiem. Par spīti tam, latviešu organizācijas nebija turējušas par vajadzīgu šo sanāksmi izmantot latviešu lietas aizstāvēšanai un mūsu tautai nodarītās netaisnības atgādināšanai šīs zemes saviedrībai. Toties enerģiski bija rīkojušies ukraiņi un ungāri. Ukraiņi gaŗām skatītājiem defilēja ar 15 plakātiem, prasot brīvību Ukrainai, nosodot Chruščeva briesmu darbus un ukraiņu slepkavošanu. Vairāki prominenti un ASV plaši pazīstami runātāji asi nostājās pret Pad. Savienības premjēra ielūgšanu. Runāja arī lietuviešu pārstāvis Stiklorius.

Šai sanāksmē izplatīja arī īpašu „miermīlīgās koeksistences" aploksni. Tās priekšpusē Chruščevs balts kā eņģelītis, aŗ vērtā gara apli virs galvas un miera balodi rokā. Mazu uzmanību! Pavelkot baltō lapiņu uz augšu, izgaist svētais gars un aizlido miera balodis. Baltā eņģelīša vietā rēgojas sarkans briesmonis, katrā rokā turēdams pa tradicionālajam „naganam" — slepkavošanas ierocim.

Sanāksmes vadītājs nolasija arī Kongresā pieņemto apspiesto tautu nedēļas deklarāciju, ko klātesošie pieņēma pieceldamies un aplaudēdami. Šai protesta sanāksmē piedalījās ap 1200 apmeklētāju.

Baltijas valstu diplomātu apspriede Vašingtonā

11. septembrī pie Igaunijas diplomātiskā pārstāvja un ģenerālkonsula Ņujorkā notika Baltijas diplomātisko pārstāvju apspriede, kuŗā piedalījās: Johannes Kaivs, Igaunijas lietvedis un ģenerālkonsuls Ņujorkā, E. Jacksons, Igaunijas vicekonsuls, Juozas Kajeckas, Lietuvas sūtniecības Vašingtonā pagaidu vadītājs, sūtnis Dr. A. Spekke un padomnieks. Dr. A. Dinbergs.

Šajā apspriedē vispirms tika pārrunāta pāšreizējā starptautiskā situācija un tika lemts par šajā sakarībā spējamo soļu koordinēciju.

BŪSIM MODRI!

KANCLERA DR. KONRADA ĀDENAUERA DOMAS SAKARĀ AR BUNDESREPUBLIKAS 10 GADU JUBILEJU

Kad kanclers Ādenauers savu lemumu kļūt par Rietumvācijas prezidentu pēkšņi revidēja un kandidātūru atsauca, tad šādu savu rīcību viņš motivēja vārdiem: „Pie internacionālās politikas debesīm veidojas negaiss; šādā situācijā neatbildīgi ir atstāt valsts vadību."

Toreiz daudzi šādu Ādenauera paskaidrojumu uzņēma ar smīnu. Tagad pierādījies, ka sirmajam vācu valstsvīram bijusi taisnība. Ko mēs šodien redzam pasaulē? Draudus, nemierus, kaŗus . . .

Sakarā ar Bundesrepublikas 10 gadu jubileju kanclers vietējai un ārzemju presei deva interviju un atbildēja uz sekojošiem jautājumiem:

Jautājums: Bundeskanclera kungs pirms 10 gadiem nodibināja Rietumvācijas federālo republiku. Jūs paši pie valsts dibināšanas šūpuļa bijāt klāt un 10 gadus esat stāvējuši Bundesrepublikas valdības priekšgalā. Kāda ir jūsu bilance par valdības desmit gadu darbu?

Atbilde: Es ierosinu, ka ne man šī bilance jāuzskaita, bet gan valsts pilsoņiem. Aiciniet savus lasītājus, lai ikviens mājās, ģimenē pārdomā par pagājušajos 10 gados sasniegto. Ko šie 10 gadi labu devuši mūsu tautai? — Objektīvi vērojot laika posmu starp 1949. un 1959. gadu, nevienam nebūs noslēpums, ka šinī laikā daudz laba darīts ikviena valsts pilsoņa labā. Viss tas nebūtu bijis iespējams, ja pamatā nebūtu bijusi panākumiem bagāta politika. Šī politika, valdības vadīta un valdības partiju atbalstīta, pagājušos 10 gados pierādījusi, ka ir pareiza; valdības politiku tauta desmit gadus atbalstījusi. Šī tautas uzticība, atļaujiet man to sevišķi uzsvērt, bijusi izšķirēja tam, ka valsts uzbūve gājusi bez jūtamiem šķēršļiem pozitīvā virzienā. — Šinī sakarā lai atļauts norādīt uz pastāvīgi augošo tautas uzticību kristīgiem demokratiem. Tā 1949. g. CDU saņēma 36,4% vēlētāju balsu, 1953. g. — 49,9%, bet 1957. g. — 54,4%. — Ja jūs man jautājat, kas sasniegts atsevišķās nozarēs, tad to pāris vārdiem atbildēt nevaru. Sasniegumu ir tik daudz, ka to uzskaitīšana: vajadzētu vairāku sējumu. Mēs 1949. gadu sākām kā bezpavalstnieki un atradāmies saimnieciskā chaosā. Mums bija jārada ne tikai patstāvīga vācu valsts, mums bija arī jāpierāda, ka šī valsts spējīga eksistēt. To aptverot, var saprast, cik daudz lielu uzdevumu bijis jāveic. Saprotams, visi valdības pūļi nu būtu veltī, ja tauta ar savu centību un gribu nebūtu valdībai nākusi palīgā. —

Jautājums: Daudz, ļoti daudz ir pagājušajos desmit gados sasniegts. Bet daudz vēl ir jāsasniedz. Kādus uzdevumus jūs, kanclera kungs, atzīstat par stežķīgākiem, kas nākotnē kā pirmie veicami?

Atbilde: Ir vairāk kā skaidrs, ka ļoti daudzi jautājumi vēl gaida atrisinājumu. Pirmā vietā, domāju, ir sociālie jautājumi, kuŗu izkārtošana ir ļoti sarežģīta. Daudz šinī ziņā jau ir darīts. Lai tikai pieminam rentes reformu, kas veciem un darba nespējīgiem pilsoņiem garantē iztikas minimu. Tuvākā nākotnē spēkā stāsies jaunī noteikumi, kas labāk situēs nelaimes gadījumos cietušos. Kaŗā cietušo rentes jau vairākkārt paaugstinātas, nākošajos mēnešos viņu rentī vēl paaugstinās. Tāpat slimību gadījumos nākotnē paredzēti grozījumi uz labo pusi. Dzīves standarta nodrošināšanai kā labu piemēru es gribu ieteikt privāta īpašuma radīšanu. Tas ir labākais ierocis cīņā pret komūnismu. Saprotams, viss še uzskaitītais tikai tad sasniedzams, ja politiskā un saimnieciskā dzīve ir stabila. Pašreizējā konjunktūra, kad Bundesrepublikā trūkst darba spēka, kad bezdarbnieku — vārda īstā un patiesā nozīmē nemaz nav — (52 miljonu tautai 190.000 bezdarbnieku! Ref.), tomēr nebūtu jāuzskata kā „pati par sevi saprotama lieta"; nebūtu jāiedomājas, ka šī konjunktūra var pastāvēt mūžīg', bet mums visiem vajadzētu būt atbildības sajūtai un gribai — palīdzēt mūsu saimniecisko stabilitāti paturēt, saglabāt. —

Jautājums: Bundeskanclera kungs, jūsu vārds ir neskaŗami saistīts ar pretestību komūnismam un krievu imperiālismam. Kādām metodēm jūs domājat dot priekšroku komūnistu briesmu atvairei nākotnē?

Atbilde: Manuprāt boļševisma atvairei — kā līdz šim, tā nākotnē — visiedarbīgākās ir sekojošās divas metodes: pirmkārt — aizsardzības savienība, kuŗā ietelp brīvību un mieru mīlētājas valstis, kas sevī vēlas pasargāt no komūnistiskiem valstu uzbrukumiem; otrkārt — tautai jāizskaidro boļševisms kā tāds, tā negatīvā ietekme uz cilvēka garu, dvēseli, uz cilvēku saimniecisko, politisko, kultūrālo brīvību. — Ar NATO radīšanu,kuŗā ietelp arī Bundesrepublika, mēs esam pasargāti no komūnistu militāriem uzbrukumiem. Mūsu uzdevums un pienākums ir NATO ar savu daļu stiprināt un uzturēt draudzīgas attieksmes ar sabiedrotajiem. — Parlamentu vēlēšanas pierādījušas ,ka komūnistiem Rietumvācijā nav atbalstītāju, šiku grupiņu atskaitot. Bet mums jābūt modriem! Modriem pret katru infiltrāciju no ārienes. Ir skaidrs, ka saimnieciskā stabilitāte ir labs sargs pret komūnisma izplatīšanos, bet nedrīkstam nomalē atstāt arī savu dvēseli. Ar to es domāju: kas ir Kristus mācības sekotājs, tam nekas kopīgs nevar būt ar komūnismu.

Jautājums: Pēdējā laikā opozicija arvien biežāk runā par „Ādenauera ēras" beigām. Vēlaties jūs, kanclera kungs, šīni lietā izteikties? —

Atbilde: To es ieskatu par opozicijas pļāpāšanu. Šāda izrunāšanās ir arvien bijusi opozicijas lieta. Ja jūs pasekojat visam tam, ko opozicija pagājušajos 10 gados nav paredzējusi, tad ļoti bieži jūs atdursities uz jau pieminēto pareģojumu. Visi šie pareģojumi izrādījušies par neīstiem. Agrāk gan opozicija runāja (pareģoja) par „Ādenauera valdību", tagad tā stāsta jau par „Ādenauera ēru". Acimredzot, opozicijai pašai negribot, valdībai izteikta atzinība . . . Nevaru saskatīt iemesla, kāpēc mēs savu sākto un panākumiem bagāto politisko virzienu lai mainītu. Es negribu ticēt, ka Bundesrepublikā daudz būtu tādu cilvēku, kas vēlētos, lai šai „ērai", kas tik daudz laba nesusi visā brīvajā pasaulē esošai vācu tautai, pēkšņi darītu beigas. —

Mks

ZVIEDRIJAS SABIEDRISKO ORGANIZĀCIJU MEMORANDS PREZ. EIZENHAUERAM

Sakarā ar Chruščeva viesošanos ASV, Zviedrijas „Augusta komiteja", Baltijas komiteja un Eksilkomiteja nosūtījušas kopīgu memorandu prezidentam Eizenhaueram, kuŗu parakstījuši prof. B. Nērmans. un ungāru virsnieks Adams Heincs.

Rakstā izteikta cerība, ka prezidents sarunā ar krievu valdības galvu noteikti uzsvērs, ka brīvā pasaule nekad nesamierināsies ar to, ka agrāk brīvās Eiropas tautas ar pāri par 100 miljonu cilvēku, ar varu un viltu nonākušas Padomju Savienības verdzībā.

„Mēs ceram," memorandā teikts, „ka uzsvērot, ka brīvā pasaule nekad neaizmirsīs tos daudzos miljonus šo zemju labāko pilsoņu, kas gājuši bojā spīdzināšanā ,slepkavībā, cietumos un deportācijās, un ka vēl tagad miljoni tiek turēti Krievijas vergu nometnēs.

Mēs ceram, ka jūs atgādināsit Padomijas nežēlību, aizliedzot veciem un slimiem aiz dzelzs priekškara izkļūt brīvajā pasaulē pie saviem piederīgajiem.

Un beidzot, mēs ceram arī, ka Jūs, prezidenta kungs, krievu diktātoram, kuŗš sakās nākam pie Jums miera saglabāšanas nolūkā, dosit skaidru atbildi, ka īsts miers nekad nebūs iespējams, iekāms visas Padomju Savienības verdzinātās valstis nebūs atguvušas brīvību un savu demokratisko iekārtu."

Zviedrijas sociāldemokratu partijas vakara avīze Aftonbladet atļāvās zoboties par šo memorandu, to nosaucot par pārspīlēta čakluma rezultātu, jo, lūk, ASV šāda veida memorandi esot neparasti, jo tur visi raksti, kam sakars ar krievu apciemojumu, pa lielākai daļai saturot sirsnīgus ielūgumus no dažādām pusēm!? Tā nu Aftonbladet nostājies komūnistisko interešu pusē . . .

LATVIEŠU SESTDIENAS ĢIMNAZIJA TORONTO UZSĀK MĀCĪBU GADU

Attēlā ģimnazijas audzēkņi u n mācības spēki atklāšanas akta noklausās māc. A. Brieža svētrunu. Vidū skolas dir. prof. V. Burkēvics. J. Kreiļa uzņ.

KOŠI GVARDI UN ŪSAINI DŽENTLMEŅI

I. GUBIŅAS ANGLIJAS CEĻOJUMA PIEZĪMES

Dzidra, saulaina diena. Parīze pilna dzīvības, saules un siltuma. Lieks kļuvis mētelis, tomēr to turam pie rokas, jo pēc stundas būsim Londonā. Lidojam pāri kanālim un redzam sev priekšā ne vairs zilu tāli, bet mākoņu valni, kas sargā Britu salu. Priecīgā, gaišā diena pārvērsās pelēkā smagumā, kuram lidmašīna izurbjas caur, un tad paveras Londonas pelēkie jumti, pelēkās sētas, ielas mājas. Viss, viss pelēks un melns. Tikai viena stunda šķir mūs no siltas, saulainas dienas! Kad izkāpjam no lidmašinas, pirmais darbs — uzvilkt mēteļus, jo bez saules nav arī siltuma.

Divstāvigajā autobusā braucam uz pilsētu. Kaut kas šķiet nepareizi, bet no sākuma grūti atšķirst. Tā vien liekas, ka visi brauc aplamī. Nu protams — pa kreiso pusi! Esmu Anglijā bijusi, zinu to, un tomēr pirmajās stundās grūti pierast. Sevišķi to izjūtu krustojot ielas. Skatos automatiski pa kreisi, bet man pie labās auss jau skan auto taure, un apmulsumā nezinu vairs, uz kuru pusi doties. Nikns šoferis uzbrēc: vai es neprotot iet? Neprotu gan, vismaz pa Londonas pārpildītajām ielām — neprotu. Virsū tomēr neviens nebrauc, un pamazām pierodu pie kreisās puses satikšmes.

Londona pēc Parīzes liekas bezkrāsaina, par daudz melno akmeņu, par daudz vienveidības. Ir gan skaistas vietas, kopti, krāšņi parki, bet pelākā die, na ar smagiem mākoņiem gulstas arī tiem pāri. Mani allaž ietekmē dienas pelēkums, tā ka klīstot pa Londonas ielām, jūtos nospiesta. Esam iznākuši Temzas malā, kur vajag būt latviešu gleznotāja Inta Bulliša izstādei, tomēr nevaram to atrast. Vēlāk noskaidrojam, ka izstāde beigusies jau nedēļu iepriekš. Toties redzam mākslinieku, kas uz ietves ar krītiņiem uzzīmējuši gleznas, uz kuram garāmgājēji met lielas vara ripas — penijus, Paspīd arī pa retam mazam, siraba sešpensa gabalam. Drebināmies, saistam, mēģinam sasildīties ar karstu angļu tēju, kas garšo lieliski. Tomēr ielās tējas karstums mums atkal izgaist.

Noejam gar Temzas malu līdz pat Lielajam Benam, iegriežamies Vestminsteres abejā. To pašlaik labo, lielas sastatnes gar sienām, vietām aizvilkti milzīgi audekli, tā ka visu plašo abeju nevaram redzēt. Brīdi pastāvam pie krēsla, uz kura sēdējuši vai visi Anglijas karaļi un karalienes kronēšanas gadījumos, ejam tālāk pa milzīgo katedrāli. Man grūti iet, esmu no bērnu dienām mācīta nekāpt uz kapu kopiņām, un šī abeja taču ir kapenes. Zem mūsu soļiem ir cementa plāksnes ar uzrakstiem, kas zem sim plāksnēm gul. Vietām uzraksti galigi izmīti. Tā izstaigāt, lai sim plāksnem neuzkāptu, nav iespējams.

Ejam ārā, tur tomēr labāk, kaut arī nomācoši. Aizsoļojam līdz sardzei, paskatāmies kā gvardi ērmīgi soļo savās milzīgajās lāču cepurēs, un tad dodamies uz Kidžentparka pusi, gar Parlamenta ēkām. Ir pecpusdiena — droši vien, ierēdņi beiguši darbu, jo tie mums vārda tiešā nozīmē plūst pretim. Noskatos paka] džentlmenim ar „katliņu" galvā, ūsām, svitrainām biksēm un, protams, ar lietussargu, kuru viņš šūpo ipatā grāciļā. Neesmu vēl beigusi skatīties, kad man blakus ir otrs tāds pats. Un nu viņi nāk — vēl un vēl, visi kā no pastkartēm nokāpuši — īsti angļu džentlmeņi. Diena ir pelēka, bet lietus nav, liekas, arī nebūs. Jāpasmaida par šiem kungiem. Tādi viņi, droši vien, izskatījās arī pirms simts gadiem! Kļūst jautri. Ir taču labi redzēt dzīvu pagājušo gadu simteni — te to var ar roku satvert. Un kad mums pabrauc garām karaliskā pasta kariete ar sarkanā mundierī tērptu vīru, kas izslējies pūš tauri, tad jāsmejas gribot negribot. Starp modernām mašīnām, moderni tērptiem cilvēkiem redzēt arī tādus, kas simbolizē simtgadīgas tradicijas — tas tomēr ir savā ziņā skaisti. Un londoniešiem patīk viņu košie gvardi, pasta rati un ūsaini džentlmeņi!

Iesprucamies Trafalgerā. Jūtos vilusies. Manā atmiņā tas palicis ar lielām strūklakām, bet nu — strūklakas sarāvušās mazas, daudz mazākas nekā Romā, nekā Parīzē, nekā Čikāgā. Arī pats laukums liekas mazāks, tas pilns ļaužu, uzmācīgo baložu un fotografu, kuŗi jāatgaiņā tāpat kā baloži. Arī Venecijā Sv. Marka laukumā bija daudz baložu, bet tur pats laukums bija vismaz dvreiz lielāks, un kaut kā baloži tā netraucēja kā Londonā.

PIE LATVIEŠIEM

Tā kā ir auksts, nolemjam, ka labāk atrasties telpās, un dodamies uz Daugavas Vanagu namu, kur mums aizrunāta istabiņa dažām dienām. Nekā lieliska nesagaidām, jo zināms, ka DV nams nav viesnica, bet kad mūs ieved istabiņā, kur ir gan divas gultas, bet kur divi cilvēki vairs vienlaicīgi nevar apgriezties, tad dūša tā kā sašļūk. Un vēl bēdīgāk ir nakti, kad šais vecajās gultās, vai divanos (bija neiespējami pateikt, kas tie bijuši, kad gatavoti) mēģinājām atpūsties. Atsperes spiedās cauri nodilušam apvalkam tik sāpīgi, ka par gulēšanu nebija ko domāt. Pārsteidza arī tas, ka grīdas klātas grīdsegām, bet tās ir tik caurumainas, lai diegos neiepitos papēdis un nekristu. Ir jau patikami piemesties pie latviešiem, bet tomēr jājautā: vai tik sliktos apstākļos būtu jāuzņem pārnakšņotāji? Mēs vairs neesam nabaga bēgļi, kas apmierinās ar kaut kādu pārgulēšanas iespēju, mēs maksājam un gribam par to ko arī saņemt. Ir pagājuši 8 gadi, kad reiz pārnakšņoju Londonas DV namā, un jāsaka, šais astoņos gados nekas liels nav mainījies, atskaitot to, ka pagrabā ierīkots klubs — galvenais ienākuma avots. Nebrīnos arī, ka DV namam trūkst pārnakšņotāju — tādos apstākļos pārnakšņot negribēs tie, kas tos izbaudījuši.

DV nama saimnieks ir laipns un sirsnīgs; garšīgas ir arī pusdienas. DV nama grāmatnīcā sastopam režisoru Jāni Zariņu. Laipns, smaidīgs, viņš sēž starp grāmatu plauktiem. Darbs — jā, darba pietiekot. Režisors Zariņš nesūdzas arī par materiālajām grūtībām, kā lielākā daļa latviešu, kuŗus ceļojuma laikā iznāk sastapt. Pēc darba laika režisors nododas savam īstajam darbam. Viņš saka: „Nesen iestudējām Ziverta „Cilvēks grib dzīvot". Kaut kas jau jādara, lai neierūsētu pavisam. Daudzi no Anglijas aizbraukuši, daudzi vēl taisās prom. Bet — arī teātris grib dzīvot, un tā — jāatlicina vien laiks teātrim arī."

Pārrunājam vēl ar rež. Zariņu vietējos notikumus kultūras dzīvē, un viņš rezignēti saka: „Kad dzīvoju Rīgā, braucu uz Parīzi klausīties slavenus orķestrus, skatīties izrādes. Nu nebūtu nekur jābrauc, bet paiet nedēļas, mēneši, un nekur neaizeju."

Šis viņa teiciens liek atcerēties kādas latvietes atzīšanos Parīzē. Viņa tur nodzīvojusi jau gadiem, bet nav atlicis laiks ne aizbraukt uz Versaļu, ne uzbraukt Eifeļa tornī. Viņa apgalvoja, ka tūristi palaikam vienā nedēļā redzot vairāk nekā uz vietas dzīvojot gadiem ilgi. Vai tā nav rūgta patiesība? Arī mēs nepazīstam savu tuvāko apkārtni tik labi, bet braucam meklēt skaistumu un labumu citur. Laikam tā ir, kas ar roku aizsniedzams, tas neliekas paņemšanas vērts, jo vienmēr gribas tiekties pēc tālā.

Turpinājumā: Satikšanās ar Pēteri Aigaru.

Mūsu laikraksta

Latvijas Amerikā pārstāvis Hamiltonā,

JĀNIS GAILĪTIS,

12 GREEN MEADOW RD., Hamilton, Ont., tel. FU 3-7717.

V. Māsēns viesojas Filadelfijā

Nesen Brīvo Latvju biedrības telpās notika nozīmīgs priekšlasījums, ko rīkoja Filadelfijas latviešu korporāciju kopa ar senioru H. Grausu priekšgalā, uzaicinot Apspiesto tautu asamblejas locekli Dr. Vili Māsēnu sniegt pārskatu par pašreizējiem politiskajiem notikumiem. Referents sava priekšlasījuma sākuma vārdos atgādināja, ka šogad 12. septembrī pagāja 25 gadi, kopš Ženēvā izveidota Baltijas valstu antante, kuras darbību pārtrauca pasaules karš. Tālāk referents pieskārās tiešī tam, ko klausītāji visvairāk ilgojās dzirdēt, — Chruščeva braucienam uz ASV. Kā varētu notikt mūsu tautas un visu citu apspiesto nāciju atbrīvošana? Ideālākais gadījums varētu būt, ka Padomju Savienība izvāc savu karaspēku, tā dodot iespēju tautām pašām izvēlēties savu valsts iekārtu un ievēlēt valsts vadītājus. Bet Padomju Savienība to nedomā darīt un nedarīs. Varētu gaidīt, ka Padomju Savienībā izceļas nemieri, un tautas pašas atbrīvojas. Sacelšanas Austrumvācijā un Ungārijā liecina, ka tas nav iespējams, un acumirkli neviena apspiestā tauta neuzdrošinās nostāties pret komūnisma terroru. Varētu izcelties karš starp Rietumiem un Austrumiem, un tā pavērt ceļu apspiesto tautu atbrīvošanai. Bet Rietumi nav sagatavoti karam, un nekādā ziņā neies karot, lai atbrīvotu apspiestās tautas. Kas tad atliek? Atliek vienīgi sarunu ceļš. Šai sakarībā Apspiesto tautu asambleja jau iesniegusi ASV prezidentam memorandu, lūdzot neaizmirst sarunās ar Chruščevu pacelt arī tautu atbrīvošanas problēmu. Tālāk referents pastāsta, ka viņam Tālo Austrumu ceļojumā jautāts, cik ilgi mūsu tauta vēl var gaidīt? Viņš atbildējis, ka pareizāk būtu jautāt, cik ilgi vēl var turēties brīvā pasaule? — Referāts bija kupli apmeklēts. Noslēgumā sekoja plašas un spraigas debates.

K.

LAIKS DOMĀT PAR VĪNA MUCĀM

Pavisam tuvu ir laiks, kad mūsu vīna audzētāji sāks griezt šī gada ražu, kas aizvaditajā sausajā un saulainajā vasarā mantojusi augstu cukura procentu, un sola ļoti labu vīnu. Noskaidrojot apstākļus uz vietas un ievācot informāciju no tautiešiem — vīna lauku īpašniekiem, mūsu laikraksta lasītājiem varam ziņot, ka raža būs nogatavojusies septembra beigās un izpiestā sula varēs sākt ceļot uz Toronto un citiem latviešu centriem jau nedēļu vēlāk — oktobra sākumā.

Visiem tiem, kas nodomājuši mājas kārtībā raudzēt vīnus, būtu laiks padomāt par attiecīgajiem traukiem un mucām, iepriekš aizrunāt ražu vai arī jau izpiesto sulu. Tā kā šoruden ievāktās ražas lielāko daļu atpirks vīna rūpnīcas, un daži vīnogu rajoni, kuŗus smagi „apkapāja" krusa, ir tukši, tad jārēķinās, ka vīnogas būs tirgū pavisam īsu brīdi, un tie, kas vilcināsies, var palikt tukšā. Tāpēc, kam šī lieta ar jauno vīnu padomā, — rīkojieties savlaicīgi!

— P. —

K. Cienītis ar dzīvesbiedri savā vīna dārzā, Niagara - on - The - Lake. Foto K. Pētersons

JAUNI LAIKI, JAUNAS PROBLĒMAS

Jorika filozofisks traktāts par latviešu rakstniecību, letiņu kareivīgo dabu un jauna veida ziedojumu vākšanas akciju.

Bieži esam dzirdējuši jautājumu: „Vai latviešu rakstniecība mirst?" Šajā sakarā tūdaļ parādās mūsu jaunās paaudzes loma un nozīme. Nu jau ir pierādījies, ka mūsu vecās paaudzes vidū nevienam Dantes, Šekspira vai Gētes kalibra rakstnieka nav — tātad mūsu literatūras uznešana rakstniecības Olimpā paliek vienīgi jaunās paaudzes ziņā. Bet tieši šajā vietā, kā letiņu zaldāti savā laikā teica, viss „aiet dēļi" . . . Jaunība ir izrādījusies par ļoti gaŗi stiepjamu priekšstatu: ir tādi latviešu iestādījumi, kas apgalvo, ka tautu meitas un tautu dēli par jauniešiem drīkst dēvēties tikai līdz 21. dzimšanas dienai, citi šo dzīves ziedu laiku beigu barjēru nostādījuši pie 30 gadiem, un vēl citi grib pasargāt savu jaunietību līdz 40 gadiem.

Ir kāda paruna, kas mēģina šo problēmu atrisināt, un tā saka, virietis ir tik vecs, cik vecs viņš jūtas, un sieviete tik veca, cik veca tā izskatās . . ." To jau mēs visi zinām, ka vienai, otrai dāmai, tad, kad mazbērni ar precēties, ir pienācis laiks kāpt pāri 30 gadu slieksnim . . . Un ir bijuši gadījumi, ka vīram ar sievu jāiepazīstas divi reizes — vispirms viņš to apprec, kāda tā izskatās, un tikai pēc kāzām viņam rodas izdevība redzēt, kāda tā izskatās, kad nomazgājusi no sejas krāsekļu kārtu. Katrā ziņā sieviešu kārtas personām jaunības saglabāšana ir ļoti vienkārša — tām tikai jāizskatās jaunām, un tas ir viss. Kurpreti vīriešiem . . . Jā, ir jau viegli pateikt, ka vīrietis ir tik vecs, cik vecs viņš jūtas; bet, ej nu katram klāt un stāsti kā tu jūties . . . Bet, pirms debatēs par jaunietību kāds tiks apvainots koeksistences veicināšanā, gribu ierosināt, lai galējo jaunietības robežu noteic pie simtās dzimšanas dienas; ja nu tad kāds vēl gribēs tielēties, tad par visiem taču to varēsim pārliecināt, ka cilvēks, kas nodzīvojis ilgāk par 100 gadiem, tomēr vairs nav jaunietis . . .

Atgriežoties pie temas, man jāaizrāda, ka tauta gaida, lai kāds vai kādi no mūsu rakstniekiem iekļūtu literārās pasaules uzmanības centrā, lai latviešiem sāktu pieglāst arī Pulicera un Nobeļa prēmijas. Tauta gaida, un rakstnieki ir sprukās . . . Līdzšinējos veidos neviens nav spējis nostāties blakus Moriakam vai Hemingvejam. Varbūt, ka mūsu rakstniekiem jāmēģina jauni izteiksmes un apdares veidi? Varbūt tēlojumu saturs ir pārāk vienmuļīgs? . . . Bet ja latviešu rakstnieki sāktu pārvērtēt savu tautas brāļu kopību, lai meklētu vienreizējas personības, ap kuŗām vit nemīrstīgas literatūras laurus, — tie atrastu daudzus architektus, inženierus, ierēdņus, mūrniekus un daudzu citu darbu darītājus, kas iegādājas mājas, pērk mēbeles, skolo bērnus un brauc atvaļinājumos — tāpat kā miljoniem cilvēku visās zemēs, bet tādu dzīves jau ir sen aprakstītas no visām pusēm un sen aprunikušas. Mums vēl nav radušies tieli milnieki kā Kazanova, nedz tieli gangsteŗi, kā Al Kapone — tātad latviešu rakstniekiem vēl jāgaida, kamēr tauta tos apgādās ar šādu paveidu piemēriem.

Bet tomēr! — mums ir vareni dzērāji, žūpas un plēguri. Mums netrūkst vīru, kas dzer un dzied, dzer un izskaidro lielo politiku, dzer un kaujas. Tātad, aprakstot kādu no latviešu dzērājiem, ir iespējams Don Kichotam, Hamletam, Faustam un citiem lielās rakstniecības tēliem pievienot arī vienu ar latvisku vārdu un uzvārdu . . . Tāpat mums ir izcili karaviri. Jau senlaikos sēju zemes kondotjēri esot bijuši gatavi kalpot katram, kas spējis tiem samaksāt, un tur, kur parādījušies kuršu pirāti, tur neviena mantu lāde nepalikusi neatlauzta, un neviena jauna meita nenobučota. Tādas zinas uzglabājušās svešzemnieku rakstos, bet mēs paši bieži saviem bērniem stāstām pavisam citādākus stāstus — ka senie latvieši bijuši miermīlīgi, ka viņi tikai arusi, sējuši, un plāvuši, un grozījuši smaldīgas sejas uz visām pusēm, rādīdami kalmiņiem savu laipnību. Bet tie kalmiņi! — tie bijuši laundaŗi, kas vienmēr nākuši mūsu senču zemē un traucējuši aršanu . . .

Īsumā mēģināšu attēlot vienu šādu stāstu: mūsu sencis ar tirumu. Ķēves dēls Kurbads ilkšīs — sencis aiz arkla. Un tā, vagu pēc vagas. Bet launie kalmiņi šķēpus cilādami un lamādamies, nāk pāri robežai un grasās senci bakstīt saviem ieročiem. Šitādas izdarības mūsu miermīlīgajam sencim tomēr nav patikamas, tādēļ viņš izceļ arklu no vagas, uzliek uz pleca, un teciņus steidz uz smēdi, kur pārkaļ lemešus par zobenu. Tad, zobenu izcēlis, sencis steidz atpakaļ, kur launie sirotāji jau grib atņemt tirumā atstātajam ķēves dēlam Kurbadam kaklā uzmaukto auzu tarbu. Tā atkal ir viena varmācība, ko mūsu sencis nedrīkst pieļaut! Tādēļ viņš zobenu vicinādams, dzen svešzemnieku projām. Bet tikai līdz savai ezai. Kad svešnieki ir nodzīti nost no tā zemes, sencis teciņiem steidz atpakaļ uz smēdi, pārkaļ zobenu par arklu, un iet atpakaļ uz lauku, jūdz ķēves dēlu Kurbadu arklā un turpina dzīt vagu pēc vagas . . . Varbūt, ka pirmie, kas sacerēja šādus stāstus, bija vīri, kas bija par vārgiem jeb glēvīem, lai kara laikā īsti iederētos notikumu plūdumā, un tā bija viņu skaudības izpausme, bet šādi stāsti vēl joprojām tiek atkārtoti . . . Pati skaudība ir ļoti latviska īpašība, un rezēm tai nav nedz mēra, nedz gala. Skaudības ietekmēti mēs reizēm vēršamies pat pret saviem miesīgiem bērniem . . . Laiki mainās — kopā ar dāmu modēm un imperiju robežām, bet ir cilvēki, kas nespēj sekot laikmetīgām maiņām, un var teikt, ka viņi „dzīvo pagātnē". Senie latvieši tautiskā veidā, daktila ritmā, pamācīja diženas un raženas mātes meitas, uzdainojot: „Tā dzīvot meitiņām, kā baltām aitiņām . . ." Bet pamēģiniet tagad iestāstīt kādai zeltenei, ka viņai jādzīvo kā aitai — tad tikai jūs dzirdēsit, ko tā atbildēs . . . Laiki mainās: reiz Latvijā katram otram sunim vārdā bija vai nu Dzēks, Džimis, Bobis, bet kas toreiz vārdu nezināja iedomāties, ka tagad šādējādi sāksim saukāt savus bērnus . . .

Nespēja piemēroties moderniem apstākļiem dažkārt ietekmē mūsu sabiedriskos pasākumus arī materiālā veidā — kas gan nav dzirdējis, ka mūsu organizācijām vienmēr trūkst naudas? Bet tie, kas ir sekojuši rakstiem šī kontinenta periodiskas izdevumos, būs ievērojuši, ka līdzekļu vākšanas akcijas nereti ir saistītas ar dažādām mums neparastām izdarībām. Viena no tām ir šāda — tāds, kas ziedo kādu noteiktu summu, drīkst kādam ievērojamam vīram mest pa seju ar tāda paveida kūku, ko šajā zemē sauc par „paiju". — Ja mūsu organizāciju priekšnieki un prezidenti ļautu sevi apmētāt ar paijām, domāju, ka netrūktu tādu, kas maksātu desmit dolaru par metienu, un neviena fondā netrūktu naudas, un šie brīvprātīgie mērķi varētu saēsties kūkas par velti. Bet tagad viņus apmētā ar pārmetumiem, bet naudas kā nav, tā nav . . .

LABOJUMS

LA 74. numurā publicētajā rakstā „Fazānu sezonai gatavojties" 7. slejā 25., 26. un 27. rindas no apakšas jālasa: Šai apgabalā fazānu medību laiks no 17. oktobra līdz 21. oktobrim.

KS. BIDIŅA IERADUSIES TORONTO

Pagājušā nedēļā no Londonas Čikāgā ieradās dzīvdon
nija Bidiņa. Viņa apmetās Hull House telpās, kur k
Kultūras biroja vaditāju O. Krollu un pianistu V. Tr
pārrunāja savas turnejas gaitu un sastādīja progr
kas, protams, būs mākslinieciski īsti pilnvērtīga, ne
stot arī mūsu jaunos skaņražus, jo dziedone atzi
mums trimdā izauguši teicami komponisti, un tie not
rādāmi tautai, lai tā viņus dzirdētu un iemīļot

Bidiņa ļoti labi pārcietusi gaŗo lidojumu, jūtas lieli
mā, un tā ir laba zīme klausītājiem. Jau mēģinājum
parādīja savu lielisko balsi, arko visur valdzina publik
niķīgi izskanēja dziesma „Vēl vienreiz šo skūpstu .
septembrī jau notika viņas pirmais koncerts ASV
koncerti Detroitā, Klīvlendā, Toronto, Ņujorkā un cī
sept. Ks. Bidiņa ieradās Toronto, kur dziedās 1.
atklājot jaunās Koncertapvienības sezonu. J. Kre

Lietuvju zinātniekam piešķirti 25.000 d

Indianas Notre Dame universitātes inženierzinātņu profesoram lietuvietim Dr. Stepones Kolupaila amerikāņu Nacionālais zinātņu fonds (The Nat o nal Science Foundation) piešķiris $25.000,- Hidrometrijas bibliografijas sagatavošanai un publicēšanai.

Dr. St. Kolupaila ir speciālists hidroloģijā un hidraulķā, un šai laukā darbojas jau vairāk kā 40 gadu. Būdams par mācības spēku Krievijā, Lietuvā, Vācijā un kopš 1949. g. Notre Dame univers'tātē ASV, viņš sastādījis pēr pari par 20.000 grā
sevišķu darbu un rakst
tēku hidrometrijā. Šā
tošana un rediģēšana
šot apmēram gadu. P
K. darbs šai nozarē
mais pasaulē.

Profesors Kolupa'a
ASV pilsonis. Savā l
beldzis Ģeodēzijas
Maskavā un vēlāk tur
j's profesors. 1921. ga
griežas savā dzimtenē,
profesors un dekāns V
ža universitātē Kaunā
kā viņš arī publicē sa

Irma Grebzde

SVEICINĀTA RĪGA SVEICINĀTAS MĀJAS

ATMIŅU STĀSTS

(.7. turpinājums)

Tramvaji, kā jau svētdienas rītā, tukši. Esam jautras, sparnotas; braucot cauri klusajai pilsētai. Veikalogi aizmiguši, ormaņu z rdziņi aizmiguši rīta snaudā. Daugava mirdz mums pretim. Tālu tālumā saulē mir
go ledus kalni. Cik skaist ! Izkāpjam no tramvaja u
ejam uz dzelzs tiltu. Pūš auksts vējš. Bet mēs stumjam
cepurītes nost no pierēm. Tā var tālāk redzēt.

Lēni, tikko jausami, kustas milzīgie ledus bluķ. V
pi berzējas viens gar otru kā lieli ledus lāči, kā mil n
damies, glāstīdamies, un tad pēkšņi tie kļūst nikni. Sā
slejas viens pret otru, krīt, izšķist vai pāršķeļas dalā
Tā ir brīnumskaista dabas rotaļa. Sur tur tikko pav
melnie Daugavas ūdeņi šaurās strēmelītēs. Man, tā sk
toties, ienāk prātā, ka es varētu būt tur lejā, uz balt
jiem milzu gabaliem. Es lēkšu no viena uz otru un dot
pret m plašumam, jūrai. Nekad neesmu redzējusi jū
bet esmu to pārdzīvojusi ,lasot stāstu par dullo Dauk
Es ieskrietu jūrā, lēkdama pa ledus gabaliem un slidē
prom uz kādu citu pasauli. — Nodrebinos, saraujos k
šim domām. Es taču negribu būt prom no savas zeme

„Meitenes, skatieties, tur aiziet dzejnieks Kārlis Ska
be," čukst Zina. Mūsu galvas atraujas no t lla margā
Gar Daugavas krastu, lēnā gaitā, aiziet Kārlis Skalb
Raugos tam pakaļ saviļņota un ziņkāriga. Manā sī
š m dzejniekam ir pirmā, galvenā vieta. Cik žēl, ka vi
nenāca mums te garām. Būtu ielūkojusies Skalbe
acīs. Bet arī tā, redzot viņu no tālienes, saļūtos ļoti l
miga.

„Sūpojiet mani, Daugavas viļņi —."

Dzejn'eka vientuļais stāvs krastmalā kļūst maz
un mazāks. Ledus kalni slīd tam garām. Baltie Daugav
lāči, šņākdami, cīnīdamie, glauzdamies, aizpēld uz jū

Kļūst salti, tā stāvot. Mēs saskatāmies. Brīnums
redzēts. Bet es vēl nezinu, kas man aizkāris dziļāk
pavasara ledus iešana vai dzejnieka stāvs krastmalā.

★

Pienākus tēva kartīte, ka izsūtīts pārtikas saini
Lecu vai līdz grīeztiem. Mūsu skāpītis galigi tukšs. Vi
speķa ādiņas izvāritas. Un ēst gribas kā jaunam vilka

Teodors Zeltiņš

DEGUNS

SKATUVES NOVELE

(15. turpinājums)

Un Gustavs ar veco un greizo, bet paša tādēļ ne mazāk milēto degunu tad aizstājās apvainotajai aktrisei ceļā: „Ziniet, ja kāds šai ne visai prātīgajā jokā, par ko ir vainojama vienīgi mana piekšeršanās paša degunam, ir bijis tik blēdīgs kā lapsa un kodis tik neganti kā vilks, tad tas esmu es. Mans draugs tur tiešām nav vainojams. Ja viņam kaut kas būtu pārmetams, tad tikai tas, ka viņš, manu degunu glābdams, ir pazaudējis pats savu galvu."

Nervozi kodīdama lūpas, Astrīda skatījās Deģī: „Kas man tur daļas — par viņa galvu?"

„Varbūt, ka tomēr. Vismaz man radusies tāda nojauta."

„Tad ziniet — tik daudz man ir drosmes jums tagad to pateikt — viņš ļāva man domāt, ka tā nav viņa, bet jūsu galva. Un tādēļ . . ."

„Un tādēļ?" negribēja saprast Deģis.

Bet Alma to zināja skaidri, ko Astrīda domā: „Redzi, Gustav, Zvaigznes jaunkundze saka, ka viņa ir iemīlējusi tevī to, kas tu reiz biji, un viņā, kas viņš ir tagad."

„Ko? Patiesi? Es jūtu — es sāku just, ka vēl es neesmu miris. Tas tiešām ir neizsakāmi jauki — redzēt jau čokurainā vaiga attēlu spoguļojamies tādās tik jaunās un skaistās acīs kā jūsu," ielikšmots iesaucās Deģis un satvēra savējās abas Astrīdas rokas. Viņa tās ļāva tam saņemt, kaut sadurstījusies novērsa acis.

Dzirnavs tik saldenu romantiku, kā redzams, pacieta vienīgi uz ekrāna, un tādēļ nevilcinādamies pūlējās to izjaukt: „Bļēņas. Pilnīgas blēņas. Tās viņai ir atkal tik tādas — piepeši galvā ieskrējušas neprātīgas iedomas. Ar izlutinātām zvaigznītēm kādreiz tā notiek. Un es par daudz esmu paguvis viņu jau izlutināt. Labāk mēs brauksim — pēc iespējas ātrāk izvēdināt galvu."

Vēl viņos ar saspriegtu uzmanību aizdomīgi skatijās Grieze.

„Pārstāj malties un liec mums mieru," apsauca Dzirnavu Deģis. „Es negribētu aizlaist Astrīdu projām, pirms neesmu tai nolīdzinājis vismaz kādu daliņu parāda, kaut arī ar mūža skaistāko pusi jau nodzīvojuša, paveca vīra padomu. Jo liekas, ka būšu ar sava pagreizā deguna jokiem visvairāk nodarījis pāri tieši viņai." Tad atkal viņš pievērsās aktrisei, kas samulsusi nezināja: izrauties laukā un aizskriet projām vai palikt. „Ir noticis un notiek, ka mīlamā cilvēkā kopā ar viņu pašu mēs iemīlam iedomas, savu tam apkārt aptīto iedomu plīvuru. Jo tāda ir milestības daba — tur burvīgā gaismā viss zaigo un laistās. Šai īpašajā gadījumā es tad nu esmu bijis tāds plīvurs ap Gustavu Griezi, skatīts ar jūsu reiz jūsmīgās jaunības acīm. Jā, tā ir tāda savāda lieta, ka vēlāk pie visbagātākajiem dzīru galdiem mēs nespējam vairs tā apreibt, kā kādreiz mums apskurbinājis jaunības neapmierinātais izsalkums. Un tādēļ ne reti mums uznāk kāre ar to vēl brīdi pamielot sevi. Bet visi plīvuri nokrīt, vienreiz nokrīt. Tad mēs esam prieciģi redzēt, kas bijis aiz tiem tur īsts un patiess, nemanot kļūdams par mūsu daļu, kaut arī tas būtu tikai deguns. Plīvuriem krītot, tas Griezem būs tāds kā bijis, jo tas viņa pašā, bet man vairs nebūs . . . Un tādēļ es domāju, ka ne jau tik mani jūs esat redzējusi viņā . . ."

„Vismaz tā bijusi daļa, ko es esmu kādreiz pielūgusi un augstu vērtējusi. Ar to viņš mani ir piekrāpis, jo tieši tāpēc . . ." bikli piebilda Astrīda, joprojām vairīdama acis.

„Tā daļa man pašam ir jānoliek pagātnes archīvā," ar tēvišķu maigumu vaigā smaidīja Gustavs Deģis. „Mēs, vecie, esam vēl bagāti tikai ar to, kas mums ir bijis, un tādēļ pie tā arī siksti turamies, nespēdami pielikt kaut ko tur vairs klāt. Bet jaunība, pati to nezinādama, ir daudzkārt bagātāka par mums. Vēl neiegūto panākumu vietā tai pieder neatņemama cerība padarīt to, ko mēs esam darījuši, vēl labāk par mums. Ne vienmēr un visiem šo cerību gan izdodas piepildīt, bet tomēr — atskaitot degunu, ko es gan nedotu tagad par to. Tā ir jums abiem, tā pieder jums abiem ar Griezi."

„Un taču, man liekas, es būtu varējusi justies daudz laimīgāka . . ." nedrošī domīga sacīja Astrīda izņemdama rokas no Deģa plaukstām, izgludinādama un uzvilkdama stingrāk cimdus.

„Vai tiešām?" ar smaidošu pārmetumu balsi jautāja Alma. „Jūs varētu būt daudz laimīgāka zinādama, ka esat man atņēmusi viru? Kādai pelēkai sievai atņēmusi visu, kas tai vēl no dzīves ir palicis?"

Astrīda apjukusi aizsedza ar cimdoto roku acis: „Nē, nē. Cik tas galu galā ir muļķīgi, vēl tagad tā domāt un runāt. Piedodiet, kundze, es tiešām vairs nezinu pati, ko saku." Āši uz papēža apsviedusies, ar skrejoša soļa saplivinātiem svārkiem, viņa tad pazuda durvīs.

Ne brīdi nevilcinādāmies, viņai pa pēdām aizdrāzās Jēzups Dzirnavs: „Sveiki. Sveiki. Es viņu aizvedīšu ar savu Jaguāru. Pa ceļam es visu nokārtošu."

Brīnidamies ar savādi smīnīgu muti, Deģis skatijās Griezē, kas bezcerīgi saļucis stāvēja istabas vidū kā pārdurts balons: „Un tu? Vai tu viņu nemēģināsi panākt? Zini, man ir tāda savāda nojauta, ka Astrīda Jēzupa Jaguārā labprāt gan laikam nekāptu un staigātu šodien kājām, ja viņai kāds būtu blakus, kas pavada mājās . . ."

„Tu tiešām tā domā?" Grieze kā atdzīvojies jautāja, brīdi neziņā mīņādamies uz vietas, tad gaŗiem šķēršļu lēcēja soļiem aizjoņoja uz durvīm.

Šķelmīgi apmierināts, Gustavs Deģis pavadīja ar acīm draugu, tad aplika pelēkajai sievai ap pleciem roku: „Tā. Nu atkal mēs paliksim abi, kas esam viens otram bijuši un paši sev."

„Vai vienīgi sev? Tiem visiem, kam esam vēl vajadzīgi tādi, kā esam," un Alma paļāvīga atspiedās pret vīra nelokāmās muguras plecu. Jo deguns tik bija tās vizītkarte.

BEIGAS.

UNAS PROBLĒMAS

ktāts par latviešu rakst- igo dabu un jauna veida vākšanas akciju.

na meita nenobučota. Tādas zi- ņas uzglabājušās svešzemnieku rakstos, bet mēs paši bieži sa- viem bērniem stāstām pavisam citādākus stāstus — ka senie latvieši bijuši miermīlīgi, ka vi- ni tikai aruši, sējuši, un plāvuši, un grozījuši smaldīgas sejas uz visām pusēm, rādīdami kaimi- ņiem savu laipnību. Bet tie kai- miņi! — tie bijuši laundari, kas vienmēr nākuši mūsu senču ze- mē un traucējuši aršanu . . .

Īsumā mēģināšu attēlot vie- nu šādu stāstu: mūsu sencis ar tirumu. Ķēves dēls Kurbads ilk- šīs — sencis aiz arkla. Un tā, vagu pēc vagas. Bet jaunie kai- miņi šķēpus čīlādami un lamā- damies, nāk pāri robežai un grasās senci bakstīt saviem iero- ču galiem. Sitādas izdarības mūsu miermīlīgajam sencim tomēr nav patīkamas, tādēļ viņš izceļ arklu no vagas, uzliek uz pleca, un tecinus steidz uz smēdi, kur pārkaļ lemešus par zobenu. Tad, zobenu izcēlis, sencis steidz at- pakaļ, kur jaunie sirotāji jau grib atņemt tirumā atstātajam ķēves dēlam Kurbadam kaklā uzmaukto auzu tarbu. Tā atkal . . ir viena varmācība, ko mūsu sencis nedrīkst pieļaut! Tādēļ viņš zobenu vicinādams, dzen svešzemniekus projām. Bet tikai līdz savai ežai. Kad svešnieki ir nodziti nost no tā zemes, sencis teicīpiem steidz atpakaļ uz smē- du, pārkaļ zobenu par arklu, un iet atpakaļ uz lauku, jūdz ķēves dēlu Kurbadu arklā un turpina dzīt vagu pēc vagas . . . Varbūt, ir ka pirmie, kas sacerēja šādus stāstus, bija viri, kas bija par tīs vārgiem jeb gļēviem, lai kara as; laikā īsti iederētos notikumu plū- dumā, un tā bija viņu skaudī- bas izpausme, bet šādi stāsti vēl joprojām tiek atkārtoti . . . Pati skaudība ir ļoti latviska īpašī- ba, un rezēm tai nav nedz mēra, nedz. gala. Skaudības ietekmēti mēs reizēm vēršamies pat pret saviem miesīgiem bērniem . . . Laiki mainās — kopā ar dāmu modēm un imperiju robežām, bet ir cilvēki, kas nespēj sekot laikmetīgām maiņām, un var teikt, ka viņi „dzīvo pagātnē". Senie latvieši tautiskā veidā, daktila ritmā, pamācīja diženas un raženas mātes meitas, uzdai- nojot: „Tā dzīvot meitiņām, kā baltām aitiņām . . ." Bet pa- mēģiniet tagad iestāstīt kādai zeltenei, ka viņai jādzīvo kā aitai — tad tikai jūs dzirdēsit, ko tā atbildēs . . . Laiki mai- nās: reiz Latvijā katram otram sunim vārdā bija vai nu Džeks, Džimis, Bobis, bet kas toreiz vā- rēja iedomāties, ka tagad šādē- jādi sāksim saukāt savus bēr- nus . . .

Nespēja piemēroties moder- niem apstākļiem dažkārt ietek- mē mūsu sabiedriskos pasāku- mus arī materiālā veidā — kas gan nav dzirdējis, ka mūsu or- ganizācijām vienmēr trūkst naudas? Bet tie, kas ir sekojuši rakstiem šī kontinenta perio- diskas izdevumos, būs ievēroju- ši, ka līdzekļu vākšanas akcijas nereti ir saistītas ar dažādām mums neparastām izdarībām. Viena no tām ir šāda — tāds, kas ziedo kādu noteiktu summu, drīkst kādam ievērojamam vi- ram mest pa seju ar tāda pa- veida kūku, ko šajā zemē sauc par „paiju". — Ja mūsu orga- nizāciju priekšnieki un prezi- denti lautu sevi apmētāt ar paijām, domāju, ka netrūktu tā- du, kas maksātu desmit dolaru par metienu, un nevienā fondā netrūktu naudas, un šie brīv- prātīgie mērķi varētu saēsties tam, kūkas par velti. Bet tagad viņus apmētā ar pārmetumiem, bet pie- naudas kā nav, tā nav . . .

vār-

ums

aikoš

biju-

kas rakstā „Fazānu sezonai gatavo- tur, joties" 7. slejā 25., 26. un 27. rin- irāti, das no apakšas jālasa: Šai ap- pali- gabalā fazānu medību laiks no jau- 17. oktobra līdz 21. oktobrim.

LABOJUMS

u būt daudz laimīgāka zināmā, ka si vīru? Kādai pelēkai sievai atņemusi no dzīves ir palicis?"

si aizsedza ar cimdoto roku acis: „Nē, galā ir muļķīgi, vēl tagad tā domāt et, kundze, es tiešām vairs nezinu pati, papēža apsviedusies, ar skrejoša soļa rkiem, viņa tad pazuda durvīs.

lcinādāmies, viņai pa pēdām aizdrāzās „Sveiki. Sveiki. Es viņu aizvedīšu ar ceļam es visu nokārtošu."

ar savādi smīnīgu muti, Deģis skatījās rīgi saļucis stāvēja istabas vidū kā pār- n tu? Vai tu viņu nemēģināsi panākt? da savāda nojauta, ka Astrida Jēzupa gan laikam nekāptu un staigātu šodien āds būtu blakus, kas pavada mājās . . ."

ā domā?" Grieze kā atdzīvojies jautāja, ādamies uz vietas, tad gaŗiem šķēršļu joņoja uz durvīm.

nierināts, Gustavs Deģis pavadīja ar aplika pelēkajai sievai ap pleciem ro- al mēs paliksim abi, kas esam viens ot- ši sev."

sev? Tiem visiem, kam esam vēl vaja- am," un Alma paļāviga atspiedās pret nuguras pleču. Jo deguns tik bija tās

BEIGAS.

KS. BIDIŅA IERADUSIES TORONTO

Pagājušā nedēļā no Londonas Cikāgā ieradās dziedone Ksenija Bidiņa. Viņa apmetās Hull House telpās, kur kopā ar Kultūras biroja vadītāju O. Krollu un pianistu V. Treimani pārrunāja savas turnejas gaitu un sastādīja programmu, kas, protams, būs mākslinieciski īsti pilnvērtīga, neaizmir- stot arī mūsu jaunos skaņražus, jo dziedone atzīst, ka mums trimdā izauguši teicami komponisti, un tie noteikt pa- rādāmi tautai, lai tā viņus dzirdētu un iemīļotu.

Bidiņa ļoti labi pārcietusi gaŗo lidojumu, jūtas lieliskā for- mā, un tā ir laba zīme klausītājiem. Jau mēģinājumos viņa parādīja savu lielisko balsi, arko visur valdzina publiku. Brī- niškīgi izskanēja dziesma „Vēl vienreiz šo skūpstu . . ." 12. septembrī jau notika viņas pirmais koncerts ASV, seko koncerti Detroitā, Klīvlendā, Toronto, Ņujorkā un citur. 21. sept. Ks. Bidiņa ieradās Toronto, kur dziedās 1. oktobrī, atklājot jaunās Koncertapvienības sezonu. J. Kreiļa uzņ.

Referāts par impresionismu

Filadelfijas Brīvo Latvju biedrība 13. septembrī darbības se- zonu atklāja ar tēlnieka Volde- māra Jansona referātu par im- presionismu un šī virziena gal- venajiem pārstāvjiem.

Labi pārdomātā stāstījumā mākslinieks iepazīstināja klau- sītājus ar impresionisma sāku- mu pagājušā gadsimta 60 ga- dos, un straujo uzplaukumu, pieskardamies arī redzamāko pārstāvju dzīves gājumam. Re- ferents savu stāstījumu illustrē- ja krāsu diapozitiviem, latviešu mākslinieku darbus rādot tiešī krāsu attēlos. Uz ekrāna viena pēc otras iemirdzējās K. Monē, K. Pisaro, E. Monē, E. Degā, P. Renuāra, P. Gogēna, un arī ekspresionista V. van Goga dar- bi.

Kā glezno impresionisti? Re- ferents dod šādu atbildi: „Im- presionisti atmet visu stāstošo, vēsturisko, ideālizēto, bet izvir- za brīvu dabas gleznošanu, uz- sverot acumirkligos, grozīgos un tiešās dabas vizionālos iespai- dus . . . Tai laikā impresionismā vizionālā momenta tiešais uz- tvērums kļūst par gleznieciības augstāko principu, kam kaisli seko šī virziena veidotāji, atmet- ot visu literāro, reliģisko un žanra saturu: bez tam jaunākā gleznieciība nemaz nav iedomā- jama bez impresionisma ietek- mes . . ."

Klausītāji nozīmīgo referātu uzņēma ar dziļu interesi, un no- slēgumā redzēto un dzirdēto vēl vairāk padziļināja spraigās de- bates.

A. Melli vada kori

Komponists un dirigents A. Melli angažēts kā „Kolumbus St. Maennercher" dirigents. Ko- ris mākslinieciskajā ziņā ir la- bākais visa Ohaio valstī. Tā sa- stāvā ir 95 dziedoņi. Pilsētā ir arī 27 mūziķu liels orķestris, kas arī klausa dirigentam Melli, un vēl viens sieviešu koris ar 69 dalībniecēm. „Beidzot kas patīkams manā dzīvē. Darbs ir grūts, bet patīkams un intere- sants," izsakās Melli. Nu, lai Dievs palīdz, jo tuvojas viņa ju- bilejas gads. -ro.

Kārlis Dzelzītis

BURVĪBA

Teic, daiļā burve, kādas zāles maisi
Tu pusnaktī pie sveces modrās aes?
Tu visur skaistumu ap sevi raisi,
Nu visur parādības redz mans skats.

Vai maldā klīstu? Nezinu es pats.
Zied debess dārzi, zvaigžņu pilni gaisi . . .
Caur sapņu aleju Tu pretīm nāc
Un ziedus krāšņākos man ceļā kaisi.

Tu visur mirdzi, visur parādies!
Simts veidos atplaukst Tavas acis, smaidi,
Tu visu paņemi un visu gaidi,

Tu nākotni es paredzu kā Dievs:
Caur burvību, ko Tu uz mani raidi,
Mans ceļš līdz nāvei tik uz Tevi ies.

BEIDZIS TIESLIETU SKOLU KANADĀ

ARTURS ZUTIS B. A.

Kā pirmais latvietis Osgoode Hall tieslietu skolu beidzis Ar- turs Zutis, kam š. g. 18. septem- brī piešķirts Barrister, Solicitor & Notary Public grads, un kas tagad ir oficiāli ieteikts prak- tizēt tieslietas Ontario provincē. A. Zutis ir torontietis, kas jau 1954. g. beidzis politisko zinātņu un tautsaimniecības kursu To- ronto universitātē ar B.A. gra- du. Studiju laikā viņš darbojies un bijis arī valdes priekšsēdis Toronto latviešu studentu kopā un Campus Co-operative Resi- dence Inc. Darbā A. Zutis pie- saistījies pie tieslietu firmas Nes & Nes, 133 Richmond St., W., Toronto 1. Tel. EM 6-8996-7. -ve.

INTERVIJA AR CELIJU FRANKU

„Dejošana ir vispacilājošākā, visaizkustinošākā māksla, jo tā nav dzīves iztulkošana vai abstrakcija, bet pati dzīve."
Haveloks Elis — Dzīves deja.

Celija Franka, kas jau devito gadu vada Kanadas nacionālo baletu, sava darba raksturoša- nai labprāt citē šos Elisa vār- dus. Viņai vairāk nekā citiem deja nozīmē dzīvi. Viņa ir pār- liecināta, ka balets, tāpat kā vi- sas mākslas, kanadiešu dzīvē ie- gūs aizvien lielāku nozīmi. Vi- ņa saka: „Neviena nācija nevar dzīvot bez kultūras. Tagad ir laiks pārstāt domāt tikai par naftu, kviešiem un dzelzs rudu, un pievērstīies arī mākslām."

Celija Franka, kas dzimusi un uzaugusi Anglijā, ir darbojusies gandrīz visur uz kontinenta, bet „jaunā zeme" Kanada ir de- vusi milzīgu impulsu viņas dar- bam. „Eiropā," viņa domā, „viss jau reiz ir darīts, bet te ir vēl tik daudz darāmā. Ir ļoti uztrau- coši būt par locekli jauncel- smes darbā."

Jābrīnās, kā mazā, graciozā un pazemīgā Celija Franka va- rējusi veikt šo milzu uzdevumu, izveidojot no pašiem pamatiem un ne no kā baleta trupu. Bet viņa smaida, kavējoties atmi- ņās: „Sākumā man viss bija jādara vienai pašai un jāstrādā katru dienu no 9 rītā līdz 10 vakarā. Mums nebija māju. Dienu dienā mums bija jāmek- lē pilsētā vieta, kur varētu vin- grināties vai mēģināt uzvedu- mus. Tagad man ir visi šie brīnumainie cilvēki, kas man palīdz."

Skaidri izjūtams, ka viņiem pielīp viņas sajūsma un ticība nākotnei. Viņā var sajust ver- dam avotu, no kura izriet tas spēks, kas sajūsmina viņas dejo- tājus un visu trupas personālu.

Miss Franka pasvītro, ka „ti- kai baleta trupai pienākas visi nopelni", bet, kad 1951.-52. g. g. Nacionālā baleta gilde nolēma dibināt Nacionālo baletu, izvēlēt viņu par vadītāju nebija nekāds nejaušs gadījums. Franka jau bija bijusi 4 gadus Anglijas Sadlera baleta zvaigzne, vado- šā dejotāja Londonas metropoles baletā divi gadi, un choreografe, kas jau radījusi daudzus jau- nus darbus. Bez tam viņa bija vadone un organizātore ar lie- lu drosmi un neatlaidību. Un baletam ir nepieciešama stin- gra vadība.

Šim gadam baletam ir savs mājoklis vecajā pilsētai piedero- šajā Sv. Labrenča zālē, King ielā, Toronto. Katrs, kas uz- kāpis pa izmitājām kāpnēm un nokļuvis necilajā birojā pie Ce- lijas Frankas, patiesi izprot, ka deiošana nozīmē kaut ko vai- rāk par spožumu skatuves gais- mā. „Te aizvien ir tikdaudz sa- traukuma," viņa saka „un līdz ar to nozudušas visas cīkstošās ēkas vecuma pazīmes, un vecā zāle, kur 300 studējošie tikko beiguši savu vasaras kursu, pēk- šņi liekas it kā pārvērtusies."

Pagājušā gadā baleta sabied- rība uzstājās 51 Kanadas un Sa- vienoto valstu pilsētā, un trīs nedēļas pavadīja Meksikā. Pēc Celijas Frankas domām, tas bi- jis pionieŗu darbs, un par atzī- šanu ir jācīnās kā te, tā Savie- notās Valstīs. Bez ģeografiskām grūtībām, ar kuŗām katru gadu jāsaduŗas baleta viesizrāžu tur- nejās, ir vēl visām mākslām piemītošā nelaime — līdzekļu trūkums. Kanadas padomes pa- balsti un sabiedrības atsaucība pēdējos divos gados palīdzējusi noturēt līdzsvarā izdevumus un ienākumus, bet naudas vajadzī- bas turpinās. Taş nozīmē, ka ne- pieciešams lielāks kā morālais, tā financiālais atbalsts no pub- likas puses.

Šī gada lielākais jaunums ir baleta skolaş kopmītnes un die- nas skolas atvēršana. Mācības plānā paredzētas akadēmiskas mācības 3 klašu apmērā un ar pilnīgu baleta apmācību.

Daudzus gadus nākotnē šai skolai ir jābūt par rezervuāru nacionālai baleta sabiedrībai. Pagaidām gan tā ir tikai pa- pildus financiālas galvas sā- pes . . .

Šo sezonu balets atklāja On- tario vidienē 8. septembrī. Pēc tam sabiedrība rādīs baleta uz- vedumus Kvebekas provincē, te- levizijas uzvedumus Toronto, sekos viesizrāžu turneja Savie- notajās Valstīs, atgriežoties On- tario Londonā un Toronto feb- ruārī. Starp 41 dejotājiem, kas ceļos ar sabiedrības trupu, ir arī daži jaunkanadieši. „Tiem nav pie mums valodas problēmu," saka Miss Franka, „tā ir viņu māksla, kas runā viņu starpā un arī uz skatītājiem." C. S.

MIRUSI KĀDA LEĢENDA

Gandrīz sensacionāli atklājumi par Romeo un Jūlijas kapu

(As.) — Viljāms Šekspīrs ar savu ap 1593. gadu rakstīto drā- mu Romeo un Jūlija šos teik- smainos milētājus ir padarījis nemirstīgus, un italieši, kā jau izdarīgi ļaudis, Veronā zināja tūristiem rādīt abu nemirstīgo milētāju kapu, pareizāk sakot, viņu akmens šķirstu. Kas lai is- ti saskaita tos ļaužu miljonus, kas pēdējos 30 gados devušies svētceļojumos uz Veronu apska- tīt Jūlijas šķirstu? Laikam ne- varēs saskaitīt arī tos mīlas pā- rīšus, kas pie šī šķirsta ir zvērē- juši mūžīgu milestību. Protams, neviens jau arī īsti neuzzinās, cik no šiem zvērastiem ir turēti, bet mūžīgu milu viens otram tur ir zvērējuši pat tādi populā- ri ļaudis, kā Vindzoras hercogu pāris un Rita Havorte . . .

Un nu šis slavenais nemirstī- go milētāju šķirsts pēkšņi izrā- dās par vienkāršu un prozaisku zārgu dzirdināmo sili . . .

Tā vismaz apgalvo līdzšinē- jais šķirsta sargs — Solimanī, kuŗu Veronas pilsētas tēvi 69 ga- du vecumā pēc turpat 30 gadu ilgaş kalpošanas tagad aizlaidu- šī pensijā, un tādēļ jau laikam arī šis noslēpums atklājies. Pilsētas tēvi, kuŗu kasē šķirsta 6 miljoni apmeklētāju pēdējos 8 gados vien par pieeju „kapam" ir atstājuši 29.800.000 liru, šos bijušā sarga apgalvojumus mē- ģina atspēkot, — bet diezgan neiespaidīgi. Ētore Solimanī to- ties ir d'ezgan iespaidīgi slave- nā šķirsta resp., apmēram 100 gadus vecās zārgu siles vēstures argumenti. Tā nu vien rādās, ka vismaz milētāji vairs uz Ve- ronu svētceļojumos nedosies, jo Jūlija nu ir „mirusi" otro reizi un, iespējams, — uz visiem lai- k'em. Žēl! Pasaule par vienu skaistu leģendu ir atkal nabagāka.

TLB SESTDIENAS

skola, sākot ar nākošo sestdienu, 26. septembri, mācības uzsāks tieši pl. 9-os no rīta (nt kā līdz šim — pl. 9,15) un nobeigs pl. 1,45, jo skolas telpas jāatbrīvo igaunu draudzei tieši pl. 2 p.p.
Skolas padome

A. BĻODNIEKS KANADĀ

Komitejas Latvijas brīvībai priekšsēdis A. Bļodnieks pagā- jušās nedēļas nogalē bija ierā- dies Kanadā, lai iepazītos ar šīs zemes brīnišķīgo dabu, kā arī ar vienu no „septiņiem pasaules brīnumiem" — ūdenskritumu Niagarā, kō Bļodnieks skatījis pirmo reizi savā mūžā.

Pie viena viņš bija ieradies arī Toronto, kur tikās ar dau- dziem šejienes latviešiem, kā arī apspriedās ar LNAK valdes pr- di V. Upeslāci, kas turpmāk pār- stāvēs Kanadas latviešus Komi- tejā Latvijas brīvībai.

Par jautājumu, kā Komiteja Latvijas brīvībai novērtē Chruš- čeva vizīti ASV, A. Bļodnieks iz- teicās, ka šāda veida vizīte va- rot būt ar tālu ejošām sekām, reizē pasliktinot brīvo demokra- tiju politisko stāvokli visā pa- saulē, jo iespaids esot tāds, ka Eizenhauers Chruščevu aicinājis uz ASV ne no brīvas gribas, bet gan uz Maskavas mājienu.

Lietuvju zinātniekam piešķirti 25.000 dolaru

Indianas Notre Dame univer- sitātes inženerzinātņu profeso- ram lietuvietim Dr. Steponas Kolupaila amerikāņu Nacionā- lais zinātņu fonds (The Nat'o- nal Science Foundation) piešķi- ris $25.000,- Hidrometrijas bib- liograf'jas sagatavošanai un publicēšanai.

Dr. St. Kolupaila ir speciālists hidroloģijā un hidraulikā, un šai laukā darbojas jau vairāk kā 40 gadu. Būdams par mācības spēku Krievijā, Lietuvā, Vācijā un kopš 1949. g. Notre Dame univers'tātē ASV, viņš sastādī- jis pāri par 20.000 grāmatu, at- sevišķu darbu un rakstu karto- tēku hidrometrijā. Sējuma kār- tošana un rediģēšana vēl prasī- šot apmēram gadu. Paredz, ka K. darbs šai nozarē būs pir- mais pasaulē.

Profesors Kolupa'la tagad ir ASV pilsonis. Savā laikā viņš beidzis Ģeodēzijas institūtu Maskavā un vēlāk tur pats bi- j's profesors. 1921. gadā K. at- griežas savā dzimtenē, kur kļūst profesors un dekāns Vitauta Di- ža universitātē Kaunā. Šai lai- kā viņš arī publicē savu darbu h'drometrijā, 2 sējumos. Padom- ju Savienības kaŗaspēkam oku- pējot Kauņu, prof. Dr. Kolupai- la ar ģimeni dodas trimdā uz Vāciju. No 1945. līdz 1948. g. viņš ir mācības spēks UNRRA's universitātē M'nchenē, pēc kam izceļo uz ASV.

Dr. Kolupailas publicēto dar- bu un rakstu skaits hidroloģijā un hidraulikā sn'edzas pāri 200. Šis lietuvju zinātnieks ir biedrs organizācijās — The Amer'can Geophysical Union, The Ameri- can Cociety for Engineering Education un The International Assoc'ation for Hydraulic Re- search. -ve.

Irma Grebzde

SVEICINĀTA RĪGA SVEICINĀTAS MĀJAS!

ATMIŅU STĀSTS

(.7. turpinājums)

Tramvaji, kā jau svētd enas rītā, tukši. Esam jautras, spārnotas, braucot cauri klusajai pilsētai. Veikalu logi aizmiguši, ormaņu z rdziņi aizmiguši rīta snaudā. Daugava mirdz mums pretim. Tālu tālumā saulē mir- go ledus kalni. Cik skaist ! Izkāpjam no tramvaja un ejam uz dzelzs tiltu. Pūš auksts vējš. Bet mēs stumjam cepurītes nost no pierēm. Tā var tālāk redzēt.

Lēni, tikko jaušami, kustas milzīgie ledus bluķ'. Viņi berzējas viens gar otru kā lieli ledus lāči, kā mīl nādamies, glāstīdamies, un tad pēkšņi tie kļūst nikni. Sa- slejas viens pret otru, krīt, izšķīst vai pāršķeļas daļās. Tā ir brīnumskaista dabas rotaļa. Šur tur t'kko pavid melnie Daugavas ūdeņi šaurās strēmelītēs. Man, tā ska- toties, ienāk prātā, ka es varētu būt tur leļā, uz balta- jiem milzu gabaliem. Es lēktu no viena uz otru un dotos pret m plasumam, jūrai. Nekad neesmu redzējusi jūru, bet esmu to pārdzīvojusi ,lasot stāstu par dullo Dauku. Es ieskrietu jūrā, lēkdama pa ledus gabaliem un slīdētu prom uz kādu citu pasauli. — Nodrebinos, saraujos no šīm domām. Es taču negribu būt prom no savas zemes!

„Meitenes, skatiet'es, tur aiziet dzejnieks Kārlis Skalbe," čukst Zīna. Mūsu galvas atraujas no t'lta margām. Gar Daugavas krastu, lēnā gaitā, aiziet Kārlis Skalbe. Raugos tam pakaļ saviļņota un ziņkārīga. Manā sirdī š m dzejniekam ir pirmā, galvenā vieta. Cik žēl, ka viņš nenāca mums te garām. Būtu ielūkojusies Skalbem acīs. Bet arī tā, redzot viņu no tālienes, sajūtos ļoti lai- mīga.

„Šūpojiet mani, Daugavas viļņi —."

Dzejn'eka vientuļais stāvs krastmalā kļūst mazāks un mazāks. Ledus kalni slīd tam garām. Baltie Daugavas lāči, šņākdami, cīnīdamie, glauzdamies, aizpēld uz jūru.

Kļūst salti, tā stāvot. Mēs saskatāmies. Brīnums ir redzēts. Bet es vēl nezinu, kas mani aizkāris dziļāk — pavasaŗa ledus iešana vai dzejnieka stāvs krastmalā.

☆

Pienākus: tēva kartīte, ka izsūtīts pārtikas sainītis. Lecu vai līdz gr'eztiem. Mūsu skāpītis galīgi tukšs. Visas speķa ādiņas izvārītas. Un ēst gribas kā jaunam vilkam Vakarā atnāk krusttēvs, un braucam visi trīs uz staciju pēc sainīša.

Krusttēvs tāds jocīgs, kā dusmīgs, kā nelaimīgs. Vārdu pa vārdam atklājam, mājas saimniece v'ņam sūdzē- jusies, ka mēs, meitenes, uzdzīvojot. Tā īrnieces stāstīju- šas. Zēni lai bijuši mūsu istabā. Tādi lielāki zēni. Vai tas tiesa? Mirdzas acu bargums pārlīst man pāri kā le- dains ūdens.

„Trakie skuķ ! Ko jūs tovakar darījāt?"

„Nu, dziedājām. Smējām par Ķenci," es atbildu un visu izstāstu. Krusttēvs man tic, bet tā nevar. Zēni vairs nedrīkst nākt mūsu istabiņā. Mēs vēl esam par daudz jaunas. — Ak, es taču saprotu, bet — krusttēvam ļoti nepatikami, ka mūsu saimniece sūdzējusies. Viņš to ne- maz krustmātei nav sacījis. Viņa' vāji nervi. Būtu veltīgi uztraukumi un veltīga runāšana. Bet — lai mēs nu zinot, kā jāuzvedās. Es zināšu.

Stacija ļaužu pilna. Vienmēr nāk un 'et kāds vil- ciens. Nodun virs gālvas kā pērkons. Saņemam savu ar baltu drāniņu pārvilkto kastīti. Piena kanniņu. Uzreiz l'ekas, ka visa lielā stacijas telpa pieplūst pilna ļaužu smaržām.

Mājās nepacietīgi atlaužam kastītei virsējos dēlīšus.

Māmuļa salikusi gardumus — kotletes, kas parasti ēdamas tikai svētku dienās, aukstās gaļas bļod'ņu (no- kāvuši raibo suķīti, kas nemaz nepieņēmies miesās), un nožāvētu desas likumu. To griežam uz pusēm, lai krust- tēvam arī ir ko nogaršot. Tāpat sadalām pienu.

Pilnām mutēm ēzdamas, lasām Erikas vēstuli. Nāka- majai vasarai salīgts puisis V'toldš. Zuze ar Žani palik- sies. Nu jau trešo gadu. Ganos ies mazā māsa, un mēs tai piepalīdzēsim. Erika' patīk Auces veikala pārdevējs, par Domino iesauktais. Vienu balli nodejojuši. V'ņš esot ļoti smalks, zina stāstīt par filmām, kinoakt'eŗiem, pats tēlo vietējā teātŗa trupiņā. Nē, par Ziemassvētku sari- kojuma tumšo dejas partneri nekas nav dzirdēts —. Tā- dai un tādai govij atskrējis tāds un tāds telēns. Tauku saturs pienā ir krietni cēlies. Turpmāk Erika atšķirs ti- kai brūnus teļus.

V'ss mums abām interesē. Lasām vēstuli vairākas reizes un, gulēt aizgājušas, vēl pārspriežam. Cik nu vairs ilgi! Ziema būs galā. Ziedēs zeme. Mēs brauksim mā- jās.

Skolā mums izdala brīvbiļetēs uz operu. Katrai mei- tenei jāvelk loze, jo biļetes ir tikai desmit pa visu klasi. Es, bez šaubām, izvelku tukšu papīriti. Bet Ma'ja atdod man savu biļeti. Viņai opera nepatīk. Gaŗlaicīgi, un liels troksnis, bez tam uz skatuves v'enmēr tik daudz ļiļu, ka naktīs pēc tam spoki rādās.

Esmu Maijai ļoti pateiciga. Arī Mirdzai laimējies b'- ļeti uz izrādi dabūt. Tikai katra sēžam citā vietā. Man līdzās ir gadījies Kārlis Baltausis. Esmu lielas laimes pārņemta. T'k traki pārņemta, ka starpbrīžu laikā tikai jā un nē spēju izrunāt. Viņš mazliet smaida un šūpo ga'so galvu līdzi mūzikas ritmam. Viņš klausās, acis pie- vēris, bet man tās platas kā logi. Viss arī jāredz, ne tikai jādzird. Jaunais dzejnieks saka, ka tēlojums skatuvē vi- ņu traucējot. Starpbrīdī izejam ga'tenī. Daudzi no mūsu skolas tur staigā pāros un vērīgi mūsos nolūkojās. Esmu tik lepna, kā staigātu ar kādu Austrumzemes teiksmu princi. Tikai mute kā a'zsieta. Mana runīgā mute! Tais- ni dusmas.

Kārlis vaicā, vai vēl rakstu. Jā. Vai nedošot viņam 'zlasīt? Es — es nezinu. Varbūt. Tad atskan zvans un es atmožos īstenībā. Sēžam līdzās. Esmu kā apburta. Stāstīšu Austrai. Lielīšos. Desmitreiz visu pielikšu klāt, Izpušķošu! Rītā rakstīšu dzejoli Austrumzemes prin- c'm —. Varbūt iedošu to viņam izlasīt, un viņš sapra- tīs —. Tā esmu aizdomājusies. Opera ir izskanējusi. Kār- lis man ģērbtuvē palīdz uzvilkt mēteli. Esmu kā ar uguni aplieta. V'ņš apietas ar mani kā ar dāmu.

„Ar labvakaru!" Gaiss smaids. Viņš aiziet. Dzirdētā mūzika un maigās izjūtas, v'ss sajaucies mani. Es iek- šķigi sāpu. Un tas ir skaisti.

Siltāki un siltāki pūš vēji Rīgas ielās. Piesaulē ap- stādījumos digst zāle. Krūmiem resni, kā apcukuroti, pumpuri. Smaržo. Ak, kā vairs netikas mācīties! Svēt- dienās abas ar Zīnu klīstam Rīgas ielās. Pasēdam Vēr- manes dārzā. Lasu dzejas un sapņoju. Esmu iedevusi savu tēlojumu Kārlim Baltausim izlasīt. Kad viņš to atdod, redzu, ka nav paticis.

„Mēģini vēl. Te par daudz no Apsīšu Jēkaba. Uzrak- sti pasaku. Labu pasaku. Lasi Skalbi"

To es jau daru. Dažas Skalbes pasakas zinu no gal- vas kā dzejoļus. Saigusi pati par savu nevarēšanu, ie- sv'ežu tēlojumu plītiņā. Noskumusi un sentimentāla noraugos, kā baltais papīrs izplēn, sakrīt pelnos.

Nē, žurnāliņu Dzirkantos mēs vairs šovasar neizdo- sim. Tas ir bērnišķīgi. Esmu šai ziemā izaugusi. Drīz man būs piecpadsmit gadu. Tad arī skolas gads būs cauri.

☆

Zīna ar māti taisās braukt uz Jūrmalu saņemt va- sarnīcā istabiņu, kur mitušas pagājušo gadu. Nu man 'r izdeviba braukt līdz un redzēt jūru.

Rīga ir jau maigi zaļa pirmajās lapās. Mēs ejam uz skolu kleitiņās, kas ziemā solos nosēdētas gluži spīdīgas. Krustmāte man iedevusi veselu kaudzi savu veco zeķu. Tās nu mēs ar Mirdzu rūpīgi salāpam, un nav va'rs siltajā laikā jāvalkā biezās, mātes adītās.

Bizes uzsienu augšā p'e ausīm un ar skaudību nolū- kojos, kā Zīna gliti sasukā savus tikko nogrieztos ma- tus. Cik ērti un viegli, ne jāpin, ne jāsprauž. Bet man par īs'em matiem vēl nav ko sapņot. Tēvs neatzīst, ka bizes mums; meitenēm, ir par slogu. Varbūt māmuļu iz- dosies pierunāt —. Bet — ko tas līdzētu?

Tā saposusās, agri svētdienas rītā, braucam uz sta- ciju. Vilc ens ir pustukšs. Izvēlamies vietas pie loga jū- ras pusē. Gailieša kundzei tūtiņā līdzi cepumi un sal- dumi. Viņa man stāsta par savām jaunības d'enām Uk- rainā. Par arbūžu laukiem, saulespuķu laukiem un gur- ķu laukiem. Par Zīnas tēvu - ārstu.

Zīna, atspiedusies vagona stūrī, raugās savā mātē mīļām acīm un smaida. Viņas abas 'r kā māsas, tuvas un atklātas viena pret otru. Kopš Zīnas tēvs miris, tīfa sērgu apkarodams, viņas ir palikušas divas vien. Zīna jau tagad 'zlēmusi studēt par ārsti. Viņa ir diezgan ap- dāvināta un ļoti cītīga. Dažreiz es šo cītību apskaužu. Man grūti saprast, kā var stundām nosēdēt pie mācību grāmatām, kad pasaulē ap tevi risinās tik daudz sais- tošu not'kumu. Es apbrīnoju Mirdzu, Austru, Zīnu, un sevi nolemju, ka esmu tāds vēja grābslis. Bet man tā ir labi. Uz nākamo klasi tiksu, varbūt ar vasaras darbu algebrā. Tas mazl'et grauž.

Izsaku savas bažas Gailieša kundzei. Viņa pasmai- da. Visi jau neesot vienādi. Un labi, ka tā. Kaş gan pasaulē notiktu, ja visi būtu cītīgie, vai visi sliņķīši kā es? To viņa pasaka tik sirsnīgi, ka man jāsmej. Kas var zināt, cik tālu katŗs var aiziet? Tas čaklais un tas, kas nemācās. Un — galu galā — jautājums, kuŗš no viņiem aizies tālāk.

„Nu, mam, tagad es vairs nemācīšos —" Zīna sa- ka, „tu jau pati tā izsakies, it kā nebūtu nozīmes pie grāmatām sēdēt—".

„Nozīme ir. Sevišķi, ja ir nodoms studēt. Tad bez cītīgas mācīšanās gan nevar iztikt. Bet — vai mums studētie vien vajadzīgi?"

Drīz esam pie jūras. Vēl viņu neredzu, tikai jau- šu. Slaidas priedes paceļas gar dzelzceļa malu. Svaigs, vēss gaiss ieplūst vaļējā logā.

Izkāpjam mazā stacijā, priežu ēnā. Apkārtnē ne- redz neviena cilvēka.

„Pēc mēnešiem diviem te ļaužu čumēs un mudžēs," saka Gailieša kundze.

(Turpinājums seko)

M. Krone - Balduma

PADOMI NAMAMĀTĒM

AVOKADO SALĀTI

Avokado vai arī tā sauktais „aligatoru bumbieris" ir liels un aug Dienvidindijā. Auglis ir zaļgani brūnā krāsā, satur taukvielas un ir vērtīgs barības līdzeklis ar divreiz tik augstu barības vērtību kā aboli un apelsīni.

Šie augļi ir ļoti jūtīgi pie transportēšanas, un tāpēc tirgū nonāk vēl zaļi, nenogatavojušies, bet nogatavojas, kad nāk pārdošanā veikalos, tāpēc ir arī dārgi.

No šiem augļiem galvenokārt gatavo dažādus salātus, kuŗus var arī pasniegt apetīta ierosināšanai. Avokado gatavo arī kopā ar citiem augļiem.

AVOKADO SALĀTI

3 avokado, pusvidēja lieluma ananass, 1 mārc. vīnogu, 2 apelsīni, salātu lapas, franču majonēze.

Avokado pārgriež gareniski, izņem kodolu un izdobj gaļu, ananasu sagriež mazos gabaliņos, vīnogas noļasa no kātiņiem un pārgriež, izņem sēklas, apelsīnus nomizo, sagriež gabaliņos, izlasa sēklas. Visu sajauc kopā ar majonēzi un pilda avokado čaulās. Garnēt var ar svaigām piparmētru lapiņām. Saliek uz šķivja, kuŗš pārklāts ar salātu lapām.

AVOKADO SALĀTI AR SALDĒTU TOMĀTU MAJONĒZI

Avokado, sāls pēc garšas, 2 ēd. kar. tomātu biezeņa, 2 ēd. kar. biezas majonēzes, ½ kar. želatīna, ūdenskreses.

Avokado nomizo, pārgriež, izņem kodolus, pārslacina ar citrona sulu un pārkaisa sāli, liek uz salātu lapām.

Tomātu biezeni sajauc ar majonēzi un izkausētu želatīnu, noliek sastingšanai, tad pilda avokado pusēs un pasniedz galdā, liekot visapkārt ūdens kreses.

AVOKADO AUGĻU SALĀTI

2 greipfrūti, 2 apelsīni, endīves, 1 avokado, majonēze.

Greipfrūtus un apelsīnus nomizo un sadala. Avokado nomizo, pārgriež, izņem kodolu un sagriež šķēlēs, liek uz sakārtotām endīvēm, pārliek majonēzi un apkārt liek pārmaiņus greipfrūtu un apelsīnu šķēles.

AVOKADO BEZ SAJAUKUMA

Avokado nomizo, pārgriež un izņem kodolus, pārgriež vēlreiz gareniski un sakārto uz šķivja ar griezuma pusi uz leju. Katrā pusē var likt trīs apelsīnu daļas un galos melonu šķēles. Avokado pārslacina ar citronu sulu.

TOMĀTU — AVOKADO SALĀTU BLODA

4 ēd. kar. olīvu vai citas ēdamās eļļas, 4 ēd. kar. citrona sulas, 4 vidēja lieluma tomāti, 1 avokado, ½ tējkar. sāls, ½ mazākas salātu galviņas, ½ saišķis ūdens krešu, franču majonēze.

Tomātus nomizo un sagriež 8 daļās, pārlej ar eļļu un 2 karotēm citrona sulas, pārgriež gareniski avokado, izņem kodolu un sagriež riņķveidīgi, pārslacina ar palikušo citrona sulu un pārkaisa ar sāli. Salātu trauku ierīvē ar ķiploku, saplucina salātus un ūdenskreses, liek blodā, pārliek sagatavotus tomātus, pārliek avokado apļus un pārlej nedaudz majonēzes.

Šos salātus var sakārtot arī citādi. Sagrieztos avokado apļus var likt gar blodas malām un katrā apli likt tomātu daļas, kā arī blodas vidū uz salātiem liekot tomātu daļas.

AVOKADO AR VĒŽU ASTĪTĒM

Avokado pārgriež un izņem kodolus. Izdobj, un čaulās pilda vēžu astītes, sajauktas ar majonēzi un avokado sasmalcinājumu.

AVOKADO KOKTEIĻA SALĀTI

2 avokado, 4 ēd. kar. citrona sulas, sāls, ūdens kreses, 4 ēd. kar. majonēzes.

Avokado pārgriež gareniski, izņem kodolus, no katras avokado puses nogriež 2 apļus un nomizo, kuŗus pārslacina ar citronu sulu un pārkaisa sāli. No pārējā avokado izurbj apaļas bumbiņas. Avokado apļus liek uz sakārtotām ūdenskresēm un apļus pilda ar avokado bumbiņām. Pasniedz ar majonēzi.

Avokado apļus var arī pildīt ar sasmalcinātu vēža gaļu, sajauktu ar majonēzi un avokado bumbiņām, vai arī ar sasmalcinātām kilavām, marinētiem sipoliņiem, majonēzi un virsū liktavokado bumbiņas. Var ņemt arī tomātu, svaigu gurķu un majonēzes maisījumu. Tāpat lieliski garšo avokado apļi, pildīti ar sparģeļiem un majonēzi. Veselas, nenomizotas avokado puses var arī pildīt ar mums tik parastiem sēņu salātiem.

Angļu valodas stundas jaunkanadiešiem

Internacionālais institūts Toronto, 709 College St., arī šogad, kā katru gadu, rīko angļu valodas stundas jauniebraucējiem 3 grupās: iesācējiem, mazpratējiem un pratējiem.

Stundas notiks ritos no pl. 8,30 — 11,00 un no pl. 12,00 — 2,30 pēcpusdienā, no pirmdienas līdz piektdienai.

Reģistrēšanās uz stundām, sākot ar 8. septembri, pl. 8,30 notiek katra pirmdienu tai pašā laikā.

Drīzumā tiks paziņots arī laiks vakara klasēm; lai piedalītos kursos, jāreģistrējas Internacionālā institūtā, samaksājot $2,- biedru naudu.

KAKTIŅŠ

TRANSPORTA FIRMA

Veicam visādus transportus ar modernām mašīnām (mēbeļu, būvmateriālu u. c.). Lūdzam zvanīt katrā laikā:

LE 5-6619. 941 Dovercourt Rd., Toronto.

PĀRĀKAS PAR CITĀM!

Penmans

WARRANTED PENMAN'S GRADE KNIT-GOODS

IZTURĪGĀS

DARBA ZEĶES

Lielā izvēlē dažāda stila un veida PENMANS DARBA ZEĶES Kādas jūs arī izvēlētos, iegūsit par zemākām cenām.

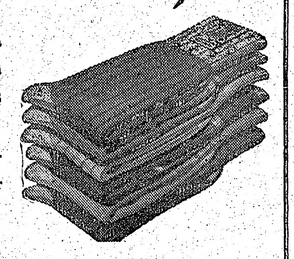

ARĪ APAKŠVEĻA — SILTĀ VEĻA

Slavens kopš 1868.

WS 10-4

GRĀFA ČANO TRAĢĒDIJA

1940. g. jūnijā, kad Francijas militāro sakāvi varēja jau atzīt par notikušu faktu, Itālijas diktātors Musolini pieteica karu kādreizējiem sabiedrotiem Pirmajā pasaules karā — Francijai un Anglijai. Tā bija lielākā muļķība, ko viņš savā dzīvē izdarija. Beigas bija traģiskas ne tikai viņam personīgi, bet arī visai italiešu tautai.

Abesinijas karš 1935.-36 g. skaidri pierādīja, ka italiešu armija nav kaujas spējīga. Ar neapbruņoto, baskājaino negusa armiju itālieši varēja tikt galā tikai laižot darbā smacējošās gāzes.

Nav domājams, ka duče to neapzinājās. Taču vācu armijas apžilbiniošie panākumi nedeva viņam mieru, un, būdams labā ticībā, ka vācu armijas pavēni arī viņa makaronu ēdēji kaut ko iegūs jaunajai Romas valstij, viņš spēra šo soli.

Sekojošais karš ar Grieķiju būtu beidzies ar italiešu padzīšanu no Albānijas, ja vien Hitlers savlaicīgi nebūtu steidzies palīgā savam sabiedrotajam. Operācija atņēma kādu mēnesi laika no paredzētā austrumu kaŗa gājiena. Kas var pateikt, kā būtu beidzies šis kaŗagājiens, ja tas būtu sākts mēnesi agrāk?

Skietamā sabiedrotā vietā vācieši dabūja sev nelaimi uz kakla.

Bija jāglābj itaļieši Afrikā, vācu 6. armija pie Staļingrada tika ielenkta italiešu valnas dēļ. Lai kur frontē viņi arī parādītos, visur tika sisti. Vāciešiem visur bija jāspēlē ugunsdzēsēju loma. Itālijas „zābaks" kaŗavīru valodā saukts arī par „Eiropas miksto pavēderi", militārā ziņā bija ļoti vārīga vieta. Ka paši itaļieši būtu spējīgi to aizsargāt, nevarēja būt runas.

1943. g. 25. jūlijā Romā sanāca lielā fašistu padome, kuŗa nolēma atstādināt Musolini no varas un izbeigt kaŗu. Pret savu sievastēvu šīnī sēdē balsoja arī Itālijas ārlietu ministrs grāfs Čano, Musolini meitas Edas vīrs, kas jau no paša sākuma bija pret šo kaŗu.

Šī lēmuma rezultātā Musolini tika aizsaukts audiencē pie kaŗaļa, pēc kam, pili atstājot, apcietināts. Jauno valdību sastādīja Maršaļs Badoljo. Šī valdība uzteica līgumu ar Vāciju un izbeidza kaŗu ppret sabiedrotajiem.

Gods kam gods — vācieši rīkojās kā īsti džentlmeņi — nepameta savu sabiedroto nelaimē. Uzzināja M. atrašanās vietu, un leģendārajam pulkv. Skorcenijam nebija seviški jāpiepūlās, lai duči atkal dabūtu uz brīvām kājām.

Divus gadus vēlāk līdzīgā stāvoklī atradās Dienvidslavijas nacionālo partizānu vadonis ģenerālis Michailovičs, kuŗš visu kaŗa laiku bija uzticams Rietumu sabiedrotais. Viņa dzīvības glābšanai sabiedrotie nepakustināja ne pirksta. Tito lika viņu nošaut!

Pēc atbrīvošanas Musolini Itālijā nodibināja otru valdību — republikanisku. Tā nu bija leļļu valdība no Hitlera žēlastības. Pat savas personīgās drošības sargāšanu M. vairs nevarēja uzticēt saviem „melnkreķiem". Tiem blakus vienmēr stāvēja vācu SS vīri.

Uz Musolini resp. Hitlera pavēli Čano, kopā ar vēl dažiem 25. jūlija „sazvērniekiem" tika apcietināts un ievietots Veronas Degli Skalci cietumā.

Čano jutās samērā drošs. Pirmkārt, viņš bija M. znots un viņa mazbērnu tēvs. Otrkārt, būdams ilggadīgs Itālijas ārlietu ministrs, viņš par visiem notikumiem bija siki rakstījis dienas grāmatas. Šīs grāmatas bija noglabātas drošā vietā. Ja tās publicētu ārzemēs, atklātos pavisam skandālozas lietas par vācu ārlietu politiku. Tātad arī vāciešiem bija jābūt pret viņu uzmanīgiem.

SPĒLĒ IEJAUCAS FELICITA BERGERE

Kādā miglainā novembŗa vakarā Degli Skalci cietumā ierodās jauna, šarmanta dāma — Felicita Bergere. Viņa uzrāda vācu SD šefa Kaltenbrunnera izdotu apliecību, ka viņai atļauts apmeklēt apcietināto Čano un uzturēties viņa cellē tik ilgi, cik viņai tas patīk.

Felicita ir Kaltenbrunnera aģente, ko laiž darbā tad, ja sievietes šarms var būt palīdzīgs uzdevuma veikšanai. K. ļoti labi zina, ka Čano ir liels dāmu draugs, un ir pārliecināts, ka Felicita gūs panākumus.

Pārsteigtais grāfs Čano piecelas no savas gultiņas, kad redz cellē ienākam skaisto apmeklētāju. Viņš paklanās, un viņa tumšajās acīs rodas savāds mirdzums.

„Kam pienākas mana pateicība par šo godu, sinjora?"

Viņš pastumj tai vienīgo krēslu un pats apsēžas uz gultiņas.

„Es nāku sevišķi slepenā uzdevumā no Obergrupenfirera Kaltenbrunnera — lieta grozās ap jūsu dienas grāmatām," lēnā balsī saka Felicita, un viņas maigā balss it kā ienes siltumu šīnī aukstajā, nemīligajā telpā.

„Es saprotu," atbild Čano. „Bet pirms mēs par šo lietu tālāk runājam, es gribu zināt, vai jūsu laudis lika mani apcietināt?"

„Nē . . . Jūsu apcietināšana notika uz Musolini pavēli."

„Dučem pietrūks dūšas likt mani notiesāt. Galu galā mana sieva ir taču viņa meita, un mani bērni viņa mazbērni . . ."

„Es baidos, ka jūs nododaties maldīgām illūzijām, grāf Čano. Tuvākā laikā Veronā sanāks ārkārtēja fašistiskā tiesa — republikāniskā valdiņa prasa stingru spriedumu."

„Tātad mana nāve ir jau izlemta lieta?"

„Es baidos, jā . . ."

„Tad manas dienas grāmatas parādīsies ārzemēs. Pagaidām tās gul drošā vietā, bet man ir cilvēki, kuŗi tās nogādās pāri robežai."

Čano ir pietrūcies kājās. Arī Felicita pieceļas. Mazu brīdi nemīligajā telpā valda klusums.

„Es gribu zināt, kāpēc īsti jūs mani te uzmeklējat," saka Čano ar sašutumu balsī.

Felicita tūlīt neatbild.

Tad smaidīdama viņa tuvojās apcietinātajam.

„Tāpēc, ka es gribu jums palīdzēt."

„Palīdzēt? Kā jūs to iedomājaties?"

Čano jūt Felicitas ķermeni pie savējā. Celles trūcīgais apgaismojums krīt uz viņas gaŗajiem, blondajiem matiem . . .

„SD šefs ieteic jums kādu darījumu. Ļoti izdevīgu darījumu . . ."

„Es nesaprotu —"

„Kaltenbrunners grib jūsu dienas grāmatas, grāf Čano . . . Vispirms viņš grib tikai pirmās divas daļas, kā pierādījumu, ka šīs grāmatas vispār eksistē. Par to viņš dāvā jums dzīvību. Jums tikai tam jāiekrīt."

„Bet tiesa . . . process . . . Musolini . . . Kā es tiksu laukā no šī cietuma?"

„Ne mazāko rūpju . . . Tiesas process pret jums vispār nenotiks. Man ir atļauja jūs no šī cietuma aizvest."

„Aizvest — uz kurieni?"

„Uz Ungāriju."

„Uz Ungāriju? Ko es darīšu Ungārijā? Sveice man būtu daudz patikamāka."

„Brīvība ir visās vietās skaista," saka Felicita, un viņas acis urbjās Čano. Tas neredz vairs neko citu, kā tikai šīs acis . . .

Aukstajā 1943. g. Ziemassvētku priekšvakarā, kad pa Veronas ielām griežās sniegputenis, Felicita Bergera atkal uzmeklē Degli Skalci cietuma 27. celli. Un kā visas dienas, arī šoreiz grāfs Čano ar nepacietību gaida atskanam cietuma gaitenī viņam tik pazīstamos soļus.

„Labvakar," saka Felicita. Viņas seja no auksturna piesarkusi un mati mazliet vēja sajaukti.

Čano skūpsta apmeklētājas roku. Viņa acis ir noguruma pilnas. Agrākā šarmā vietā, kas spēja aizraut tik daudzas sievietes, ir stājusies trula resignācija.

Felcita smaida, viņas seja pat staro, tikai tagad Čano to ievēro.

„Šodien ir Ziemassvētku priekšvakars . . . Miera laikos tagad ceļā būtu svētku vecītis. Un es arī nenāku tukšām rokām. Es nesu jums labas ziņas, grāf Čano. Lūdzu lasiet!"

Felicita izņem no rokas sominas kādu papīra gabalu un sniedz to Čano.

Tur rakstīts melns uz balta:

„Ar šo apliecinu grāfam Čano, ka viņam, pēc norunātas dienas grāmatu izdošanas, tiek garantēta vācu drošības policijas apsardzība. Bez tam tiek garantēts, ka viņš ar citu vārdu kopā ar savu sievu un bērniem viņa stāvoklim piemērotā asilā Ungārijā varēs dzīvot līdz kaŗa beigām un pēc tam ar vācu palīdzību izceļot uz Argentīnu.

Dr. Kaltenbrunners."

(Turpinājums sekos)

LATVIJAS AMERIKĀ

pārstāvis

VILIS MIĶELSONS

Kalamazū, 426 N. Prairie Ave. pieņem sludinājumus un kārtā abonementus.

Aiz DZELZS priekškara

OKUPĒTAJĀ LATVIJĀ

Pretreliģijas propaganda

PĒDĒJOS MĒNEŠOS TĀ IEVĒROJAMI PAVAIROJUSIES VISĀ PERIODIKĀ UN RADIOFONĀ.

Rīgas radiofonā visvairāk pļāpājis dezertējušais B. Zvejsalnieks: 27. martā pret grēksūdzi, 25 jūnijā „Reliģija un sievietes", 13. augustā „Aglonas brīnumvieta". 10. jūlijā nolasīja no „Pad. Jaunatnes" 15. jūlija cita dezertiera P. Bartuļa rakstu: „Ticēt vai neticēt" u. t. t.

Raidījumā laviešiem ārzemēs Latvijas luterāņu baznīcas „archibiskapa" vietnieks P. Klepers stāstīja par iešanu komparti-jas pavadā (23. aug.):

„ . . . Archibiskapa vadībā notiek sevišķi miera aizlūgšanas dievkalpojumi . . . ar prieku pieminējām un Dieva svētību izlūdzāmies jaunajam virzienam tautu attieksmēs, īpaši tam, ka sāk izveidoties un nodibināties draudzīgas saites starp 2 lielākām un visvarenākām pasaules valstīm un viņu augstākiem valstsvīriem — PSRS un ASV. Mēs ceram un ticam, ka augstāko valstsvīru sastapšanās un savstarpējās vizītes kā Vašingtonā, tā Maskavā uzcels stipru miera un tautu draudzības tiltu . . ."

„Cīņa" 16. 8. 59. netieši pamācija:

„Mūsu zemē baznīca un garīdznieki, lai cik viņi cenšas būt lojāli, sava pasaules uzskata dēļ ir un paliek reakcionārs spēks...

Apsveicams ir Skolotāju kvalifikācijas celšanas institūta pasākums, savos kursos vietu ierādot arī ateisma jautājumiem. Tas pats sakāms par augstākajām mācību iestādēm, kur šogad sāks lasīt 24 stundu kursu „Zinātniskā ateisma pamati . . ."

Presē visus atkritējus pārspējis Zigmunds Springovičš, 1958. g. 4. okt. mirušā archibīskapa brāļa dēls, nekaunīgi klāstīdams savus sacerējumus divās sēriās „Cīņā": „Melnās sutanas ēnā" un „Rīgas Romas katoļu metropolita kūrijas namā":

„Antonijs uzcītīgi turpināja pārpoļošanas tradiciju, viņš mājās sarunājās tikai poliski. Neieredzot mūsu dzīves ikdienu, savus „idejiskos" ieročus Antonijs guva no Amerikas Balss, BBC un Vatikāna radio pārraidēm, kurām viņš veltīja ne mazāk laika kā lūgšanām. Viņš svētīja un iedvesmoja daudzus savus padotos pretpadomju darbībai, un, ja kādu tiesas organi sodīja, tad liekulīgi izteica līdzjūtību un pat palīdzēja materiāli.

Tagadējais bīskaps Strods — atšķirībā no saviem amata brāļiem, kas visur no baznīcu kancelēm un arī preses slejās atklāti lamāja un lādēja Pad. Savienību — pievērsās filozofijai, lai „zinātniski" pamatotu baznīcas cīņu pret komūnismu. Rīgas archidiecēzes kūrija ne mazumu garīdznieku pārvērtusi par psichiatrisko slimnīcu pacientiem. Vai „cildenā" kristīānisma morāle ir uzlabojusi pasauli? Ko pozitīvu tā devusi sabiedrībai? Nekā un vēlreiz nekā. 41 gada laikā pad. vara ir paveikusi to, pēc kā it kā centusies „dieva baznīca" gadu tūkstošiem. Likvidēta cilvēku ekspluatācija, izveidota vistaisnīgākā valsts iekārta, sabiedrībā valda īsti cilvēciska morāle bez divkosības un liekulības . . ."

PAR DAŽIEM RAKSTIEM RĪGAS KRIEVU PRESĒ

„Rudzētos 1956. gadā atņāca ksendzs B. Grišāns un aplika katru no 600 ģimenēm ar 200 rub. nodokli. Viņa finanču aģenti izdara lielu spiedienu uz ticīgajiem. Šogad pazemināja uz 150 rub. — Grišānam ir sava govs, pirts, pagrabs. Viņš bija reiz iealcinājis Preiļu ksendzu Kiseļevsku, kas brauca motocikla blakus vāģi. Vadītājs bija dzēris, uzbrauca kokam un nositās. Ksendzs tika cauri ar dažām izrautām pogām un dvēseles aizlūgumu."

(„Sov. Mol.", 10. 7. 59.)....

„Beresņu baznīcas tēvs Jāzeps Razmus par huliganismu autobusā jau otru reizi sēž. Grēku sūdzē atlaidis grēkus banditiem par padomju cilvēku nogalināšanu, zem sutanas nēsājis revolveru . . ."

(„Sov. Latv.", 10. 7. 59.).

„Republikas ekrānos reizē 4 ateistiskas filmas: Patiesība par pīšļiem (Kijevo - Pečerskaja lavra), Ateisma mūzejs Ļeņingradā, Brīnumdaris no Biruļevas un Kāravu karalis . . ."

(„Sovetskaja Latvija", 7. 7. 59.)

Jūrmalas ainavas

„Dubultos sagribējās ēst. Ieeju dežūrējošā pārtikas veikalā Nr. 3. Gastronomijas preču nodaļā pie letes sadrūmusi rinda. Cilvēku 20, bet pārdevējas nav.

— Pieņem preces! — paskaidro triju cītu nodaļu pārdevēji, tupēdami kā sērdieniši savos kaktos. — Pēc minūtēm desmit būs.

— Bet vai jūs nevarētu apkalpot pircējus?

— Vai jums prāts! — no trim pusēm atskan sašutušas balsis. — Pie mums katrs atbild par savu nodaļu. Pagaidiet, nekas jums nenotiks. Citi taču gaida un nebļaustās.

— Vai cita deurējoša veikala tuvumā nav?

— Tuvākais atrodas Mellužos. Savi 2,5 km no šejienes, — paskaidro kāda pircēja. — Agrāk gan te bija vēl viens, pie pašas stacijas. Bet, kad sākās tā kampaņa pret plēguļiem, to tūlīt pārtaisīja par šnabja un vīna veikalu.

— Nu, tad būtu vismaz likvidējuši vīna nodaļu šajā veikalā un atvēruši . . . teiksim, piena nodaļu.

— Bet kā tad lai cīnās pret dzeršanu? Mūsu, Jūrmalas tirgotāji spriež loģiski: tirdzniecība ar šnabi jāpaplašina. Jo ātrāk izpirks visu šnabi un vīnu, jo drīzāk nebūs vairs ko dzert...

— Ko jūs te ienācāt kaŗķi meklēt, — atskan pārdevējas niknā balss. — Būtu labāk pārbaudījis, kā tirgojas Dzintaros un Bulduros. Tur veikalus slēdz divas stundas pirms likumīgā laika.

Eju tālāk. Dubultu prospektā sev par lielu prieku ieraugu uzrakstu „Kafejnīca". Logos deg gaisma, bet durvis aizbultētas. Izsalkuma mocīts, bikli paraustu rokturi. Pienāk oficiante. Viņai aiz vaiga valstās tāds kā kamols.

— Ko jūs te ālējaties? Mums ir pusdienas pārtraukums. Pienāciet vēlāk!

— Līdz cikiem kafejnīca strādā?

— Līdz divdesmitiem — atņurd oficiante.

— Bet patlaban 18 un 35 minūtes. Kas tad taisa pārtraukumu pirms slēgšanas?

— Vispār pārtraukumam jābūt no divpadsmitiem. Bet mēs to pārceļam . . . jo kafejnīcā maz apmeklētāju. Bet ja jau jūs tā gribat tikt iekšā, — lūdzu nāciet.

No otras zāles iznāk bufetniece. Aizkaru spraugā pavīd kāds virietis ar glāzīti rokā. Man sametas kauns: es laikam patiešām esmu iztraucējis viņu pusdienas, turklāt vēl „jautrā" kompanijā. Bet man arī taču gribas īst!

— Ko pie jums var dabūt no karstajiem ēdieniem?

— Nav nekā. Kas ir — tas redzams vitrīnā.

Bet vitrīnā stāv dažas sakaltušas smalkmaizītes, pāris ne visai svaigu kūkas gabalu, dažādas konfekšu šķirnes mazos trauciņos un bagātīga vīnu, liķieru un konjaku kolekcija visai prāva tilpuma traukos.

Laikam arī šeit izvirzīts uzdevums — cīnīties par alkoholisko dzērienu masveida iznīcināšanu . . .

Un, kad pienāk vilciens, es, drūmu noskaņu un tukša vēdera mocīts, kāpju iekšā un noskumis raugos pa vagona logiem skaistajā Jūrmalā, kur nav īstas kārtības! . . ."

L. Vucinš.

(„Dadzis" Nr 5 — 1959. g.)

„ . . . Sezonas sākumā tirdzn. min. Jansons nosūtīja 12 cilvēku brigādi b. Suladzes vadībā, kas atklāja daudz trūkumu tirdzniecībā. 29. jūnijā b. Jansons izdeva pavēli par veikalu un ēdnīcu darba uzlabošanu . . . Tomēr tālu ne viss ir darīts, lai tirdzniecību sauktu par labu . . . Vikingu ielas 8. veikalā reizēm trūkst pat rupjmaize, tas pats citur . . . Nenormāliba apgādē ar piena produktiem nav novērsta . . . Trūkst kadru . . . nav trauku . . . rindas solidas . . . TSP ir liels parādnieks jūrmalai . . ."

(„Sov. Latvija" 2. 8. 59)

PADOMJU HUMORS

— Ierīdniek Mazilkin, kādēļ visas jūsu lodes trāpījušas pa kreisi no mērķa?

— Aizmirsu aprēķināt Zemes griešanās ietekmi.

— Bet kādēļ daļa no tām trāpījušas zemē?

— Tur vainīgi Saules stari. Tie taču spieda uz lodi . . .

★

— Mūsu seržants kļuvis dikti iedomīgs: līdz ko izejam laukumācībās, tā to vien dzirdam: „Dari tā, kā es!, Dari tā, kā es!"

★

Ierindniek Veselov! Uz kurieni tad tu tā saposies?

— Uz kaŗavīru klubu, padejot.

— Kādēļ nenoskuvi bārdu?

— Vai tad tur meitenes arī būs?

★

— Biedri starsīnā, kādēļ man neizsniedz sporta tērpu?

— Vai tad jūs arī esat sportists? — Protams.

— Ko tad jūs spēlējat: futbolu vai volejbolu? — Dambreti.

(„Dadzis", Nr. 4 — 1959.)

★

Tūrists: — Sakiet, onkulīt, kas šis ir par pilsdrupām? Gribu nofotografēt."

Vecītis: — Ko nu, dēls, māžojies, šitās nav nekādas pilsdrupas, bet, kā teikt, moderniecība (Cirgaļos, Smiltenes rajonā).

(P. J., 19. 8. 59.)

★

—Kaimiņu kolchozs ierindojas pirmajā vietā olu ražošanā uz 100 ha graudaugu.

— Varbūt viņiem izdevies strauji celt vistu dējību? Vai varbūt viņi izaudzējuši daudz cāļu?

— Nē ,viņi izvēlējušies citu ceļu — samazinājuši graudaugu sējumu platību.

(Druva Nr. 10 — 1959.3

LABĀKAIS PIRKUMS JŪSU MĀJAS APKUREI

IEMAKSA NAV VAJADZĪGA

Izdevīgi maksājumi uz 5 gadiem,

maksājot gāzes rēķinus:

$14.60 pilnīgi iekārto gāzes apkuri ar gaisa cirkulāciju. Cenā ietelp arī materiāls un darba spēks, kā arī pievienošana dūmvadam pagrabā.

$5.60 mēnesī pieriko gāzes apkuri jūsu krāsnīm. To iespējams pievienot katraj krāsnij.

Pārkārtojumus iespējams izdarīt dažās stundās

Visāda veida apkures ierīces.

SILDĪTĀJU BEZMAKSAS PĀRBAUDE UN APKALPE,

Jūsu gāzes sabiedrība nenodarbina pārdevējus, kas iet no mājas uz māju, piedāvājot atlecīgās ierīces. Tāpat neko nepiedāvā pa telefonu. Informācijai par Ontario Fuel Board licencētiem dabiskās gāzes ierīču pārdevējiem un iekārtotājiem zvaniet vai rakstiet

Sales Department of

Consumers Gas

Trešdien, 1959. g. 23. septembrī, 76. n-rs.

BĒRNU TE

PARALIZI IESPĒJA

Sekas, kas ceļas no bērnu triekas, samazināt. Neļaujieties, lai trieka jūs p ši sevi un jūsu ģimeni ar bērnu trieka

Trīs potes dod jums aizsardzdzību kas iedarbību. Kopš 1955. gada ir saga sonām — trīs potes katrai. Tās ir iespē jūsu ārsta ar Ontario Veselības departa kā paralizes sekas tikpat kā nav vairs potēšanās rezultāts.

Tagad ir īstais laiks potēties — v gadalaiki, kad bērnu trieka visvairāk dien potēšanu jūsu ģimenei.

NO ZĪDAIŅA 40 G

Viskritiskākie bērnu tr zīdaiņa līdz 40, un vec šai vecuma grupā sa Kontaktējiet jūsu ārstu p

ONTARIO DEPARTME

Hon. Matthew B. Dy Minister

B & A PHARMAC

478 PARLIAMENT ST., TORONTO, WA

Mūsu uzticamie latviešu klienti mums labāka reklāma.

PIEDĀVĀJAM LAIPNĀKO UN ĀTRĀKO APKALP MEDIKAMENTI uz LATVIJU no M VEIKALA. ĀTRA PIEGĀ jūsu tuviniekiem un draugiem Eiropā un zemēs a aizkaru. VISI SŪTĪJUMI ADDRO

Jūs varat uzticēties: 13.000 saiņu Latvijā sasnieguši 10-1

INFORMĀCIJAI ZVANIET WA 1-0432

vai pienāciet p

SHRIN

CIRKUS IZRĀ

no 28. sept. līdz 3. okt

100 SENSĀCI

Daudzi uzvedumi no E

Ik dienas divas izrā pl. 2.15 p. p. un pl. 8.

Cenas: Ložās $2.50; zilās $1.75; zaļās un pelē

LIELĀKAIS CIRKUS PASAULĒ, KUR UZVED NOTIEK TELPĀS.

MAPLE LEAF GARDI

PRIEKA DRUSCIŅA

Grāmatas autore pazīstamā īgauņu rakstniec

MAGDA PIHLA

Grāmatu ilustrējuši Dainis Miezājs un Alfrēds K Prieka Druscina (Roomuraasuke) 4 — 9 gadus veca gaŗām bizēm. stāsta lasītājiem par saviem piedzīv pilsētā un uz laukiem ,skolā un mājā ,darbdienā u Dziesmu svētkos. Autore uzmanīgi ieturējusi šo sti neiespiežas pieauguša gudrība meitenes bērniški perspektīvā.

Mēs varam sekot ar prieku, kā meitene skaidri ist mus un ieņem stāvokli, kur parasti pieaugušais a Druscina iepriecē lasītājus ar savu gaišo, skaidro s ir ģeniāla humora pazīme. Autore simpatizē tēlien sirdi, blakus komiskiem atgadījumiem mēs sastopa ģeniālas bērna poezijas, viņas fantazijas rotaļu Oz nes istabā. Beigu stāstā parādītas nacionālas jūt tuvas bērna sirdij un dvēselei.

Šī grāmata ir glīti iesieta — lieliska dā bērniem

Cena 2.00 dol.

Dabūjama

DV GRĀMATNĪC

123 Huron St., Toronto, Ont., Can

ara

sabiedrībā
orāle bez
s . . ."

KSTIEM
PRESE

lā atnāca
un aplika
m ar 200
finanču
iedienu uz
tmināja uz
n ir sava
Viņš bija
ksendzu
motocik-
itājs bija
m un no-
uri ar da-
un dvēse-

). 7. 59.)....
ēvs Jāzeps
smu auto-
sēž. Grēku
bandītiem
nogalinā-
nēsājis re-

). 7. 59.).
s reizē 4
iesība par
skaja lav-
Lņingradā,
ļevas un

, 7. 7. 59.)

avas

ēst. Ieeju
eikalā Nr.
ču nodaļā
nda. Cilvē-
nav.
— paskaid-
pārdevēji,
ņiši savos
ēm desmit

ētu apkal-

— no trim
šas balsis.
ztbild par
iet, nekas
ņču gaida

ša veikala

s Mellužos.
nes, — pa-
— Agrāk
pie pašas
ās tā kam-
, to tūlīt
un vina

smaz likvi-
ņā veikalā
šim, piena

cīnās pret
malas tir-
tirdzniecī-
na. Jo āt-
ji un vīnu,
o:o dzert...
ācāt kaķi
pārdevējas
labāk pār-
Dzintaros
kalus slēdz
likumīgā

prospektā
u ieraugu
Logos deg
aizbultētas.
kli paraus-
oficiante.
s tāds kā

ies? Mums
kums. Pie-

nīca strā-
em — at-

un 35 mi-
pārtrau-
s?
umam jā-
. Bet mēs
kafejnīcā
et ja jau
kšā, — lū-

bufetnie-
pavīd kāds
okā. Man
aikam pa-
ējis viņu
ī „jautrā"
ari tačū

dabūt no

— tas re-

zas sakal-
pāris ne
abalu, da-
nes mazos
a vīnu, li-
lekcija vi-
ikos .
virzīts uz-
ar alkoho-

lisko dzērienu masveida iznīcināšanu . . .

Un, kad pienāk vilciens, es, drūmu noskaņu un tukša vēdera mocīts, kāpju iekšā un noskumis raugos pa vagona logiem skaistajā Jūrmalā, kur nav īstas kārtības! . . ."

L. Vucinš.

(„Dadzis" Nr. 5 — 1959. g.)

„ . . . Sezonas sākumā tirdzn. min. Jansons nosūtīja 12 cilvēku brigādi b. Suladzes vadībā, kas atklāja daudz trūkumu tirdzniecībā. 29. jūnijā b. Jansons izdeva pavēli par veikalu un ēdnīcu darba uzlabošanu . . . Tomēr tālu ne viss ir darīts, lai tirdzniecību sauktu par labu . . . Vikingu ielas 8. veikalā reizēm trūkst pat rupjmaize, tas pats citur . . . Nenormālība apgādē ar pilna produktiem nav novērsta . . . Trūkst kadru . . . nav trauku . . . **rindas solidas** . . . TSP ir liels parādnieks jūrmalai . . ."

(„Sov. Latvija" 2. 8. 59)

PADOMJU HUMORS

— Ierindniek Mazilkin, kādēļ visas jūsu lodes trāpījušas pa kreisi no mērķa?

— Aizmirsu aprēķināt Zemes griešanās ietekmi.

— Bet kādēļ daļa no tām trāpījušas zemē?

— Tur vainīgi Saules stari. Tie taču spieda uz lodi . . .

☆

— Mūsu seržants kļuvis dikti iedomīgs: līdz ko izejam lauku mācībās, tā to vien dzirdam: „Dari tā, kā es!, Dari tā, kā es!"

☆

Ierindniek Veselov! Uz kurieni tad tu tā saposies?

— Uz kaŗaviru klubu, padejot.

— Kādēļ nenoskuvi bārdu?

— Vai tad tur meitenes arī būs?

☆

— Biedri staršinā, kādēļ man neizsniedz sporta tērpu?

— Vai tad jūs arī esat sportists? — Protams.

— Ko tad jūs spēlējat: futbolu vai volejbolu? — Dambreti.

(„Dadzis", Nr. 4 — 1959.)

☆

Tūrists: — Sakiet, onkulīt, kas šis ir par pilsdrupām? Gribu nofotografēt."

Vecītis: — Ko nu, dēls, māžojies, šitās nav nekādas pilsdrupas, bet, kā teikt, moderniecība (Cirgaļos, Smiltenes rajonā).

(P. J., 19, 8. 59.)

☆

—Kaimiņu kolchozs ierindojas pirmajā vietā olu ražošanā uz 100 ha graudaugu.

— Varbūt viņiem izdevies strauji celt vistu dējību? Vai varbūt viņi izaudzējuši daudz cāļu?

— Nē ,viņi izvēlējušies citu ceļu — samazinājuši graudaugu sējumu platību.

(Druva Nr. 10 — 1959.3

LABĀKAIS PIRKUMS JŪSU MĀJAS APKUREI

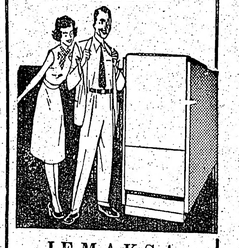

IEMAKSA NAV VAJADZĪGA

Izdevīgi maksājumi uz 5 gadiem,

maksājot gāzes rēķinus:

$14.60 pilnīgi iekārto gāzes apkuri ar gaisa cirkulāciju. Cenā ietelp arī materiāls un darba spēks, kā arī pievienošana dūmvadam pagrabā.

$5.60 mēnesī pieriko gāzes apkuri jūsu krāsnīm. To iespējams pievienot katrai krāsnij.

Pārkārtojumus iespējams izdarīt dažās stundās

Visāda veida apkures ierīces.

SILDĪTĀJU BEZMAKSAS PĀRBAUDE UN APKALPE,

Jūsu gāzes sabiedrība nenodarbina pārdevējus, kas iet no mājas uz māju, piedāvājot attiecīgās ierīces. Tāpat neko nepiedāvā pa telefonu. Informācijai par Ontario Fuel Board licencētiem dabiskās gāzes ierīču pārdevējiem un iekārtotājiem zvaniet vai rakstiet

Sales Department of

Consumers Gas

BĒRNU TRIEKAS

PARALIZI IESPĒJAMS NOVĒRST

Sekas, kas ceļas no bērnu triekas, tagad ir iespējams efektīvi samazināt. Neļaujieties, lai trieka jūs piemeklētu — aizsargājiet paši sevi un jūsu ģimeni ar bērnu triekas potēm.

Trīs potes dod jums aizsardzdzību pret trieku vai mazina triekas iedarbību. Kopš 1955. gada ir sagatavotas potes 3.004.270 personām — trīs potes katrai. Tās ir iespējams saņemt bez maksas pie jūsu ārsta ar Ontario Veselības departamenta starpniecību. Šai laikā paralizes sekas tikpat kā nav vairs manītas, kas ir intensīvas potēšanās rezultāts.

Tagad ir īstais laiks potēties — vasara un rudens ir galvenie gadalaiki, kad bērnu trieka visvairāk izplatās. Nokārtojiet jau šodien potēšanu jūsu ģimenei.

NO ZĪDAIŅA LAIKA LĪDZ 40 GADIEM

Viskritiskākie bērnu triekas iedarbības gadi ir no zīdaiņa līdz 40, un vecākiem. Ir svarīgi, ka ikviens šai vecuma grupā saņemtu 3 bērnu triekas potes. Kontaktējiet jūsu ārstu vai Veselības Departamenta pārstāvi.

ONTARIO DEPARTMENT OF HEALTH

Hon. Matthew B. Dymond, M. D.
Minister

Pudiņu un cepumu pulveri tikai no

Frank Vass, BA
ADVOKĀTS — NOTĀRS
455 Spadina Ave., Apt. 403
(College un Spadina ielas stūrī)
Tel. birojā — WA 2-6111,
WA 2-6112. Toronto.

JA SŪTĀT DĀVANU SAIŅUS PIEDERĪGAJIEM uz LATVIJU, TAD UZTICIET TOS DV GRĀMATNĪCAI, 123 Huron St., Toronto 2 - B, Ontario — Canada.

Pieprasiet cenu sarakstu, sekojiet sludinājumiem.

Abonentu ievērībai Zviedrijā

Latvijas Amerikā abonēšanas maksu lūdzam kārtot ar DV STOKHOLMAS NODAĻU, BOX 220, STOCKHOLM.

LA apgāds

VISĀDAS KRĀSU FILMAS ATTĪSTĪŠANAI UN KOPĒŠANAI.
ĀTRA UN PIRMKLASĪGA APDARE DAŽĀDOS LIELUMOS.
PIEŅEM:
DV. GRĀMATNĪCA, 123 HURON ST., TORONTO 2-B,
Darba laiks no pl. 9—6, sestdienās no pl. 9—1 dienā.

Sen gaidītā grāmata B. PASTERNAKA

DR. ŽIVAGO

Latviešu valodā tulkojis P. KLĀNS, dabūjama par $5.00

DV GRĀMANĪCĀ,
123 HURON ST., TORONTO 2 - B, ONT., CANADA.

DĀVANĀM

- JAUNĀKĀS GRĀMATAS.
- KOKA IZSTRĀDĀJUMI.
- ĀDAS IZSTRĀDĀJUMI.
- KERAMIKA.

DV GRĀMATNĪCA, 123 HURON ST., TORONTO 2-B, ONT.

Atvērta darbdienās no pl. 9—6 vakarā. SESTDIENĀS NO PL. 9—1 DIENĀ.

TRANSPORTA UZŅĒMUMS
BALTIC MOVERS

VIETĒJIEM un TĀLBRAUCIENIEM
Tel. LE 4-1403

Watson's

KRUSTĀM X SĶĒRSĀM
(Patentēts 1945)
FRENCH SHORTS
555

Speciāli piegriezta ērtai valkāšanai, elastīga josta, ērta, pašslēdža „Criss Cross" priekšā, pagatavotas no labas kvalitātes materiāla, ar kokvilnas piejaukumu. Viegli mazgājamas, nav jāgludina, ilgi valkājamas, labi pielaikojamas.

W 2 - 8

Dr. ROMAN PNIEWSKY
Ilggadīga prakse slimnīcās Vācijā, Polijā un Svelcē.
Speciālists iekšķigās, sieviešu un veneriskās slimībās.
3537 PARK AVE., MONTREAL, P. Q., tel. VI 5-7623, Montreal.
Runā vāciski un krieviski. Pieņem no pl. 3—8 vakarā.

B & A PHARMACY
478 PARLIAMENT ST., TORONTO, WA 1-0432
Mūsu uzticamie latviešu klienti mums ir labākā reklāma.
PIEDĀVĀJAM LAIPNĀKO UN ĀTRĀKO APKALPOSANU
MEDIKAMENTI uz LATVIJU no MŪSU VEIKALA. ĀTRA PIEGĀDE
jūsu tuviniekiem un draugiem Eiropā un zemēs aiz dzelzs aizkara. VISI SŪTĪJUMI APDROSINĀTI.
Jūs varat uzticēties: 13.000 saiņu Latviju sasnieguši 10-12 dienās.
INFORMĀCIJAI ZVANIET WA 1-0432
vai pienāciet personīgi.

IEPAZISTIETIES AR KANADU — BRAUCIET AR VILCIENU!
BRAUCIET AR CNR TAGAD
UN MAKSĀJIET VĒLĀK.
$100,- minims. 10% iemaksa — nomaksa līdz 24 mēnešiem; atkarā no atlikuma. Dzelzceļu un kuģu kombinētos braucienus var izkārtot uz nomaksu.
- Plašas apmešanās iespējas dienu un nakti.
- Braucot ar CNR, varat ņemt līdzi bagāžu līdz 150 mārciņām pilnīgi bez maksas.

DIVI LIELI VILCIENI IK DIENAS UZ RIETUMIEM UN AUSTRUMIEM.

SUPER Continental UN Continental

Informācija saņemama un vietas rezervējamas Kanadas Nacionālā dzelzceļa vietējās biļešu aģentūrās.

CANADIAN NATIONAL RAILWAYS

SHRINE
CIRKUS IZRĀDES
no 28. sept. līdz 3. oktobrim.
100 SENSĀCIJU.
Daudzi uzvedumi no Eiropas.
Ik dienas divas izrādes:
pl. 2.15 p. p. un pl. 8.15 vak.
Cenas: Ložās $2.50; zilās $1.75; zaļās un pelēkās $1.00.
LIELĀKAIS CIRKUS PASAULĒ, KUR UZVEDUMI NOTIEK TELPĀS.

MAPLE LEAF GARDENS

PRIEKA DRUSCIŅA

Grāmatas autore pazīstamā igauņu rakstniece
MAGDA PIHLA

Grāmatu ilustrējuši Dainis Miezājs un Alfrēds Brūveris Prieka Druscina (Roomuraasuke) 4 — 9 gadus veca meitene, garām bizēm. stāsta lasītājiem par saviem piedzīvojumiem pilsētā un uz laukiem ,skolā un mājā ,darbdienā un lielajos Dziesmu svētkos. Autore uzmanīgi ieturējusi šo stilu, nekur neiespiežas pieauguša gudrība meitenes bērnišķi — naivajā perspektivā.

Mēs varam sekot ar prieku, kā meitene skaidri izlemo lēmumus un ieņem stāvokli, kur parasti pieaugušais apdomājas. Druscina iepriecē lasītājus ar savu gaišo, skaidro seju un tā ir ģeniāla humora pazīme. Autore simpatizē tēliem ar visu sirdi, blakus komiskiem atgadījumiem mēs sastopam daudz ģeniālas bērna poezijas, viņas fantazijas rotaļu Ozola lapotnes istabā. Beigu stāstā parādītas nacionālas jūtas, kas ir tuvas bērna sirdij un dvēselei.

Šī grāmata ir glīti iesieta — lieliska dāvana bērniem
Cena 2.00 dol.
Dabūjama
DV GRĀMATNĪCĀ
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada

BAZNĪCAS ZIŅAS

DIEVKALPOJUMI ASV

ŅUJORKA

Latviešu ev. - lut. draudze, 562 Second St., Brooklyn 15, N. Y. Dievkalpojumi Betlemes baznīcā.

Svētdien, 27. septembrī, pl. 3 p.p. Betlemes baznīcā Latvijas augstskolas 40 gadu atceres dievkalpojums, māc. R. Zariņš; pl. 6 vak. Bronksas Sv. Toma baznīcā dievkalpojums ar dievgaldu, māc. A. Ozols.

CIKĀGA

Cikāgas latviešu ev. - lut. Ciānas draudzē, 5015 W., Ferdinand Māc. A. Rautenšilds.

27. septembrī, pl. 10 bērnu dievvārdi un svētdienas skola; pl. 11 dievkalpojums ar dievgaldu.

Aurorā (Ill.) 27. septembrī, pl. 3 p.p., 420 Dawners Pl., Mūsu Pestītāja baznīcā dievkalpojums un svētdienas skola.

Māc. A. Sudars, 1030 — 39 Ave. Belwood, Ill.

Cikāgas latviešu ev. lut. Miera draudzes dievkalpojumi katra mēneša 1. un 3. svētdienā, pl. 1 dienā lietuviešu baznīcā, 2225 W. Cermak Rd.

Māc. Pāvils Kirsons, Meivudā, Ill., tel. FI 2-2420

Sv. Pāvila ev. - lut. draudzes dievkalpojumi mēneša 2. un 4. svētdienā, plkst. 10,30 dienā Cikāgas luterāņu semināra baznīcā, 1644 So., 11th Ave.

Cikāgas latviešu baptistu draudzes dievkalpojumi katru svētdienu, plkst. 11 dienā, 5000 W. Ohio St., māc. A. Stefenbergs.

Jaunatnes sanāksmes katru svētdienu pl. 9,30 no rīta. Lūgšanu dievkalpojumi katru sestdienas vakaru, pl. 7,30.

Māc. J. Turks, Kalamazū, 903 Hazard Ave., tel. 44619.

Lansing Kolledžas lut. baznīcā mēneša 1. svētdienā, pl. 2 dienā, bērniem pl. 1,15.

Elkhartā, Ind., reizi mēnesī svētdienas vakarā, YMVA's telpās, 120 W. Lexington Ave.

Māc. A. Plebalgs, Kalamazū, 328 S. Rose St., tel. 4-8255.

Kalamazū Cīānas luterāņu baznīcā, 523 Pine St., mēneša 2. un 3. svētdienā, plkst. 10 no rīta.

Māc. J. Lazda, 60 Dennis Ave., S. E. Grand Rapidi.

Dievkalpojumi latviešu ev.-lut. Vienības draudzes baznīcā katru svētdienu plkst. 1 p. p.

Kalamazū sv. Jāņa ev. - lut. draudzei mēneša 2. un 4. svētdienā Trīsvienības baznīcā, pl. 2 dienā, bērniem pl. 1,15.

Dievkalpojumi Cikāgas ev. - lut. latviešu Sv. Jāņa draudzes baznīcā — 1540 N. Spaulding

Minneapoles St. Paula latviešu ev.- lut. draudzes dievkalpojumi savā dievnamā 3152 S. 17th Ave. katru svētdienu, pl. 11 no rīta. Tēv. P. Langins.

Māc. G. Straumanis, 1444 N., Kedzie Ave., Chicago 51, Ill.

MELVOKI

Melvoku latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojumi katru svētdienu, pl. 2.00 dienā Faith ev. - lut. baznīcā, 1000 S. Layton Bulv. Māc. J. Meisters. Svētdienas skola dievkalpojuma laikā. baznīcas sabiedriskajās telpās. Ave. — notiek katru svētdienu, plkst. 3 p. p.

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Prāv. A. Mītulis, 66 Gordon Ave., Port Arthur, Ont., tel.: 4-0302.

TORONTO

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX 9-3331, Toronto Sv. Andreja baznīcā, Carlton un Jarvis ielu stūrī. Tel. WA 4-1563.

Svētdien, 27. septembrī, plkst. 11.00 no rīta dievkalpojums.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto. Ont., tel. LE 6-2510.

27. septembrī, plkst. 2 p.p. dievkalpojums Sv. Jāņa baznīcā.

Māc. A. Briedis, 191 Ferris Rd., Toronto tel. PL 7-2739.

Toronto Austrumu ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

27. septembrī, plkst. 2,30 p. p., Plaujas svētku dievkalpojums. Dziedās Austra Holcmane.

Pēc dievkalpojuma, pl. 3,30 draudzes vakars baznīcas zālē.

HAMILTONĀ

Māc. E. Pavasars, 209 E. 38th St., Hamilton, Ont. Tel. Fulton 3-1182.

Hamiltonā, Latviešu ev. - lut. Kristus draudzē, Sv. Trisvienības baznīcā, 18 Victoria Ave., S., tel. CE 2-2385.

Piektdien, 25. septembrī, plkst. 7,30 vakarā, jaunatnes jaunākās grupas stunda, 109 Ferguson Ave., South.

Svētdien, 27. septembrī, plkst. 5,30 vakarā garīgs koncerts ar L. Gleškes (soprāns), I. Gleškes (vijole) un A. Silkovskas (ērģeļu pavadījumi) piedalīšanos. Pie ieejas lūgts ziedot, sākot no 50¢.

Ceturtdien, 1. oktobrī, plkst. 7,00 vakarā, draudzes bībeles stunda baznīcas blakus telpās.

Kristīts Uldis Ainis Dāboliņš, Viļa un Elgas dēliņš.

HAMILTONAS LATVIEŠU BAPTISTU MISIONĀRU

dievkalpojumi notiek Stanley Ave., baptistu baznīcā. Sniedz visus garīgus paskaidrojumus.

Bībeles studēšana un lūgšanas stundas katru nedēļu. JA 9-1097.

VINIPEGĀ

Māc. Fr. Ruperts, 729 Jessie Ave., Winnipeg 9, Manitoba. Tel 2-5512. Vinipegas latviešu ev. - lut. sv. Krusta draudzē, Sv. Pēteŗa baznīcā, Ellice un Sherbrook ielu stūrī.

OTAVĀ

Māc. Edg. Lange, 364 Pleasant Park Road, Ottawa 1 Ontario. Tel.: RE 3-3906

Latviešu ev. - lut. Miera draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Pēteŗa baznīcā, Sparks ielā.

Māc. Ed. Ķeŗģis, 153 Bancroft Dr., Sudbury, Ont. Tel. OS 3-3284.

Sadberijā svētdien, 27. septembrī, plkst. 13, Sv. Jāņa baznīcā (232 Pine St.), dievkalpojums

Timminsā svētdien, 4. oktobrī, plkst. 13, Sv. Jāņa ETAINN rī, plkst. 15, lut. baznīcā (Spruce St.), dievkalpojums.

MONTREALA

Māc. V. Sēters, 4571 Coolbrook Ave., Montreal, P. Q. Tel. HU 4-8394. Dievkalpojumi Presbiteriāņu baznīcā, Hutchison un Viateur ielu stūrī.

4. oktobrī, plkst. 11 no rīta, Plaujas svētku dievkalpojums draudzes lauku īpašumā Tērvetē.

Māc. Arturs Voitkus, 3438 Rosedale Ave. Tel. HU 9-3224. Dievkalpojumi Redeemer baznīcā.

Svētdien, 27. septembrī, plkst. 1,30, dievkalpojums. Sprediķis: Jautājumi un atbildes.

Trešdien, 30. septembrī, plkst. 8,00 vakarā, Bībeles stunda draudzes namā.

ST. KATARĪNĒS

Māc. J. Prauliņš, 22 Academy St., Apt. 3, St. Cahtarines, Ont. Tel. MU 5-5098.

Niagarā (Ont.) latviešu ev. - lut. draudzē 4. oktobrī, pl. 2 p.p. Plaujas svētku dievkalpojums ar dievgaldu, anglikāņu Sv. Jāņa baznīcā ,580 Portage Rd.

Londonas latviešu ev. - lut. draudzē 27. septembrī, pl. 1,30 p. p., dievkalpojums ar jaunievēlētās draudzes pārvaldes ievešanu amatā. Dziesmu lapiņas.

EDMONTONĀ

Māc. Elmārs Caune (10990 - 125 St. Tālr.: HU 8-1693, Edmonton, Alta).

Iesvētīšanas dievkalpojums ar dievgaldu un kristībām Edmontonas latviešu sv. Jāņa draudzē, 10759 - 96 ielā, svētdien, 27. septembrī, plkst. 12.45. Piedalās māc. Oskars Kleinbergs no Losandželosas. Mūzikāli priekšnesumi, dziesmu lapiņas.

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās pl. 3 p.p. un trešdienās pl 8 Bībeles vakari Walmer Road baznīcas telpās.

TORONTO LATVIEŠU MISIONE

Latviešu misijas kārtējie dievkalpojumi Toronto notiek sestdienās plkst. 8 vak., 14 Parkroad misijas namā (Bloor pazemes pieturas tuvumā). Svētdienu rītos no pl. 10,30—11,00 garīgs radio raidījums — Brīdis ar Dievu, viļņu garums 1350 Ošavas raidītājs. Tel. AM 1-4218

LATVIJAS AMERIKĀ pārstāvis ST. KATARĪNĒS

H. Greble, 85 Maple St., St. Catharines, Ont., kārto abonementu, sniedz un pieņem informāciju.

Nupat saņemtas jaunas GRĀMATAS

J. Ziemeļnieka — KOPOTAS DZEJAS	$7.00
A. Niedras — ZELTA VĀRTU PILSĒTA	$3.40
R. Bangerska — MANA MŪŽA ATMIŅAS, II d.	$5.20
I. Gubiņas — ZELTA IELEJA	$3.00
V. Strēlertes sakārtoj. — LATVIEŠU TAUTAS TEIKAS	$4.25
U. Ģērmaņa — LATVIEŠU TAUTAS PIEDZĪVOJUMI	$5.50
O. Dūna — JUVIKAS ĻAUDIS, I-II-III	$10.00
A. P. Mierkalna — PURPURA SIRDS (dzejas)	$3.50
VARENAIS BĒTHOVENS	$8.00

DV GRĀMATNĪCĀ,
123 Huron St., Toronto, 2-B, Ontario, Canada.
Darbdienās no pl. 9—6 vak., sestdienās no pl. 9—1 dienā.

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada
Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ
līdz ..... uz ..... mēnešiem ar šādu adresi:
Mr., Mrs., Miss .....
Adrese: .....
Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $ .....
..... abonementa uzņēmšanai — pagarināšanu (Nevajadzīgo svītrot)
Parakstīts .....
Abonēšanas maksa: $1.50 par 1 mēn., $4.50 par 3 mēn., $8.50 par 6 mēn., $16.00 par gadu.
Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savus maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanagi, 123 Huron St. Toronto, Ont., Canada, vai ar galveno pārstāvi ASV — A. Lāce, 101 Brightwater Court, Brooklyn 35, N.Y., U.S.A.

RAŽENS NOVADS

ASV 3. SKAUTU NOVADS SAVĀ GADSKĀRTĒJĀ VADĪTĀJU SANĀKSMĒ PĀRVĒL SAVU VADĪBU

Skautu vadītāju sanāksmi, kurā piedalās divdesmitviens 3. skautu novada vadītājs, atklāj un vada novada pr-ks vad. A. Artmanis. Sanāksmē piedalās arī latviešu skautu augstākais pr-ks A. Ozols, kas savā uzrunā cildina 3. novadu, kā jendas ražīgāko vienību. Ar pagājušā gada darbību iepazīstina novada pr-ks A. Artmanis: novadā aktīvi darbojas 23 vadītāji un 9 vad. v., kuru pārraudzīšanā atrodas 236 skauti no 5 skautu vienībām. Novada mērogā sarikota roveru-lielgaidu sagaita, vadītāju apspriede, roveru-lielgaidu pirmnieku kursi, roveru cilts pārdomu nakts, kopnieku-kopnieču kursi, vadītāju nometne, gadskārtējā novada nometne un vēl citi sarīkojumi.

Novada skauti piedalījušies arī palīdzības darbā, nosūtot $20,20 latviešu skautu atbalstam Vācijā un $25,00 tautiešu atbalstam Sibirijā. Nākamajam darbības gadam par novada priekšnieku vienbalsīgi ievēlēts līdzšinējo A. Artmani, par mazskautu vecāko, vad. E. Avotu (Grand Rapidi), cilts virsaiti vad. F. Sīpolu (Detroita) un novada vecāko, vad. J. Kesteri (Kalamazū). Par novada sekretāru darbosies vad. R. Rollis (Kalamazū).

Sapulce daudz pārrunu un debašu veltī nākamam darbības gadam. Ieteic rīkot Gaŗezera kursus, nometņu māku kursus, vadītāju nometni un vēl citas darbības sanāksmes. 1960. gada novada nometni rīkos Saginavā. Vadītāju atzinums tika izteikts latviskās audzināšanas programmas iedzīvināšanai.

„Liels vīrs" — liels slinkums

Krievs V. Paporovs ielikts Latvijā vieglā „septē" — par republikas paukošanas sekcijas prezidentu (algots amats). Par v... ...šanos „Sports" un citi laikraksti vēsta šādi:

„Viņa vienaldzīgo stāju labi raksturo fakts, ka nesen notikušās republikas paukotāju sacīkstēs Rīgā un republikas izlases komandu cīnās Jelgavā Paporovs neturēja par vajadzīgu ierasties. Fiziskās kultūras institūtā, kur strādā 4 augsti kvalificēti paukošanas speciālisti, un viens no tiem ir Paporovs, pēdējos gados neviens no institūta audzēkņiem nav uzrādījis kaut cik ievērojamus sasniegumus. Paukošanas sekcija pastāv gandrīz vienīgi formāli. Darbību izbeigusi Spartaka sekcija. Dinamo sekcija likvidēta, treneŗu štatu samazināšanas dēļ nīkuļo ASK paukošanas sekcija. Liepājā, kur strādā vairāki algoti treneŗi, nav vairs inventāra. Rēzeknes pilsētas FK un SK pr-js Lācis ļāvis pilsētas paukošanas sekcijai pilnīgi izirt. Daudzi republikas vadošie paukotāji t... nējas neregulāri vai pat nemaz (Locis, Beitāgs, Kupča).

Galvenā atbildība par visu gulstas uz republikas paukošanas sekcijas prezidentu Paporovu."

Kā redzams, nekas neiet pēc plāna un grafikas. Paporovam par šādu sūdzēšanos arī ne silts, ne auksts. Krieviņš prezidenta krēslā jūtas ļoti labi.

Vad. A. Ozols (Detroita) ierosina vienkāršot noteikumus par latvisko pārbaudījumu izturējušo skautu saktiņu piešķiršanas apstiprināšanu. Skautu vadītāji pieskaŗas arī skautu žurnālu „Ķegums" un „Ugunskurs" abonēšanas veicināšanas jautājumam.

Boķis.

KANADIEŠI GRAND RAPIDOS

Toronto Latviešu YMCA's sportisti jau vairākus gadus no vietas dodas ciemos pie latviešu sportistiem Savienotajās Valstīs. Šoreiz „kanadiešu" ceļa mērķis bija Grand Rapidi, kur notika ALJA's kongress, un šī kongresa ietvaros — sporta sacīkstes basketbolā un futbolā.

Rīkotāji bija rūpējušies par skaistu sacīkšu zāli, tikai nelaimīgā kārtā grīda bija tikko lakota, un sportisti jutās kā slidotavā. Tas lielā mērā paralizēja sportistu kustību laukumā.

Sacensības atklāja Grand Rapidu sporta kopas vaditājs J. Daukša un pasniedza torontiešiem ziedu velti, bet viesi revanšējās ar latviska standartiņa pasniegšanu. Pirms sacīkšu sākuma sportistus un skatītājus iepazīstināja ar mūsu daudzkārtējo izlases un Eiropas meistarkomandas basketbolistu Maksi Kazaku, kas vadīja YMCA's jaunatnes vienību.

Pirmā sacensībā tikās jaunatnes vienības, spēlējot divas reizes pa sešpadsmit minūtēm. Ievērojot to, ka „kanadieši" bija tikai sešu spēlētāju sastāvā un daļa spēlētāju tikai nesen sākuši savas basketbolistu gaitas, viņu debija jāatzīst par ļoti sekmīgu. Grand Rapidu jaunatnes vienība, kas paslaik ir viena no spēcīgākām Savienotajās Valstīs, uzvarēja pārliecinoši ar 47:22 punktiem (27:10). Grand Rapidu vienībā spēlēja: U. Felkers, kas ir arī latviešu izlases basketbolists ASV, V. Felkers, Grasmanis, Valte, Fricsons, Purgailis un Judenis. Felkers ieguva 11, bet Jansons 12 punktus. YMCA's vienībā spēlēja: J. Zentiņš, E. Petmanis, A. Zaķis, E. Pelše, A. Skranda un V. Ezers. Sekmīgākie punktu guvēji YMCA'i bija Zentiņš ar 10 un Pelše ar 6 punktiem.

Otrā spēlē tikās „vecie", lai gan jāatzīmē, ka Grand Rapidu pamatvienībā spēlēja 5 jaunatnes spēlētāji. Spēlē no sākuma līdz beidām dominēja mējinieki — viņu uzvara netika ne brīdi apdraudēta. Rezultāts pilnā mērā tomēr nerakstu ro spēles gaitu, jo reti ir iespējams redzēt tādu neveiksmi iemetienos, kāda šoreiz vajāja viesus. Rezultāts 60:32 (34:16) Grand Rapidu vienības labā. Grand Rapidu vienībā spēlēja un punktus guva: Ābele (7), Mednis (8), U. Felkers (19), V. Felkers (3), Grasmanis (15), Visockis (2), Jadovics (6) un Purgailis. YMCA's komandā spēlēja: E. Petmanis (12), Brīmanis, Groskaufmanis (5), Rasiņš (2), Uiska (4), Vāgnērs (2), Mazūrs (2).

Spēle bija ļoti draudzīga. Sacīkšu tiesneša pienākumus bija uzņēmies Rops. Sacīkstēs noraudzījās arī labs pulciņš skatītāju.

Z.

SESTAIS VILNIS

PA SLEPENO AĢENTU NOSLĒPUMAINAJĀM UN BĪSTAMAJĀM GAITĀM

XII

PULKVEŽA BUTILKINA IZDARĪBAS

„Nepūlieties, biedri Butilkin!" Bērziņa zalkša aukstajās acīs pēkšņi uzliesmoja dusmu zibens. „Man galu galā vienalga, ko jūs iesāksit ar manu kapitanu Gaili. Kā jūs, tā arī es taču strādājam mūsu dzimtenei un biedram Staļinam. Pēc stundas man jābūt Kremlī . . ."

„Pie biedra Staļina?" Butilkins zināja, ka Ceturtā biroja Direktors ir viens no nedaudzajiem sarkanarmijas virsniekiem, kas bieži savus slepenos ziņojumus nodod mutvārdos tieši pašam Staļinam.

„Jums, pulkvedi, nekā nevar noslēpt," Bērziņš manīja, ka Butilkins jau vienu-kāju iebāzis viņa izliktajā slazdā. „Bet jūs pats zināt, ka par tādām lietām nemēdz runāt. Tā kā jūs ieskatu par savu draugu, domāju, būtu labi, ja pasargātu jūs no nevēlamām nepatikšanām. Jūs pats varat iedomāties, kas notiktu, ja pēc kapitana Gaiļa notiesāšanas izrādītos, ka kāds no jūsu virsniekiem vai nu pārcenties — apcietinājumā sācis pļāpāt — vai bijis vienkārši nodevējs. Es nezinu, vai biedrs Maļenkovs un arī jūs tādā gadījumā ar bārienu vien cauri tiktu. Respektējot jūsu draudzību, es gribētu ieteikt vislielāko uzmanību. Es zinu, pulkvedi, ka jūs esat tāds pats padomju patriots kā es — dzimtenes un partijas labums jums dārgāks par tēvu, brāļa vai paša dzīvību." Pēdējos vārdus Bērziņš izrunāja tik lēni un uzsvērti, ka pat Čekas pulkvedis Butilkins izbrīnā nezināja neko labāku darīt, kā mechniski atkārtot:

„Jā, par tēvu, brāļa vai paša dzīvību!" Atpogājis biezā vilnas frenča apkakli, Butilkins piebilda: „Jums, biedri Bērziņ, varbūt taisnība. Bet kā jūs zināt, ka jūsu kods un pavēles bija arī manas daļas rīcībā?"

„Mīļais Butilkin, kā man, tā arī jums ir sasodīti nelāgi amati. Bieži mēs zinām vairāk nekā paši vēlētos zināt. Ja jūs domājat, ka Gailis ir vainīgs, — šaujiet viņu nost kaut vai šodien. Bet vai nebūtu prātīgāk palaist viņu atkal brīvībā, paturēt labi acīs un nogaidīt, kamēr ūdens noskaidrojas?"

★

Butirku cietuma komandants bija pārsteigts, kad piecos pēcpusdienā īpašs pulkveža Butilkina kurjērs atveda pavēli:

„Nekavējoties atbrīvot sarkanās armijas kopitanu biedru Georgu Gaili. Visu uz viņu attiecošos saraksti iznīcināt."

Vēl pārsteigtāks bija 312. kameras iemītnieks, kad, izejot pa cietuma vārtiem, vakara krēslā viņš ielas pretējā malā ieraudzīja melnu automobili.

„Nāciet šurpu, kapitan," kāda nepazīstama balss komandēja: „Kāpiet pakaļējā sēdeklī, mēs jūs aizvedīsim mājās." Juris Gailis velti tumsā centās saskatīt runātāja seju. „Jums ar goda vārdu jāapsola nevienam neizpaust, ka esat bijis Butirkos. Šis solis mums bija nepieciešams, lai maldinātu kādu nodevēju. Tas ir viss. Man ļoti jānožēlo, ka nevarēju jums aiztaupīt šīs neērtības. Vēlaties papirosu?" — pāri masīnas sēdeklim kāda roka Gaiļa klēpī iemeta smagu sudraba portsigāru un sērkociņus. Kapteinis Gailis, ne vārda neteikdams, mēģināja aizdedzināt papirosu, bet sērkociņi neparko negribēja uzliesmot.

„Te ir šķiltavas. Ja mūsu Maskavas spičku kombināts neuzlabos kvalitāti, tad nudien būs jāsabāž Butirkos visi direktori un sabotažniki," slēgto mašīnu piepildīja pulkveža Butilkina dobjie smiekli. „Te ir mans telefona numurs. Jums, biedri, būs jāmēģina piekāpt manā kancelejā, lai mēs to gadījumu noformulētu un uzskatītu par nebijušu."

Pulkvedis Butilkins, brīdi klusēdams pārdomāja šīsdienas notikumus. Ne jau Roberta Bērziņa ameklējuma dēļ Juris Gailis tik pēkšņi atstāja Butirkus. Butilkinam bija daudz svarīgāks iemesls rīkoties ātri un mēģināt paša spēkiem apslāpēt nepatikamos dūmus, kas tik viegli varēja pārvērsties ugunī, kur pāris dienās varētu sadegt viņa paša tik grūti izcīnītā karjēra un pienākt gals dzīvei, ko nezēlīgais Minskas kalēja dēls tik ļoti mīlēja . . . Tieši pusdienas laikā Butilkins bija saņēmis no Rīgas radiogrammu:

„Latviešu Politpārvaldes tīrīšanas akcijā apcietināts arī Valentīns Šķerbakovs."

„Nav labi, ja cilvēks zina pārāk daudz! Patiešām nav labi . . . ," Butilkins klusu piebilda. Čekas majors Šķerbakovs zināja pārāk daudz. Jā, arī Ceturtā biroja kodu.

Viņš zināja arī to, ka Rīgā ieradies jaunais „TASSA ziņu aģentūras pārstāvis" Jevģenijs Jemeljanovs. Pārbraucot Latvijas robežu, Ceturtā biroja kapteiņa Viļa Krūmiņa kabatā bija diplomāta pase, kas nepārprotami liecināja, ka Jevģenijs Jemeljanovs ir ceļā uz Rīgu, lai tur pie padomju sūtniecības stāstos nesen uz Maskavu aizsauktā „redaktora" Jablonska vietā. Bet kā Butilkins, tā arī Šķerbakovs zināja, ka Ceturtā biroja īpašu uzdevumu virsniekam kapitanam Vilim Krūmiņam Rīgā sešu mēnešu laikā bija jāliek pamati akcijai „Pēcpusdienas tēja.". Nebija šaubu, ka šis „Pēcpusdienas tējas" autors bija pats biedrs Staļins.

JAUNAIS TASSA RĪGAS REDAKTORS

Es ceru, ka lasītāji man piedos pakavēšanos Roberta Bērziņa tuvāko līdzstrādnieku atstāto atmiņu ekskursijā Maskavā. Šie fragmentārie epizodi ne vien labi raksturo pulkveža Sēja pretspēlētāja stāvokli Kremlī, bet dod mums arī iespēju atsaukt atmiņā vīru, kas nodibināja sarkano gaisa floti — latviešu ģenerāli Alksni, kā arī palīdzēs objektīvi vērtēt Kremļa slepeno aģentu lielo spēli akcijā „Pēcpusdienas tēja". Ir jābrīnās, cik gadu tecējumā Kremļa slepenā dienesta metodes lielos vilcienos ir palikušas gandrīz nemainītas. Gluži tāpat kā kapteinis Vilis Krūmiņš rīkojās realizējot „Pēcpusdienas tēju," daudzus gadus vēlāk pēc tās pašas Roberta Artura Bērziņa vecās spiegu rokasgrāmatas rīkojoties, pulkvedis Rogovs Kanadā noorganizēja sensācionālo atomspiegu tīklu. Tāpat Londonā un Sav. Valstīs Kremlim nenācās grūti atrast nodevējus, kas vēstures ratam kādu laiku lika griezties šķietami Maskavas labā.

Turpinājumā:

„PĒCPUSDIENAS TĒJA"

KAS IR ŠIS VĪRS?

MAINĀS LAIKI, MAINĀS TIKUMI

Mūsu spiegu stāstu autors Aleksandrs, nododot publicēšanai šo attēlu, raksta:

„Šinī attēlā, kas 1937. gadā publicēts pad. presē, redzami divi viri. Lielais lasītāju vairums droši vien pazīs bijušo „tēvu un skolotāju" Josifu Visarionoviču Staļinu. Bet kas ir smaidīgais vīrs viņam blakus?

Jums atļauts minēt trīs reizes! Pirmais un arī pēdējais pareizās atbildes iesūtītājs saņems kāda latviešu nekustamu īpašumu biroja dāvāto naudas balvu — katrs vienu sidraba Kanadas dolaru.

Lai minēšanu padarītu vieglāku, še daži citējumi, ko, amatus pildot, teicis otrs vīrs 1938. gada jūnijā Ukrainas komūnistu partijas kongresā:

„Tagad mums jāturpina iznīcināt visas mūsu ienaidnieku paliekas, lai kur viņi atrastos..."

Jūsu lieta ir svēta .Tas, kuŗa roka trīcēs, kas apstāsies pusceļā, kuŗa ceļi ļodzīsies, iekams viņš nebūs iznīcinājis desmitus un simtus mūsu ienaidnieku, tas novedīs revolūciju briesmās. Tas, kas mēģinās taupīt dažas mūsu ienaidnieku dzīvības, tas par to samaksās ar simtiem tūkstošiem mūsu labāko dēlu un tēvu dzīvībām. Mūsu stiprums ir partijā, ko vada cilvēces ģenijs — mūsu lielais Staļins.

Lai dzīvo mūsu boļševiku partija! Lai dzīvo mūsu ģeniālais vadonis — lielais Staļins!"

Lielākie alus dzērāji

Lai gan par pasaules lielākajiem alus izdzērājiem mēdz uzskatīt vāciešus, statistika tomēr pierāda, ka neapstrīdami vadošo vietu pasaulē ar 140 litriem gadā uz galvinas ieņem beļģi. Viņiem seko luksemburgieši (122 litri alus gadā uz katra iedzīvotāja), jaunzēlandieši (93 litri), angļi (77 litri), dāņi (66 litri) un tikai tad seko vācieši ar 62 litriem alus gadā uz katra iedzīvotāja. Vācijā toties pēdējos 5 gados par apmēram 30% pieaudzis stiprāku padzērienu (konjaka, liķieru, degvīna u. t. t.) patēriņš, un caurmērā ik gadus katrs vācietis tagad nožūpojot vismaz 6 litri šo stipro padzērienu.

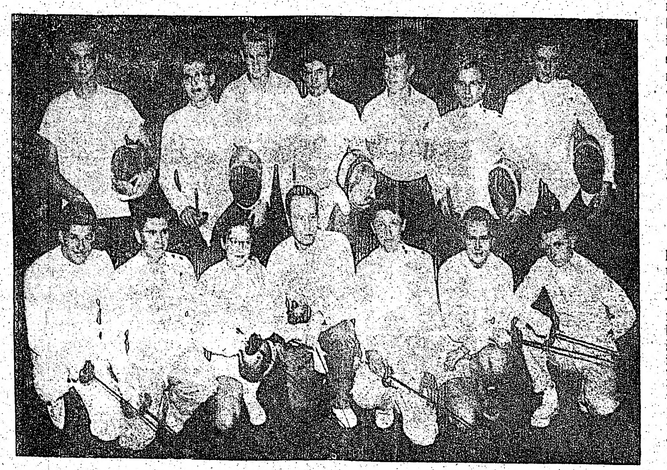

Bostonas DV paukotāji gatavojas savai 10 gadu darbības atcerei 17. oktobrī. Sacīkstēm speciālu balvu ziedojis arī Olģerts Kutceris. Ballei galdiņus rezervēt var pie Skaidrītes Skaģeres (Tel. JA 2-0323). Atceres akts — 16. oktobrī, pl. 3.00 p. p.

KĀ ES GANDRĪZ NOPIRKU LIELU ZEMES PLEĶI

„Labi paēduši, iepirkto māju morgidžas samaksājuši, iegādājušies stereo grammofonus un apmainījuši veco autiņu pret visjaunākā izlaiduma modeli, diezgan daudzi tautiešu šogad vismaz Toronto, pārpilnības vēju dzīti, niesaprotamā kārtā sākuši virzīt savas laulības dzīves laivas uz bīstamām klintīm. Padāmājiet arī jūs, un jūs būsit pārsteigti, cik daudzi jūsu tuvākie vai tālākie paziņas jau virināju vai virinās tiesu iestāžu durvis, lai pēc formālitāšu nokārtošanas sāktu jaunu slavenu posmu savā dzīvē, kā šķirteņi un šķirtenes," tā, man laivā sēdot un necilus asarīšus makšķerējot, stāstīja mans draugs Ilmārs J. Viņš pagaidām ir vecpuisis. Pamatojoties uz pašu iniciātīvu savākto statistiku, J.domā, ka nemaz neesot liela jēga precēties, jo šodien šķiršanās esot lielākā modē nekā precēšanās. Tā, redziet, makšķernieki kādreiz uz ezera, nervus pūtinot, nenodarbojas ar zivkopību vien, bet iemet acis arī tik svarīgā tautkopības jautājumā. Es gan Ilmāru mēģināju pārliecināt, ka lietas nemaz nav tik trakas un ka velns nav nemaz tik melns, kādu viņš te saulainā rītā pie Oriljas uz ezera cenšas man to mālēt, bet Ilmārs nav tik viegli pārliecināms. Viņš atļāvās aizrādīt, ka nupat manis pieminētā kopīgā ģimenes makšķerēšana esot rezultums, kādu ar uguni grūti atrast. Es nevaru būt tāds pesimists, kāpēc Ilmāra J. filozofējumu par šķiršanās drudzi iekatu par vecpuiša sarūgtinātās sirds propagandas izplūdumu.

Manu paziņu lokā, vismaz pagaidām, par šķiršanos domā tikai pāris ģimeņu. Esmu pārliecināts, ka arī tur nekas neiznāks, jo partneŗi nekādi nevar vienoties, ko iesākt, jeb kā sadalīt līdz šim laimīgās laulības augļus — bērnus. Lai dabūtu Ilmāru uz gaišākām domām, liku galdā savas kārtis: „Un cik gan daudz latviešu ģimenes vēl šoruden laiā saskaņā, pa starpām gan drusku pastrīdoties, brauks ārā uz ziemeļiem baudīt dabas jaukumus un ar vienu aci palūkoties, vai par bargina cenām nevar nopirkt kādu skaistu plekīti zemes, lai tad, kopīgi taupot, uzceltu tur glauni glaunās vasarnīcas un dzīvotu laimīgi kopā līdz sirmam vecumam.

Patiešām, visiem, kas saslimuši ar šķiršanās sērgu, es vaŗu silti ieteikt labāk izlietot savus gaišos talantus, meklējot lētus un dārgus apbūves gabalus, kuŗos kopīgi ielikt visu savu enerģiju, rīkojoties tāpat kā pirms desmit gadiem Kanadā iebraucot, kad sirdīgi plēsōties uzcēla oazes, kuŗās īsajos atpūtas brīžos atpūtināt sabendētos nervus. Tuvāk par 100 jūdzēm no Toronto jau neko prātīgu par lētu naudu nedabūsit, bet jo tālāk uz ziemeļiem, jo zeme lētāka. Arī „heifivera" slimniekiem tur vismāz nedēļu nogalēs nebūs jāšķaudās un jāstaigā apkārt ar sarkanu degunu un asarām acīs.

Pagājušajā nedēļā kāds cits draugs man piezvanija un teica: „Šito gan nedrīkstētu laist garām: 119 akru, 160 jūdžu no Toronto, netālu no Huntsvilles. Viss zemeņ gabals apaudzis liediem kokiem, pat divas budkas, kas gan drusku jāpielabo, nāk līdzi. Un cena kopā $2.000,- ar $700,- iemaksu. Atlikumu var maksāt trīs vai četrus gadus." Un tā es, daudz nedomādams, sēdos autiņā un aizbraucu arī apskatīt to lielo zemes pleķi. Patiesi, viss bija kā draugs stāstīja. Pat maza upīte tek cauri un pāris jūdžu attālumā ir Bear Lake un neskaitāmi citi ezeriņi. Vieta atrodas pie 518. ceļa, starp Huntsville un Parry Sound. Ideāla vieta medīšanai, un nodoklis ir tikai 6 dolari gadā. Turpat pie baļķu būdas, kur nakti var pārlaist kāds ducis vīru, ir arī labs dzeŗamais ūdens, tikai elektrības nav. Bet kas gan tagad atomu laikmetā domā par elektrību. Izpriecājies par jauku mežu un jauko vietu, sāku domāt, ka bez šāda īpašuma nekāda kultūrāla dzīvošana nemaz nev iespējama. Un tad nāca nepatīkama atgriešanās reālitātē — es īpašumu būtu noteikti pircis, bet, lūk, man trūkst tieši tie 700 dolari, kas vajadzīgi iemaksai. Un tā man gribot negribot pagaidām vēl jāatsakās no privātā medību un atpūtas īpašuma iegādes skaistajos ziemeļos. Īpašums vēl ir pārdodams, un es nemaz nebūtu pārsteigts, ja kāds no mūsu klubiem vai arī kādi pieci vai desmit veciši samestos kopā un to pleķi nopirktu — būtu vieta ne vien kur pamedīt, bet arī drošība, kur paglābties, kad pēc Chruščeva ierosinājuma Rietumi būs likvidējuši savus bruņotos spēkus. Ja kādam par to pleķi ir interese — paprasiet man, pastāstīšu, kā turp aizbraukt.

★

Pastā vēstules kādreiz arī nomaldās, jo kā gan lai es citādi izskaidroju, ka informācija par 29. augustā Hamiltonā notikušajām šaušanas sacīkstēm tikai tagad ir manās rokās. Mūsu drauga Z. Upītes vēstījuma ilgais ceļojums tomēr nemaz negroza šo sacīkšu rezultātus. Vēstulē teikts, ka trīs klubu eksternās sacensībās Hamiltonā piedalījušies 23 šāvēji. Māla baložu šaušanā torontiešī: M. Rengarts, A. Tropiņš un hamiltonietis Z. Jakovičš atzīmējuši vienādus rezultātus — sašāvuši 20 no 20 iespējamiem.

Dubultbaložu šaušanā labākais bijis A. Zilgalvis, otrā vietā A. Dizenbachs un trešajā — M. Rengarts. Vienību sacensībā uzvarējuši torontieši, atstājot otrā vietā Hamiltonu, bet katrīnieši mierīgi šamierinājušies ar goda pilno trešo vietu.

Mazkalibra šaušanā hamiltonieši — V. Krauklis un Z. Lapuķis dalījuši zelta un sudraba medaļas, bet E. Rosts no Katarīnām pievācis lielo bronzas medaļu. Tā mazkalibra ieroču šaušanā vienībām Hamiltona izcīnījusi pirmo vietu, atstājot otrā vietā St. Katarines klubu un pēdējā vietā torontiešus. Sacīkstes ar vērtīgām balvām atbalstījuši: Dr. G. Drillis, Dr. E. Grabis, V. Tukleris, O. Ieviņš, E. Ozols, V. Andersons, J. Stanga, E. Emsiņš, K. Ozoliņš, M. Zitmanis, Z. Lapuķis, un J. Jaunzemis

★

Rudens braucienos braucot uz Moon River pēc maskijiem, variet apstāties un uzcept līdzi panemtās jaktsdesas Six Mille Provincial Park. Tas atrodas tieši 103. ceļa malā, kādas 7 jūdzes no Port Severnas un kādu pusjūdzi no „Rīgas". Parkā pietiekami daudz sausas malkas, lai jūs uz tur uzmūrētiem pavardiem varētu pagatavot maltīti, nodzerties garšīgu avota ūdeni un izstaipīt pagarajā braucienā notirpušās kājas. Skaistā rudens daba nāk līdzi kā pati par sevi saprotama piedeva. Un pie laivu stekļiem, pamērcējot tārpu vai pasviežot spiningu, jūs varat piedzīvot pārsteigumus tāpat kā tas vecītis, kas pagājušā nedēļā tur izvilka 10 mārciņas smagu līdaku un piecas minūtes vēlāk gandrīz tikpat smagu maskiju.

A. Pelēkais.

Sviesta kari Vācijā

Tā jau saka, ka pelei ar pilnu vēderu pat milti šķietot rūgti, un Rietumvācijā jau vairākus gadus rit asas polēmikas par vietējā sviesta kvalitāti. Sviests esot par daudz ūdeņains, vai arī dārguma dēļ ilgi nostāvoties saldētavās, u.t.t. Lūk, dažu vācu patērētāju domas par Vācijas sviestu, kas pazīstams ar nosaukumu „Deutsch Markenbutter": Holandes lētākais margarīns garšo un smaržo labāk par mūsu sviestu; dāņu sviests garšo pēc sviesta un nevis kā mūsējais, pēc sviesta pudiņa; vietējais sviests, ar savu vājo kvalitāti, salīdzinot ar lieliskajiem ārzemju ražojumiem, ir necilvēcīgi dārgs; mūsu sviests tiek tik ilgi turēts nolikšanās, līdz kļūst zaļš un stiepjas. To ēdot, kļūst slikti — pfui Teufel!

Kāds ievērojams Rietumvācijas piensaimniecības darbinieks toties apgalvo ko citu: Vēl nekad savā 44 gadu sviesta ražošanas praksē neesmu redzējis tādu uzmanību sviesta ražošanā kā tagad. Vēl nekad ražošana nav bijusi paklauta tik stingrām un netaisnām kontrolēm...